

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Ehdotusta ajoneuvojen katsastusaikojen muutoksesta ei voi pitää suositeltavana ainakaan sellaisenaan. Tullessaan esitetyn kaltaisena voimaan, aiheuttaisi se todennäköisesti elokuun lopulla katsastuksen ruuhkautumista, joka voisi muodostua suuremmaksi ongelmaksi katsastuksen suorittamiselle, kuin asian hoitaminen normaalissa aikataulussa kesän mittaan.

Vaikutuksia arvioitaessa olisi otettava huomioon myös yritykset, jotka käyttävät katsastusasemien palveluita. Asemien aukioloaikoja supistettaisiin, ja suuri osa asemista saatettaisiin joutua sulkemaan kokonaan. Katsastusasemien palveluita käyttävät mm. Autoliikkeet, korjaamot sekä ajoneuvojen rakentajat ja varustelijat. Toki näidenkin toiminta on jonkin verran hiljentynyt, muttei asiaa tule täysin sivuuttaa.

Jo nyt ainakin YTK on ilmoittanut, ettei selviydy päivärahojen maksamisesta normaalimenettelyin ilman kohtuuttomia viiveitä jo tähän asti lomautettujen suuresta määrästä johtuen. Pahimmillaan lähes koko ammattikunnan lomauttaminen pahentaisi ongelmaa entisestään.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Jos tämänkaltaisen muutos koetaan tarpeelliseksi, tulisi vähintäänkin viimeistä sallittua käyttöpäivää koskevaa osuutta muuttaa. Nythän 31.8.2020 tulisi olemaan viimeinen sallittu käyttöpäivä, ja käytännössä siis viimeinen katsastuspäivä sadoille tuhansille autoille. Suurin osa tuo autonsa katsastukseen muutaman viimeisen päivän aikana. Autoja jäisi katsastamatta "ajoissa", sillä katsastusasemien kapasiteetti ei tule riittämään tällaiseen katsastusmäärään.

Asiaa voitaisiin korjata esimerkiksi siten, että sen sijaan, että kaikille autoille määrättäisiin sama viimeinen käyttöpäivä, voisi kutakin autoa olla sallittua käyttää liikenteessä neljä kuukautta määräaikaikatsatuksen umpeutumisen jälkeen. Tällöin siirtyvät katsastukset jakautuisivat tasaisesti loppuvuodelle. Ruuhkaa sataisi silti esiintyä, mutta tilanne olisi huomattavasti vähemmän dramaattinen, kuin jos kaikilla siirtyvillä katsastuksilla olisi sama viimeinen päivä.

Vaikutukset tuleville vuosille voitaisiin eliminoida esimerkiksi laskemalla seuraavan vuoden katsastusajankohta alkuperäisen viimeisen katsastuspäivämäärän mukaan.

Kilpeläinen Pekka
Suomen Katsastusmies Oy

Lausunto

15.04.2020

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausuntomme hallituksen esityksestä eduskunnalle liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi.

Ajokorttilakiin ja lakiin liikenteen palveluista ehdotetut muutokset ovat kannatettavia ja perusteltuja vallitsevassa poikkeustilanteessa.

Ajoneuvolakiin ehdotettu määräaikaikatsastukseen liittyvää lyhytaikainen katsastusvelvollisuuden lykkääminen on sen sijaan ongelmallinen lakiehdotus, jolla olisi pitkäaikaisia katsastustoimintaa haittaavia seurausvaikutuksia. Katsastusajankohtaan on ehdotettu poikkeusta, joka koskisi ajoneuvoja, joiden viimeinen katsastuspäivä on 16.3.–15.6.2020. Näiden ajoneuvojen liikennekäyttö olisi sallittua 31.8.2020 asti, myös niissä tapauksissa, joissa ajoneuvo on hylätty katsastuksessa.

Katsastustapahtumassa lähikontaktit ovat vähäisiä, ja tartuntariski on verrattain pieni verrattuna moniin muihin välttämättömänä pidettäviin toimintoihin. Katsastustoimiala on reagoinut koronaepidemiaan muun muassa tehostetulla siivouksella ja lähikontaktien välttämällä katsastuspalvelujen tarjonnassa. Monet katsastustoimipaikat ja autohuollot tarjoavat ajoneuvojen katsastukseen nouto- ja palautuspalvelua, jolloin omistajan ei ole välttämätöntä itse osallistua katsastustapahtumaan. Koronapandemian liikkumisrajoituksia on jo osin aloitettu purkamaan, joten katsastusvelvollisuuden ajallinen siirtäminen laissa ehdotetulla tavalla ei ole perusteltavissa yksinomaan liikkumisen rajoittamisen näkökulmasta.

Lakimuutoksen seurauksena kotitaloudet ja autoja omistavat yritykset siirtäisivät katsastuksen lain voimassaolon päättymisen jälkeiseen aikaan. Vaikka lainsäädäntö ei kiellä katsastustoimintaa, esitetty muutos hyvin suurella varmuudella johtaa käytännössä katsastustoimipaikkojen tilapäiseen sulkemiseen ja henkilöstön lomautuksiin. Tämä on seurausta siitä, että luopuminen määräaikaikatsastusvelvollisuudesta kriisiaikana ehdotetulla tavalla aiheuttaa katsastusyrityksille merkittäviä taloudellisia haasteita asiakasmäärän vähentyessä.

Esitetyllä lyhytaikaisella lakimuutoksella olisi pysyviä muutoksia katsastus- ja korjaamoalan töiden jakautumiseen eri vuodenajoille. Lakimuutos siirtäisi katsastuksia entistä enemmän kesäaikaan, joka jo nyt on katsastusyritysten toiminnan kannalta haasteellista aikaa. Katsastuksissa hylätyistä autoista tulisi jatkossakin muodostumaan korjaamotalle merkittävä vuosittainen korjaussumma elo-syyskuun taitteeseen ja vastaavasti maaliskesäkuun kysyntä hiljentyisi merkittävästi.

Esitetyn muutoksen seurauksena suurella todennäköisyydellä tapahtuva toimipaikkojen sulkeminen aiheuttaisi ongelmia monivaiheisesti rakennettaville uusille ajoneuvoille vaadittavaan yksittäishyväksyntään, jota edellytetään uuden ajoneuvon rekisteröimiseksi. Suuri osa uusista käyttöön otettavista raskaan kaluston ajoneuvoyhdistelmistä on yksittäishyväksyttäviä. Lisäksi ongelma koskee monivaiheisesti hyväksyttäviä M1- ja N1-luokan tilataksia, pakettiautoja ja linja-autoja.

Huoltovarmuuden turvaamiseksi uusien ajoneuvojen pääsy markkinoille tulisi olla mahdollisimman sujuvaa. Mikäli katsastustoimipaikkaverkosto harvenee ja katsastushenkilökunta on lomautettuna, elinkeinoelämälle tärkeät yksittäishyväksyntään ja muutuskatsastuksiin liittyvät palvelut vaarantuvat.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Koska katsastuspalveluissa lähikontaktien määrä on pieni ja katsastuspalveluja tarjotaan jo nykyisin yleisesti nouto- ja palautuspalveluina, katsastusvelvoitteen siirtäminen ei ole perusteltua.

Mikäli katsastusvelvollisuuden siirtäminen tästä huolimatta toteutetaan, sen voimassaolon tulisi olla merkittävästi lyhyempi siten, että se koskisi ainoastaan ajoneuvoja, joiden katsastuspäivä on 16.3.–15.5. ja näiden ajoneuvojen liikennekäyttö olisi sallittua vain 30.6. asti.

Lain perusteluissa ja vaikutusten arvioinnissa tulisi asettaa tavoitteeksi, että katsastustoimialalle luodaan mahdollisuudet tarjota haastavasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta katsastuspalveluja siten, että yksittäishyväksynät ja muutuskatsastukset voitaisiin tehdä myös vallitsevassa poikkeustilanteessa. Tämä saattaa edellyttää tukitoimenpiteitä, jotta riittävällä suurella osalla katsastustoimipaikoista on taloudellisia edellytyksiä jatkaa toimintaa määräaikaikatsastusten huomattavasta vähenemisestä huolimatta.

Lain toteutuksessa tulisi lisäksi varmistaa, että laki ei johda väärinkäytöksiin, jossa huonokuntoisia ajoneuvoja otettaisiin liikennekäyttöön poikkeustilan varjolla. Näin saattaisi tapahtua esimerkiksi siten, että tieliikennekelvoton ajoneuvo viedään poikkeuslain voimassaolon aikana katsastettavaksi ja katsastuksessa hylätyllä ajoneuvolla ajetaan lain salliman ajan elokuun loppuun asti, jolloin heikkokuntoisten ns. kesäautojen käyttö lisääntyisi.

Kalenoja Hanna
Autotuojat ja -teollisuus ry ja Autoalan Keskusliitto ry

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Autokatsastajat AK ry ei kannata Hallituksen esitystä Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi, koskien ajoneuvolain väliaikaista muuttamista.

Covid-19 epidemia on tilastojen valossa saavuttamassa huippunsa huhti- toukokuussa. Nyt ehdotetulla lakimuutoksella ehdittäisiin muuttamaan lakia vasta huhtikuun lopussa ja tämän hallituksen esityksen vaikutusajaksi määritteleminen aika kesäkuun loppuun eli n. 2,5 kuukautta aiheuttaisi saatavaan hyötyyn nähden kohtuuttomia vaikutuksia katsastuksien kysyntäaikoihin vuosien päähän ja mahdollistaisi takautuvalla vaikutusajallaan negatiivisesti liikenneturvallisuuteen sekä autonomistajien epätasa-arvoiseen kohteluun koskien muita katsastusaikoja ja katsastuslajeja.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Autokatsastajat AK ry ei kannata Hallituksen esitystä Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi, koskien ajoneuvolain väliaikaista muuttamista.

Ajoneuvolaki ja sen väliaikainen muuttaminen.

Emme kannata ajoneuvolain muuttamista koskien oikeutta käyttää katsastamatonta ajoneuvoa sekä oikeutta käyttää määräaikaikatsastuksessa hylättyä ajoneuvoa muuttamalla ajoneuvolain pykälää niin, että niissä huomioidaan ajoneuvon käyttö yli käytössä olevien määräaikaisten. Vaikka perusteena onkin covid-19 aikaansaamat poikkeusolot, on lakimuutoksella voimassaoloaikaansa nähden kauaskantoisemmat vaikutukset katsastusmääriin, mikäli suurin osa autoista katsastettaisiin loppukesästä. Tämä aiheuttaisi vuosiksi katsastustarvepiikin aina kesäkuusta eteenpäin. Tämä aiheuttaisi epidemian varjolla myös useiden vuosien resurssitarpeen normaaliin kesälomakautteen ja vaikeuttaisi varsinkin perheellisten työntekijöiden mahdollisuuden lomilla yhdessä perheen kanssa saatikka hoitaa lapsia normaaleina koulujen kesälomakausina.

Nyt jo lähes kaikki alan yrittäjät ovat luoneet varsinkin riskiryhmille suunnatut noutopalvelut, joilla oma-aloitteisesti on haluttu suojella riskiryhmiä saamasta koronatartuntaa katsastusmatkalla. Näiden palvelujen lisäksi asemilla suoritetaan normaalin siivousrytmin lisäksi tehostettua pintojen desinfiointia ja vältetään turhaa kanssakäymistä asiakkaan kanssa.

Olemme huolissamme myös liikenneturvallisuuden puolesta, kun valtaosa ”kesäautoista”, joiden katsastusaika tai katsastuksen aloittaminen osuu muutosaikojen kanssa samaan sykliin. Näitä autoja tuskin katsastetaan enää elokuussakaan vaan jäävät kokonaan katsastamatta. Näiden kesäautojen kunnosta ei kukaan muu kuin auton omistaja kanna huolta ja näiden päätyminen täysin sallitusti liikenteeseen ei ole turvallista.

Lakimuutos lisää myös neuvonnan tarvetta, koska autoilijat eivät osaa tulkita oikeata katsastusaikaa järjestelmän kertomasta käyttökiellosta lain sallimaan oikeuteen liikkua ajoneuvolla.

Mikäli lakimuutos ei astu tällaisena voimaan, uskomme myös että valta osan työntekijöistä ei tarvitse turvautua ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan lomautuksien ollessa melko todellisia.

Perustelumuiotiossa otettiin kantaa vuoden 2018 tilastoihin, jotka ovat alalle varsin vanhoja vertailukohtia. Alaa on viime vuosina kohdeltu varsin epäoikeudenmukaisesti mm. frekvenssivälimuutoksilla, jonka johdosta katsastusyriyksissä on käyty YT-neuvotteluja useaan otteeseen viimeisen kahden vuoden aikana. Alan työllisyys siis tarvitsee työtä, jota on mahdollista myös tehdä vaikka maailmaa ja suomea kohtelee vakava korona-epidemia.

Autokatsastajat AK ry

Heikki Kansanaho

puheenjohtaja

Kansanaho Heikki

Autokatsastajat AK ry - Autokatsastajat AK ry on katsastus-, tarkastus- ja kuljettajantutkintoalan suurin henkilöstöjärjestö.

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta (LVM019:00/2020). Finnpilot Pilotage Oy (Finnpilot) pitää hallituksen esitysluonnoksessa esitettyjä muutoksia luotsauslakiin tarpeellisina ja kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että luotsauslain (940/2003) väliaikaisella muutoksella annettaisiin mahdollisuus poiketa luotsin ohjauskirjojen myöntämisen edellytyksenä olevasta koeluotsauksen suorittamisesta ja sallittaisiin koeluotsauksen siirtyminen myöhempään ajankohtaan, jos luotsauslaissa ja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksessä luotsin ohjauskirjan saamiselle asetetut muut vaatimukset täyttyisivät. Lisäksi esitysluonnoksessa esitetään, että luotsin ohjauskirjojen, joiden voimassaoloaika päättyy 16 maaliskuuta ja 30 syyskuuta 2020 välisenä aikana, voimassaolo jatkuisi alkuperäisen luotsin ohjauskirjan viimeisestä voimassaolopäivästä kuudella kuukaudella ilman erillistä hakemusta.

Finnpilot on jo viime viikkoina kohdannut usein ongelmia sekä ohjauskirjojen ylläpitoajojen että koeluotsausten toteuttamisessa. Syynä on ollut esitysluonnoksen perusteluissakin mainittu tilanne, jossa tämänhetkisissä poikkeusoloissa alusten päälliköt kieltäytyvät ottamasta ylimääräisiä henkilöitä alukselle ja näin koeluotsauksen vastaanottaja, luotsioppilas, uutta ohjauskirjaa suorittava luotsi tai vaatimusten mukaista ylläpitoajoa suorittava luotsi ei ole päässyt alukselle. Nykyisten luotsin ohjauskirjan ylläpito vaatimusten mukaan luotsin, joka on ollut jo vuosia, tai vuosikymmeniä luotsina tietyllä luotsausalueella, on vuosittain ajettava tietty määrä matkoja kaikilla niillä väylillä, joille hänellä on ohjauskirjat. Toisin kuin alusten päälliköillä, joilla on erivapaus luotsauksesta, ja jotka eivät joudu osoittamaan osaamistaan kuin pienellä osalla erivapausalueensa väylistä, on luotsien siis vuosien kokemuksenkin jälkeen suoritettava ajot kaikilla väylillä täysimääräisinä vuosittain eikä luotsaukseen kehittyntä ammattitaitoa oteta huomioon millään tavalla. Näitä ohjauskirjojen

ylläpitomatkoja luotsit suorittavat osittain laivoilla toisena luotsina, koska nykyisillä luotsausmäärillä kaikilla väylillä ei ole riittävästi liikennettä ohjauskirjojen ylläpitämiseen. Tästäkin syystä hallituksen esitysluonnoksen (LVM019:00/2020) muutokset poikkeusajaksi ovat erittäin tervetulleita. Järjestelmän kehittämistarpeita on pohdittu viimeisen vuoden aikana myös yleisemmällä tasolla. Finnpilot haluaakin samalla kiittää Liikenne- ja viestintäministeriötä ja Liikenne- ja viestintävirastoa työstä, joka on käynnissä luotsien ja linjaluotsien koulutusta koskevien säädösten kehittämiseksi. Tämän työn avulla on mahdollista huomioida millaisia muutostarpeita teknologian kehittymisestä, luotsauskoulutusta tarjoavien oppilaitosten palveluista ja Finnpilotille asetettavista koulutusvaatimuksista on säädösten sisällölle.

Sonninen Sanna
Finnpilot Pilotage Oy

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistellut ripeällä aikataululla liikennealan lainsäädäntöön väliaikaisia muutoksia, joilla helpotetaan kansalaisten ja yritysten toimintaa sekä turvataan kuljetusten toimiminen huolimatta COVID-19-tartuntatautiepidemian aiheuttamasta poikkeustilasta ja liikkumista koskevista rajoituksista. Esitys sisältää lähinnä määräaikoihin ja toimitettaviin asiakirjoihin liittyviä teknisluontoisia muutoksia tie- ja rautatieliikennettä sekä merenkulkua koskeviin säädöksiin. Muutokset liittyvät ajokorttilakiin (lääkärintodistusten toimittaminen ajokortteja uusittaessa), ajoneuvolakiin (määräaikaikatsastuksia koskevat säännökset), alusrekisterilakiin (jäljennös saantoasiakirjasta), lakiin eräiden alusten ja niitä palvelulevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta (alusten katsastukset, lakiin laivaväestä ja alusten turvallisuusjohtamisesta (miehistömääräykset), lakiin liikenteen palveluista (ammattipätevyydet ja joukkoliikenteen aikataulut ja luotsauslakiin (pätevyysien jatkaminen). Liikenne- ja viestintävirastolla (Traficom) on ollut tilaisuus osallistua hallituksen esityksen valmisteluun.

Traficom pitää nyt ehdotettuja väliaikaisia muutoksia liikennejärjestelmän toimivuuden näkökulmasta erittäin tärkeinä ja kannattaa hallituksen esityksen antamista.

Traficom ehdottaa, että esityksen viimeistelyssä voitaisiin selkeämmin ottaa huomioon poliisin rooli ajoterveyden valvojana. Traficom on keskustellut asiasta myös Poliisihallituksen kanssa.

Esitys antaa siis ajokortin ja liikenneopettajalupien uusijoille lisää aikaa lääkärintodistuksen toimittamiselle. Poikkeus helpottaa sekä uudistajien että terveydenhuollon toimintaa tartuntojen ja altistusten välttämiseksi. Esityksen mukaan lääkärintodistukset toimitettaisiin rekisteriviranomaiselle eli Traficomille, mikä vastaisi käytössä olevia toimintamalleja. Ajoterveyden valvonta-asioissa

toimivaltainen viranomainen on kuitenkin poliisi, joten myös kaikki lääkärintodistusten jälkikäteisvalvontaan liittyvät prosessit on suunniteltu toimimaan siten, että vastuuviranomainen on poliisi.

Poikkeusmenettely aiheuttaisi lisätyötä poliisille. Järjestelmään tehtäisiin merkintä lääkärintodistustulokset arviolta n. 35 000 uudistajalle olettaen, että kaikki poikkeusmenettelyn piirissä olevat uudistajat hyödyntäisivät yllä esitettyä mahdollisuutta. Erityisesti työtä aiheuttaisi kuitenkin puuttuvien lääkärintodistusten selvittely. Traficom pyytää kiinnittämään huomiota siihen järjestely on riittävästi resursoitu.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Ajokorttilain 27 §:

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan ajokorttilain 27 §:ään ollaan lisäämässä uusi momentti, jonka mukaan: "Poiketen 1 momentin 3 kohdasta ajokortin uudistamiseen tarvittavan lääkärintodistuksen saa toimittaa rekisteriviranomaiselle uudistettavan ajokortin voimassaolon jatkamiseksi 30.9.2020 mennessä, jos uudistettavaa ajokorttia on ollut haettava 16 päivänä maaliskuuta."

Esityksen mukaan kaikilla poikkeuksen piiriin kuuluvilla henkilöillä olisi sama määräpäivä lääkärintodistuksen toimittamiselle. Tämä voisi johtaa siihen, että n. 35 000 ajokortin uudistajaa kuormittaisi terveydenhuoltoa ja viranomaisia lähes saman aikaisesti ennen 30.9.2020. Tämän lisäksi ajokortin uudistajat saavat erimittaisen lisäajan lääkärintodistuksen hankkimiselle.

Traficom ehdottaa, että ajokorttilain poikkeusmomentti voitaisiin muuttaa seuraavanlaiseksi:

" Jos ajokortin voimassaolo päättyy 16 maaliskuuta ja 30 syyskuuta 2020 välisenä aikana, hakija saa toimittaa ajokortin uudistamisen edellytyksenä olevan 27 §:n 1 momentin 3 kohdan terveystodistusten täyttymisen osoittavan lääkärintodistuksen kuuden kuukauden kuluessa ajokortin uusimisesta poliisille."

Ehdotetun poikkeusmenettelyn mukaisesti asiakkaat uudistaisivat ajallaan, mutta toimittaisivat lääkärintodistuksen poliisille 6 kuukauden sisällä ajokortin uudistamisesta. Kyseinen ehdotus vastaisi HE:n 26 §:n sanamuotoa liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta.

Ehdotettu toimintamalli mahdollistaa sen, että lääkärintodistukset jakautuvat pidemmälle aikavälille, jolloin terveydenhuoltoa ei kuormiteta akuuttitilanteessa ja asiakkaat saavat tosiasiallisesti 6 kuukautta lisäaikaa lausunnon hankkimiselle.

Ehdotetulla sanamuodolla pystyttäisiin hyödyntämään olemassa olevia prosesseja, järjestelmäratkaisuja sekä muistutuskirjeitä poikkeustilan aikaisessa prosessissa. Mallia tukisi jo olemassa oleva toimivallan jako Traficomien lupaharkinnan ja poliisille kuuluvan ajo-oikeuden aikaisen ajoterveysvalvonnan välillä.

Ajokortin uudistajat saisivat tällä mallilla automaattisesti muistutuskirjeen, jossa ohjattaisiin toimittamaan lääkärintodistus poliisille ennen 6 kuukauden kulumista. Jos lausuntoa ei toimitettaisi, saisi poliisi automaattisesti tästä tiedon omiin järjestelmiinsä, minkä jälkeen poliisi voisi aloittaa normaalin prosessinsa ajoterveysvalvonnassa. Viime kädessä poliisi voi asettaa henkilön ajokieltoon, jos lääkärintodistuksen toimittamisvelvoite laiminlyödään.

Ajokorttilain 89 §

Ehdotus kattaisi myös liikenneopettajalupien uudistamiseen vaadittavien lääkärintodistusten toimittamisen. Poikkeus helpottaa sekä liikenneopettajien että terveydenhuollon toimintaa tartuntojen ja altistusten välttämiseksi. Nykyisellään jo käytössä olevan menettelyn mukaan poikkeuksellisesti lausunnon voi toimittaa kuuden kuukauden kuluessa luvan uudistamisesta ajoterveysasioiden valvonnasta vastaavalle poliisille. Traficom kannattaa tämän menettelyn jatkamista ehdotetun poikkeuksen voimassaolon ajan. Lääkärintodistuksen toimittamista poliisille voidaan samoin kuin ajokorttien uudistamisessa aktiivisesti tukea nykyisin menettelyin, jossa henkilölle lähtee automaattinen muistutus kaksi kuukautta ennen kuuden kuukauden määräajan päättymistä ja mikäli lääkärintodistusta ei ole toimitettu määräajassa, poliisille tulee järjestelmästä heräte puuttuvasta lausunnosta. Luvan uudistamisesta laskettava kuuden kuukauden määräaika lausunnon toimittamiselle jaksottaa tasaisemmaksi terveydenhuoltoon kohdistuvaa painetta lääkärintodistusten saamiseksi, kun määräaika ei pääty kaikkien henkilöiden kohdalla samana kalenterin päivänä, vaan on riippuvainen luvan uudistamispäivästä. Samaten saman kestoisen määräajan (6 kk luvan uudistamisesta) asettaminen asettaa myös luvan uudistajat yhdenvertaiseen asemaan annettavan helpotuksen ollessa kaikille yhtä suuri, eikä toisille esimerkiksi 2 päivää ja toisille 6 kuukautta.

Ehdotus pykälämuotoiluksi 89 §:n tilapäiseksi 5 momentiksi: "Jos liikenneopettajaluvan voimassaolo päättyy 16 maaliskuuta ja 30 syyskuuta 2020 välisenä aikana, hakija saa toimittaa luvan uusimisen edellytyksenä olevan 89 §:n 2 momentin terveysvaatimusten täyttymisen osoittavan lääkärintodistuksen poliisille kuuden kuukauden kuluessa ajoluvan uusimisesta."

Metsälampi Susanna
Liikenne- ja viestintävirasto

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Keskuskauppakamari kiittää liikenne- ja viestintäministeriötä mahdollisuudesta lausua otsikossa mainittuun asiaan liittyen. Kuljetusten jatkuvuus on turvattava myös poikkeusolojen aikana. On hyvä, että myös EU-lainsäädännön mahdollistamat tarpeelliset joustomahdollisuudet otetaan käyttöön.

Esitetty muutos joukkoliikennetoimijoiden ilmoitusvelvollisuuteen aikataulumuutoksista on kannatettava. Yritykset joutuvat reagoimaan nopeasti muuttuviin olosuhteisiin ja joustavuutta ilmoitusvelvollisuuden määrärajoista tarvitaan vallitsevassa tilanteessa.

Merenkulun osalta esitetty kuuden kuukauden pidennys vanhenevien pätevyystodistuksien osalta on kannatettava ja vähentää hallinnollista taakkaa.

Keskuskauppakamari pitää esitystä ammattipätevyyden jatkamisesta kannatettavana. Ammattipätevyyden jatkokoulutuksen osalta on ensiarvoisen tärkeää, että vallitsevassa tilanteessa etä- ja verkko-opetuksen mahdollisuudet otetaan täysimääräisesti käyttöön, niin että poikkeusolojen aikana ja jälkeen koulutuksen saaminen on mahdollista.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

-

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Tampereen kaupunki pitää hyvänä, että liikenne- ja viestintäministeriö pyrkii varmistamaan kuljetusten toimintaedellytykset myös poikkeustilanteissa ja on valmis joustavoittamaan lainsäädäntöä. Tampere katsoo kuitenkin, että liikennejärjestelmän turvallisuus on varmistettava kaikin mahdollisin tavoin myös poikkeustilanteessa, ja siksi sekä kuljettajilta että ajoneuvoilta on edellytettävä asianmukaista kuntoa myös poikkeustilanteissa.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Ajokorttilaki 27§: Tampereen kaupunki korostaa liikenneturvallisuuden varmistamista ja jatkuvaa ylläpitämistä myös poikkeustilanteen aikana. Kuljettajilla on merkittävä rooli turvallisuuden varmistamisessa. Tampereen kaupunki pitää tarpeettomana riskin ottamisena ajokykyyn liittyvien tarkastusten siirtämistä ja siten ammattikuljettajien terveydentilan seurannan vaatimusten alentamista edes väliaikaisesti. Joukkoliikenteen kuljettajilta edellytettävät terveystarkastukset voidaan hoitaa tarvittaessa työterveyshuollossa.

Laki liikenteen palveluista 28 a §: Tampereen kaupunki pitää esitystä ammattipätevyyden jatkamisesta 30.9.2020 asti kannatettavana, koska sillä pyritään varmistamaan kuljettajien saatavuus myös poikkeusoloissa ja siten vähentämään joukkoliikenteen harjoittamiseen liittyviä häiriöitä. Ammattipätevyyden ylläpitämiseksi edellytettäviä koulutuspäiviä jaksetaan viiden vuoden jakson aikana eri vuosille, joten ammattitaito ei katoa tai olennaisesti heikkene muutaman kuukauden viiveen aikana. Koulutusten toteuttaminen etä- ja verkko-opetuksena on kannatettavaa myös muuten kuin poikkeusoloissa. Ammattipätevyysvaatimuksilla pyritään varmistamaan mm. joukkoliikenteen turvallisuus, joten kuljettajien ammattipätevyysvaatimuksista tinkimiselle tulee jatkossa olla erityisen vahvat perustelut.

Laki liikenteen palveluista 179 §: Tampereen kaupunki kannattaa esitystä henkilöliikenteen kuljetuspalveluiden muutosten ilmoittamisvelvollisuuden lyhentämisestä poikkeustilanteen aikana

60 päivästä viiteen päivään, sillä se mahdollistaa joukkoliikenteen tarjonnan sopeuttamisen joustavasti vastaamaan kysyntää.

Ajoneuvolaki 51 d§: Vaikka onnettomuuksien synnyssä kuljettajan rooli on usein ratkaiseva, ei ajoneuvon kuntoa voida pitää vähäisenä tekijänä. Tampereen kaupunki katsoo, että katsastustoiminnassa fyysinen läheisyys asiakkaan ja katsastajan välillä ei ole välttämätöntä ja siksi katsastusvaatimuksista tinkiminen ei ole perusteltua koronaviruspandemian aikaan. Etenkään joukkoliikenteessä tai muulla raskaalla kalustolla ei tulisi liikennöidä katsastamattomalla ajoneuvolla.

Seimelä Katja
Tampereen kaupunki - Apulaispormestari, yhdyskuntapalvelut,
joukkoliikennepalvelut sekä jätehuoltopalvelut

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Onnettomuustietoinstituutti OTI toteaa kuolemaan johtaneiden liikenneonnettomuuksien tutkinnassa saatuihin havaintoihin perustuen, että ajoneuvojen määräaikaikatsastusajankohtiin esitetty muutos voi vaikuttaa liikenneturvallisuutta heikentävästi eikä OTI siten kannata esitettyä muutosta. Ajoneuvojen määräaikaikatsastukset ovat erittäin tärkeä osatekijä ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnassa ja katsastuksissa voidaan puuttua ennaltaehkäisevästi moniin ajoturvallisuuteen olennaisesti vaikuttaviin vikoihin ja puutteisiin, joita ei kuljettajalla ole normaalitilanteessa mahdollista havaita.

Liikenneonnettomuuksien tutkijalautakunnat ovat tutkineet viiden vuoden aikana vuosina 2014-2018 yhteensä 763 kuolemaan johtanutta moottoriajoneuvo-onnettomuutta sekä 98 jalankulkijan tai polkupyöräilijän kuolemaan johtanutta onnettomuutta, joissa on ollut aiheuttajana henkilöauto, pakettiauto tai raskas ajoneuvo.

Onnettomuustutkinnan yhteydessä on todettu onnettomuuden syntyyn vaikuttaneita teknisiä vikoja 18:ssa moottoriajoneuvo-onnettomuuksien aiheuttaja-autossa sekä viidessä jalankulkijan tai polkupyöräilijän kuolemaan johtaneen onnettomuuden aiheuttaneessa autossa. Onnettomuuteen vaikuttaneiden teknisten vikojen lisäksi muita teknisiä vikoja on todettu yhteensä 69:ssä autossa. Eriasteisia teknisiä vikoja on siten todettu viiden vuoden aikana 92:ssa (11 %) aiheuttajana olleista 861 autosta.

OTI haluaa myös korostaa, että näissä moottoriajoneuvo-onnettomuuksissa aiheuttajana olleet henkilöautot (n=660) ovat olleet verrattain vanhoja, mikä vaikuttaa tekniseen kuluneisuuteen ja

vikojen esiintymisen yleisyyteen. Autot ovat olleet onnettomuushetkellä keskimäärin 13.8 vuotta vanhoja (mediaani 14.2 vuotta).

Edellä mainittujen teknisten vikojen lisäksi vuosina 2009-2018 tutkituissa kuivalla tai märällä kelillä tapahtuneissa kuolemaan johtaneissa moottoriajoneuvo-onnettomuuksissa aiheuttajana olleista henkilö- ja pakettiautoista 130:ssa (10 %) on esiintynyt renkaisiin liittyviä riskitekijöitä. Yleisin yksittäinen riskitekijä on ollut renkaiden kuluneisuus.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

-

Parkkari Kalle
Onnettomuustietoinstituutti

Räty Esa
Onnettomuustietoinstituutti OTI

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

VR-Yhtymä Oy:n lausunto

Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Yleistä

COVID-19-tartuntatautiepidemian vuoksi junien matkamäärät ovat laskeneet noin 90 % sekä VR-Yhtymän (VR) kauko- että lähiliikenteessä, jonka vuoksi VR on päättänyt kaukojunaliikennettä koskevista supistuksista. Myös VR-konserniin kuuluvassa Pohjolan Liikenteen operoimassa linja-autoliikenteessä liikennettä on jouduttu supistamaan.

VR jatkaa kuitenkin tavara- sekä tärkeimpien juna- ja linja-autovuorojen liikennöimistä, turvaten elinkeinoelämän toimintaedellytykset sekä välttämättömän työ- ja asiointimat kustantamisen, varmistaen siten myös yhteiskunnan kriittisten alojen toiminnan.

VR kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkokentässä mainitussa asiassa ja lausuu siitä seuraavaa:

28 a § Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden voimassaolon jatkuminen

VR kannattaa ehdotusta siitä, että kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyden voimassaoloa jatketaan, koska vallitsevissa poikkeusoloissa ei ole mahdollista järjestää yli 10 henkilön kokoontumisia koulutusten toteuttamiseksi ja myös pienempiä kokoontumisia tulee välttää.

VR näkee kuitenkin ongelmallisena sen, että ehdotettu muutos koskee ainoastaan niitä kuljettajia, joiden ammattipätevyys umpeutuu ennen 30.9.2020. Myös muiden kuljettajien osalta tulisi huomioida se, että heille ei voida nyt poikkeustilan aikana järjestää koulutuksia. Tämä aiheuttaa jatkuvasti koulutusvelkaa, vaikka kuljettajan ammattipätevyys ei olisikaan umpeutumassa mainitun ajanjakson aikana. Tilanteen aikanaan normalisoituessa koulutukset täytyy järjestää normaalia merkittävästi suuremmalle määrälle kuljettajia, kun kertynyttä koulutusvelkaa ryhdytään purkamaan.

Työnantajat tulevat olemaan erittäin haastavan tilanteen edessä, kun kaikki lykkääntyneet koulutukset tulisi saada lyhyen ajan sisällä järjestettyä. Tämän vuoksi VR esittää, että tässä yhteydessä ehdotettua lainmuutosta vastaavan pituinen poikkeus annettaisiin myös niille kuljettajille, joiden ammattipätevyys ei ole kyseisenä aikana umpeutumassa, jotta työnantajat ehtisivät järjestää kaikki ne koulutukset, mitkä nyt poikkeustilanteen aikana jäävät toteuttamatta.

74 § Rautatieliikenteen kuljettajan lääkärintarkastukset

VR haluaa painokkaasti tuoda esiin, että ehdotettu muutos liikennepalvelulain 74 §:ään, jossa veturinkuljettajaa koskevan lääkärintodistuksen toimittamista siirretään 6 kuukautta eteenpäin, saattaa tietyissä tapauksissa vaarantaa liikenneturvallisuutta. Tämän vuoksi esitetyn muutoksen vaikutukset liikenneturvallisuuteen on huomioitava lainsäädännössä ja 74 § on muotoiltava uudelleen siten, että se ei johda liikenneturvallisuuden vaarantumiseen.

Esitämme, että lääkärinlausunnon lykkäämisessä noudatettaisiin ilmailualan periaatteita, jonka mukaisesti terveysperustein tihennettyjä uusintatarkastuksia ei saisi lykätä, mutta sen sijaan muita määräaikaisesti tehtäviä terveystarkastuksia voisi siirtää myöhempään ajankohtaan, mikäli rautatielääkäri on tutustunut terveystarkastukseen sekä aikaisempaan terveystarkastukseen ja näiden perusteella puoltaa lykkäämistä.

Liikennepalvelulain 74 §:n mukaisia määräajoin tehtäviä liikkuvan kaluston kuljettajan lääkärintarkastuksia (terveystarkastuksia) on kahdenlaisia; uusintatarkastukset, jotka tehdään ikään

perustuen kaikille kuljettajille määrätyn väliajoin (1-3 vuoden välein) sekä terveydentilaan perustuvat tiennettyt uusintatarkastukset, jotka tehdään rautatielääkärin määräämin väliajoin.

Tihennetty uusintatarkastus määritellään tihennetysti tehtäväksi silloin, kun kuljettajalla on sairaus, joka ei vielä vaaranna liikenneturvallisuutta, mutta saattaa sen tehdä kehittyessään vakavammaksi. Tällöin rautatielääkäri arvioi kuljettajan terveydellisen soveltuvuuden kuljettajatehtävään lyhyemmäksi ajanjaksoksi kuin mihin ikään perustuva tarkastustiheys ohjaisi.

Kun kyseessä on tihennetty uusintatarkastus, joka pitäisi tehdä lainkohdassa mainitun ajanjakson aikana, kuljettajalla oleva sairaus saattaa pahentua ja edetä, ja toimintakyvyn menettämisen riski lisääntyy. Rautatielääkäri on päättäessään tihennetyn uusintatarkastuksen ajankohdasta ottanut huomioon sairaustiedot ja sairauden etenemisen riskit ja päätynyt riskinarvionsa perusteella tiettyyn tihennettyyn aikatauluun.

Kun kyseessä on uusintatarkastus, joka tehdään lain tarkoittaman määrävälän perusteella, koskee se käytännössä vain yli 55-vuotiaita. Lääketieteellisen tiedon mukaan ikääntyessä sairauksien aiheuttama liikenneturvallisuusriski kasvaa. Ikääntyvien (yli 55-vuotiailla) kuljettajien uusintatarkastusväli on määritelty yhdeksi vuodeksi, ja sen kasvattaminen ehdotuksen mukaan 1,5 vuodeksi lisää terveystarkastusten välissä tapahtuvien liikenneturvallisuutta vaarantavien sairauksien määrää.

Liikenneturvallisuusnäkökulman lisäksi VR on tehnyt myös muuta tilanneanalyysiä. Tämän analyysin perusteella VR:n palveluntuottajilla on resursseja toteuttaa terveystarkastukset suunnitellussa aikataulussa poikkeusolot huomioiden. Myöskään rautatieliikenteen sujuvuuden vuoksi ei ole tarvetta jatkaa esityksen tarkoittamalla tavalla lääkärintodistuksen toimittamisen aikaa niiden kuljettajien osalta, joiden terveystarkastus ajoittuu 14.04.- 30.09.2020 väliseen aikaan. Näin ollen VR:n aikomuksena on toteuttaa terveystarkastukset voimassa olevan lainsäädännön edellyttämässä aikarajoissa.

Jos tilanne muuttuu ja esimerkiksi työterveyshuollon ammattihenkilöitä määrätään lainsäädännöllisin perustein muihin työtehtäviin tai jos merkittävä määrä työterveyshenkilöstöä sairastuu, pitäisi tilanne tietenkin arvioida uudelleen, mutta tällöinkin liikenneturvallisuusnäkökulma huomioiden.

VR korostaa, että yllä kuvattu toimintamalli terveystarkastusten jatkamisen osalta myös poikkeusoloissa perustuu tällä hetkellä VR:n omaehtoiseen vastuulliseen valintaan, eikä se poista tarvetta huomioida edellä mainittua liikenneturvallisuuteen vaikuttavaa ulottuvuutta lainsäädännössä kaikkia Suomen rataverkolla operoivia rautatieyrityksiä velvoittavalla tavalla.

Ehdotuksemme lainkohdan tarkistetuksi muotoiluksi on seuraava:

74 § Rautatieliikenteen kuljettajan lääkärintarkastukset

Jos 71 §:n 1 momentissa tarkoitetun rautatieliikenteen kuljettajan luvan ja sen voimassa pitämisen edellytyksenä oleva lääkärintodistus on toimitettava 16 maaliskuuta ja 30 syyskuuta 2020 välisenä aikana, kuljettaja voi toimittaa poikkeusolojen vuoksi lääkärintodistuksen kuuden kuukauden kuluessa siitä päivämäärästä, johon mennessä hänen olisi edellisen määräaikaisen tarkastuksen yhteydessä annetun lääkärintodistuksen mukaan pitänyt käydä 2 momentin mukaisessa lääkärintarkastuksessa, mikäli rautatielääkäri kuljettajan terveystarkastuksen sekä aikaisemman terveystarkastuksen perusteella puoltaa lykkäämistä ja kyseessä ei ole rautatielääkärin määräämä riskinarviointiin perustuva, ajallisesti tiennetty terveydentilan seurantaan liittyvä lääkärintarkastus.

78 § Lisätodistuksen voimassaolo ja voimassapitäminen

VR pitää hyvänä esitetyn muutoksen mahdollistamaa joustoa, mutta toteaa samalla, että omaehtoisien toimintamallinsa mukaisesti VR:llä rautatieliikenteen näytöt pyritään myös poikkeusoloissa vastaanottamaan suunnitellusti.

179 § Liikenne- ja viestintäviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät

VR kannattaa muutosta, jonka mukaisesti henkilöliikenteen kuljetuspalvelun tarjoajan olisi 16.3.-30.9.2020 välisenä aikana ilmoitettava säännöllisesti tarjottavan palvelun aloittamisesta, lopettamisesta ja olennaisista muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään viisi päivää ennen suunnitelman toteuttamista, voimassa olevan lain edellyttämän 60 päivän sijaan.

Pidämme hyvänä esitettyä muutosta viiden vuorokauden ja kannatamme jopa sitä lyhyempää ilmoitusaikaa, sillä 60 vuorokauden ilmoitusaika on tämän hetken tilanteessa täysin epärealistinen. Käytännön esimerkkeinä mainittakoon, että Lapin hiihtokeskukset suljettiin vain parin päivän varoitusajalla ja lyhyellä varoitusajalla suljettiin myös Uudenmaan raja, jolloin junamatkojen kysyntä muuttui oleellisesti hyvin lyhyessä ajassa. Vastaavat tapaukset lienevät poikkeusolojen aikana valitettavasti edelleen mahdollisia, minkä osalta voitaneen viitata myös tämän lausunnon antamispäivänä tiedoksi saatuun Suomen hallituksen päätökseen, jolla Uudenmaan raja avattiin muutaman tunnin varoitusajalla.

Juslin-Uotila Jonna
VR Group

Lausunto

15.04.2020

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö

PL 31

00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö 9.4.2020

Lausunto luonnoksesta Hallituksen esitykseksi liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta Hallituksen esitykseksi liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi. Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on tutustunut luonnokseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

SKAL pitää luonnoksessa olevia esityksiä pääasiassa hyvinä ja kannattaa niitä.

Ajokortteihin ja erityisesti kuljettajien ammattipätevyyksiin kohdistuvilla joustoilla varmistettaisiin esimerkiksi elintarvikekuljetukset ja muut yhteiskunnan perustoimintojen kannalta tärkeät tavarakuljetukset turvaamalla kuljettajien työn jatkuvuutta. Katsastuksiin esitettävillä joustoilla varmistettaisiin edellä mainittujen kuljetusten jatkuminen sellaisillakin luvanvaraisessa henkilö- tai tavaraliikenteessä olevilla ajoneuvoilla, joita ei olisi katsastettu määräajassa. Esityksiin sisältyy kuitenkin joitain puutteita, joita SKAL haluaa tuoda lausunnossaan esiin.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Ajokorttilaki

SKAL kannattaa ajokorttilakiin ehdotettua ajokorttilain 27 §:n mukaisen ajokortin uudistamisen yhteydessä vaadittavan lääkärintodistusten toimittamiseen kohdistuvaa muutosta. SKAL edellyttää, että myös ajokorttilain 112 §:n 3 momentin mukaisten 70 ikävuoteen asti voimassaolevien kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuden voimassa pysyttämiseksi vaadittavien lääkärintodistusten osalta tehdään vastaavanlainen muutos. Mikäli tätä muutosta ei tehdä, tarvittavan jouston määrää ei saavuteta, koska kyseisiä ajo-oikeuksia on merkittävä osa tästä kokonaisuudesta

Ajoneuvolaki

SKAL pitää luonnoksessa olevia määräaikaikatsastuksia koskevia ehdotuksia sinällään perusteltuina. SKAL katsoo, että ehdotuksiin sisältyy kuitenkin mahdollisia riskejä ja uhkia, jotka järjestö haluaa tuoda tässä esiin.

Kun aikavälillä 16.3.–15.6.2020 normaalitilanteessa tehtävät katsastukset siirtyisivät eteenpäin, tämä aiheuttaisi merkittävän ryntäyksen katsastusasemille kesällä 2020, erityisesti elokuussa. Tällä olisi myös pidemmän aikavälin vaikutuksia, sillä sen seurauksena merkittävä osa katsastuksista keskittyisi todennäköisesti jatkossakin kesäkuukausille jättäen loppukevään melko tyhjäksi.

Tätä ongelmaa on torjuttava muuttamalla esitystä siten, että poikkeuksen myötä kesäkaudelle siirtyvien katsastusten seuraava määräaikaikatsastus on määrättävä suoritettavaksi erityisesti kuorma-autoille viimeistään 2 vuoden päästä nyt tehtyä katsastusta edeltäneestä katsastuksesta. Näin voitaisiin estää kaikkien siirtyvien katsastusten ruuhkautuminen elokuulle ja ainakin vältettäisiin ongelman kertautuminen tulevinä vuosina.

Samalla SKAL toteaa, että 30 päivän aikaikkuna katsastuspäivän määräytymisessä on raskaan kaluston osalta aivan liian lyhyt. SKAL esittää, että jatkossa muutetaan katsastuksia koskevaa asetusta pysyvästi siten, että kuorma- ja linja-autojen osalta ajoneuvon seuraavan määräaikaikatsastuksen viimeinen katsastuspäivä ei muutu, jos se on hyväksytty määräaikaikatsastuksessa enintään 4 kuukautta ennen mainittujen kohtien mukaista viimeistä katsastuspäivää. Tällä tavoin palautetaan riittävä joustavuus ammattiliikenteen ajoneuvoille katsastusajan osalta ja myös lievennetään esitetyn poikkeuksen aiheuttamia ongelmia.

SKAL arvioi, että esitys todennäköisesti johtaa siihen, että katsastusasemat suljettaisiin kesäkuun puoliväliin saakka. SKAL pitää tätä tilannetta hyvinkin ongelmallisena. Määräaikaikatsastusten lisäksi raskaalle kalustolle tehdään jatkuvasti muitakin katsastuksia, kuten rekisteröinti- ja muutoskatsastuksia. Näitä katsastuksia on voitava suorittaa myös poikkeusajalla, koska esimerkiksi

rekisteröintikatsastuksen tarve ja ajankohta määräytyy jo paljon aikaisemmin tehtyjen hankintojen perusteella. Sama koskee muutoksastuksia, joiden tarve voi jopa lisääntyä poikkeusolojen aiheuttaessa muutoksia kuljetustarpeisiin ja kuljetusvälineisiin.

Mikäli katsastuspalveluja ei ole normaaliin tapaan saatavilla, SKAL esittää, että poikkeusaikanakin tarpeellisia katsastuksia on voitava suorittaa myös sähköisillä menettelyillä. Asiakirjoja tulisi voida toimittaa sähköisesti ja apuna voisi käyttää valokuvia ja videoita.

Edellä esitettyyn poikkeusajan katsastustarpeeseen liittyen SKAL pyytää vielä kiinnittämään huomiota siihen, voisiko katsastustoimipaikoissa jatkaa asiointia turvallisesti poikkeusoloissakin esimerkiksi katsastustoimipaikkojen tiloja uudelleen järjestelemällä, erilaisilla noutopalveluilla ja edellä esitetyillä sähköisillä menettelyillä.

Laki liikenteen palveluista

SKAL kannattaa luonnoksessa ehdotettua kuljettajien ammattipätevyyden voimassaolon jatkamista ilman jatkokoulutuksen suorittamista.

Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmistelussa hallituksen esitys tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin ja ajokorttidirektiivin muutosten täytäntöönpanoa koskeviksi laeiksi, joka luonnoksen perustelumuistion mukaan oltaisiin antamassa eduskunnalle huhtikuussa. SKAL esittää, että toistaiseksi ei saatettaisi voimaan kyseiseen esitykseen ehdotettuja lisärajoituksia jatkokoulutusten suorittamiseen. Nämä rajoitukset vaikuttaisivat juuri toiseen suuntaan kuin nyt ehdotetut muutokset ja siksi niiden voimaantuloa olisi siirrettävä pidemmälle. Koska ammattipätevyyden voimassaolon pidentäminen siirtää jatkokoulutusten suorittamisia eteenpäin, tulee loppukesälle ja alkusyksylle suurta lisäystä koulutusten kysyntään. Ruuhkaa voitaisiin helpottaa edellä mainittujen rajoitusten voimaantuloa siirtämällä.

Lopuksi SKAL tuo esiin tarpeen edistää videokoulutusta ajatellen tuleviakin tarpeita. Valtioneuvoston asetukseen kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä ollaan sisällyttämässä ehdot ja rajoitukset verkko- tai etäopetuksen antamiselle. SKAL katsoo, että on erityisen tärkeää määritellä tosiaikainen etäopetus ja verkko-opetus tarkoin ja selkeästi omiksi opetusmuodoikseen. Videoyhteyden avulla annettavaa opetusta ei tule jatkossakaan rajata, vaan rajaus voisi koskea ainoastaan varsinaista itsenäistä verkko-opetusta. Tämä olisi erityisen tärkeää juuri nykyisenkaltaisissa poikkeusoloissa. Videokoulutuksen salliminen ilman rajoituksia mahdollistaisi opetuksen jatkumisen viivytyksittä myös mahdollisissa tulevilla poikkeustilanteissa.

Iiro Lehtonen
toimitusjohtaja

Ari Herrala
edunvalvontajohtaja

Herrala Ari
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Viitaten Liikenne- ja viestintäministeriön 9.4.2020 lähettämään luonnokseen ”Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi” Yksityisten Katsastustoimipaikkojen liitto ry (YKL ry) jäsenyrityksineen esittää kunnioittavasti seuraavaa:

1. Yleiset kommentit

On tärkeää, että Covid-19 pandemian hillitsemiseksi mietitään toimia kaikilla sektoreilla. Toimien tulee olla sellaisia, että niillä pystytään vähentämään ihmisten liikkumisvelvoitteita ja ihmiskontakteja tartuntojen määrään vaikuttavalla tavalla kuitenkin yhteiskunnan sekä talouden jatkuvuuden varmistuen.

Esityksen taustalla olevassa, LVM:n virkатыönä laatimassa perustelumuietiossa on lukuisia virheitä. Kun selkeiden virheiden lisäksi markkinoiden toimintamekanismit jätetään huomiotta, onkin esityksessä päädytty toimintamalleihin, jotka ovat paitsi autoalalle erittäin hankalia, myös yhteiskunnan maksettavaksi tulevien kustannusten osalta merkittävästi suurempia. Käytännössä katsastuksen vaikutus pandemian laajenemisessa on marginaalinen verrattuna esim. elintarvikekauppoihin, joissa on useita asiakkaita kerrallaan, ja kaikki asiakkaat käsittelevät samoja tuotteita.

Lausuntopyynnön kohteena oleva esitys pohjautuu pelkästään viranomaisvalmisteluihin, eikä niissä huomioida mitenkään sitä, millaisia toimenpiteitä katsastusala on valmiiksi jo tehnyt. Katsastusalan toimenpiteet ovat jo vähentäneet ihmiskontakteja katsastuksessa ja ajoneuvon katsastukseen

tuomisessa. Eri toimijoiden internetsivuilla sekä sosiaalisen median alustoilla on yksityiskohtaiset menettelykuvaukset tehdyistä toimenpiteistä. Ajoneuvo on esimerkiksi mahdollista katsastuttaa täysin ilman henkilökontaktia noutopalvelua hyödyntäen. Jos taas karanteenissa olevan henkilön auton katsastusaika on umpeutunut, voi hän karanteenin päätyttyä käydä ajan varattuaan katsastuksessa ilman pelkoa sanktiosta. Koska katsastuksen koko olemassaolo perustuu sääntelylle, olisi äärimmäisen tärkeää huomioida miten markkinat ovat jo huomioineet muuttuneen tilanteen.

Komissio on esittänyt vaatimuksena, että Covid-19 tilanteen johdosta säädettävien poikkeusmenettelyiden tulee olla tilapäisiä. Nyt ehdotetut ajoneuvojen katsastusta koskevat säädösmuutokset heijastuisivat samanlaisina vuosien ajan. Tämä on selkeästi Komission tarkoituksen vastaista, varsinkin, kun ne voitaisiin helposti toteuttaa myös siten, että vaikutukset näkyisivät ainoastaan tänä vuonna.

2. Perustelumuistion puutteet

Katsastuksen yhteiskunnalliset vaikutukset

Perustelumuistion yhteiskunnallisia vaikutuksia koskevassa osiossa ei käsitellä katsastusta laisinkaan. Ajoneuvolain (1090/2002) 53§ mukaan "Määräaikaikatsastuksessa ajoneuvosta tarkastetaan, että: 1) se on sitä koskevien säännösten mukaisessa kunnossa; 2) se on turvallinen käytettäväksi liikenteessä; 3) siitä ei aiheudu tarpeettomia ympäristöhaittoja; 4) siitä rekisteriin merkittävät tiedot ovat oikein." Nähdäksemme 1) ja 4) kohdat liittyvät kansalaisten tasapuolisen kohtelun varmistamisen kautta selkeästi katsastuksen yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Jos edellä luetelluista tehtävistä kaikki muut paitsi liikenneturvallisuus ohitetaan vaikutusarviossa merkityksettöminä, osoittaa se joko piittaamattomuutta voimassa olevasta lainsäädännöstä, tai puuttuvaa arvostusta tehtävää suorittavia toimijoita kohtaan.

Katsastuksen vaikutukset yrityksiin sekä työntekijöihin

Perustelumuistion kohdassa, jossa tarkastellaan muutosten vaikutuksia yrityksiin ja työntekijöihin, ei ole tarkasteltu katsastusta laisinkaan. Jonkinlainen tarkastelu asiasta tehdään kappaleessa "muut taloudelliset vaikutukset" mutta se on monin osin virheellistä.

Jos esitetty muutos tehdään, on todennäköistä, että useimmat katsastustoimijat jatkavat katsastuspalveluiden tarjoamista. Suurin osa henkilöstöstä kuitenkin tultaisiin lomauttamaan. Vaikka katsastustoimijoiden kuluja lomautuksin karsittaisiinkin, ei katsastustoimipaikkojen suurista tila- ja laitekustannuksista johtuen kustannuksia pystytä mitenkään suhteuttamaan muuttuneeseen tulorakenteeseen. Edellisessä suuressa katsastusaikavälillä koskevassa muutoksessa (28.6.2017/488) luotiin lausunnoista sekä selvityksistämme huolimatta suuret kausittaiset vaihtelut, ja nyt ehdotetulla muutoksella lisätään markkinoiden kausittaista vaihtelua entisestään. Edellä mainitun muutoksen seurauksena katsastusmäärät välillä 20.5.2019 – 19.5.2020 ovat olleet 20 % alemmat kuin mitä ne ovat 20.5.2020 alkavalla ajanjaksolla. Moni yritys on lykännyt laskujenmaksua odottaen alkavaa sesonkia, jonka tämä muutos nyt siirtää useilla kuukausilla eteenpäin. Tätä muutosta monen yrityksen talous ei tule kestäämään. Samanaikaisesti kun katsastusosalta edellytetään joustoa, ei kuitenkaan katsastusosalaa kohtaan ole esitetty minkäänlaisia joustoja. Tässä tilanteessa olisi suorien

taloudellisten tukien lisäksi syytä myös muistaa, että lainsäädännöllä katsastuksen hinnasta noin 5% on tilitettävä katsastuksen valvontamaksun muodossa valtiolle. Tämän katsastuksen valvontamaksusta annetun lain 2013/960 määräaikainen kumoaminen olisi välttämätöntä tehdä samassa yhteydessä.

Koska teknisten vikojen vuoksi katsastuksista hylätään noin 30%, vaikuttaa katsastusmäärien heilahtelu vikojen korjaustarpeen kautta suoraan myös korjaamoalan työtilanteeseen. Muutamalle viikolle ajoittuva useampana kuukautena muodostunut korjaustarveruuha on paitsi yhteiskunnallisesti kallis, myös käytännössä mahdoton katsastusten jälkitarkastusaikojen puitteissa purkaa. Jos säädös tulee ehdotetussa muodossa, tarkoittaa se käytännössä katsastustapahtumien määrän putoamista murto-osaan normaalista huhti-touko-kesäkuun ajaksi, ja vastaavasti elokuun kahden viimeisen viikon aikana katsastustapahtumien määrää, joka vastaa noin neljäsosaa koko vuoden katsastusmäärästä.

Kansainvälisen ammatiliikenteen osalta on tärkeää, että kalusto on säädösten mukaista. On vaikea kuvitella, että muissa maissa tehtäisiin sama tulkinta katsastamattomalla ajoneuvolla tai yhdistelmällä liikkumisesta, jos Suomessa annettaisiin poikkeuksia katsastusajoista. Jotta turhilta kaluston ja tavaroiden liikkumisen estäviltä katkoksilta vältyttäisiin, tulisi kansainvälisessä liikenteessä käytettävän suomalaisen ajoneuvokaluston pitämisen kansainvälisten säädösten mukaisina mahdollistaa. Suomen kannalta kriittisen tavarankuljetusten varmistamiseksi tulee myös poikkeustilanteissa varmistaa kansainvälisessä liikenteessä käytettävien ajoneuvojen vaarallisten aineiden säiliöiden tarkastustoiminta sekä määräaikaikatsastustoiminta.

Suhde perustuslakiin

Perustelumuistion kohdassa, jossa käsitellään hankkeen suhdetta perustuslakiin, perustellaan hanketta seuraavasti: ”Ajoneuvojen katsastustoiminnan osalta Suomessa poikkeusolojen takia asetetut rajoituksen voivat aiheuttaa sen, ettei katsastaminen ole käytännön syistä mahdollista riskiryhmiin kuuluville sekä muille henkilöille esimerkiksi eristyksen tai karanteenin vuoksi.” Tulkinta on kuitenkin virheellinen, sillä useimmat katsastustoimipaikat tarjoavat noutopalvelua.

Nykyisellä, toimilupamenettelyyn nojaavalla tavalla järjestetyn ajoneuvojen katsastustoiminnan tehtävä on täyttää lainsäädännön tavoitteet markkinaperusteisesti. On täysin selvää, että jos yhteiskunnassa on tarve rajoittaa joidenkin kansalaisten liikkumista, tarjoaa markkinaehtoinen palvelu tähän erittäin nopeasti toimivan ratkaisun. Näin on myös jo tapahtunut, ja koko maassa tarjotaan katsastukseen haluaville asiakkaille noutopalvelua. Koska kilpailu katsastusalalla on kovaa, ei näidenkään palveluiden osalta hinnoittelussa ole tullut tietoomme ylilyöntejä.

Taloudelliset vaikutukset kansalaisille

Perustelumuistio olettaa, että kokonaiskustannukset siirtyisivät pandemian jälkeiseen aikaan, laskennallisesti heinä-elokuulle. Edellisessä suuressa katsastusaikavälejä koskevassa muutoksessa (28.6.2017/488) luotiin suuret kausittaiset vaihtelut, ja muutoksella lisätään markkinoiden kausittaista vaihtelua entisestään. Koska katsastusala toimii hinnoittelun osalta normaaleja markkinamekanismeja noudattaen, tulee kysyntäpiikin aikana katsastuspalvelun hinta oletettavasti nousemaan. Katsastuksessa on kyse autoilijan lakisääteisestä velvollisuudesta, ja siksi jo pelkästään kansalaisten maksettaviksi tulevin kustannusten vuoksi olisi tärkeää pyrkiä luomaan tilanne, jossa

Suomen ajoneuvokannan katsastukset ajoittuisivat mahdollisimman tasaisesti ympäri vuoden. Sama hintojen korotus tulee koskemaan myös ruuhkautuvia korjaamoiden palveluita.

Liikenneturvallisuusvaikutukset

Perustelumuistiossa on tarkasteltu liikenneturvallisuusvaikutuksia varsin pinnallisesti. Huomiotta on jäänyt esim. ns. kesäauto ilmiö. Jos säädös tulee voimaan esitetyssä muodossa, on erittäin todennäköistä, että erityisesti nuorten suosimia, elinkaarensa lopussa olevia autoja käytetään koko kesän liikenteessä, vaikka niiden katsastusajankohta olisi päättynyt jo tammikuun lopussa. Tällä on merkittäviä liikenneturvallisuusvaikutuksia, ja ne kohdistuvat erityisesti nuoriin.

Tavoitteiden ja toimenpiteiden ristiriita

Esityksen tavoitteissa todetaan, että ”muutokset olisivat tarpeen kertaluontoisina poikkeuksina”. Kuitenkin esitys on tehty siten, että sillä on merkittäviä vaikutuksia koko autoalaa koskien yli kymmenen vuoden ajan. Jollei säädöksiä muokata siten, että säädösmuutokset vaikuttavat ainoastaan tänä vuonna, saadaan aikaan merkittävä yhteiskunnan kustannusten nousu koko nykyisen ajoneuvokaluston elinajaksi.

3. Esityksen tavoitteet ja tavoitteisiin pääseminen

Ymmärtääksemme esityksellä tavoitellaan kansalaisten liikkumisvelvoitteen sekä ihmiskontaktien minimointia pandemia-aikana, vaikka sitä ei esityksen perustelumuistiossa mainitakaan. Muut tavoitteet eivät olisi perusteltuja. Perustelumuistiossa on todettu, että esityksellä tavoitellaan tilapäistä muutosta; ei sellaista, jolla olisi kauaskantoisia vaikutuksia.

Nähdäksemme katsastusalan itsestään tekemät toimet ovat jo riittäviä tavoitteiden saavuttamiseksi. Nykyiset toimintamallit mahdollistavat säädösten asettamien velvoitteiden täyttämisen ilman ihmiskontaktia sekä erittäin rajallisella määrällä yhteisiä kosketuspintoja.

Jos valtiovalta jostain perustellusta syystä kuitenkin katsoo, ettei tämä riitä, tulisi esitys tulisi laatia siten, että se minimoi yhteiskunnalle tulevat ylimääräiset kustannukset täyttäen samanaikaisesti tavoitteen. Säädösmuutokset voisi kohdistaa esimerkiksi pelkästään niihin kansalaisiin, jotka ovat THL:n määritelmien mukaan riskiryhmiä.

Ehdotettua esitystä tulisi ehdottomasti muokata, jos vähänkään tavoitellaan yhteiskunnallisten haittavaikutusten minimointia. Jos valtiovalta katsoo, että katsastusalan oma-aloitteisesti tekemät toimet eivät olisi riittäviä, voidaan tällöin puuttua määräaikaikatsastuksen katsastusvelvollisuuden ajankohtaan. Tällöin ehdotuksen mukaisesti kaikille 16.3.2020 ja 15.6.2020 välisenä katsastusvelvollisille annettaisiin aikaa 31.8.2020 asti katsastuksen suorittamiseksi, mutta ehdotuksesta poiketen kaikille lain voimaantulon jälkeen myöhässä katsastettaville seuraava katsastusajankohta määräytyisi aiemman määräaikaikatsastusajanvelvoitteen mukaisesti kalenterivuodella eteenpäin. Tällä saavutettaisiin se, että katsastus- ja korjaamoalan kapasiteetti tänä vuonna kuormittuisi esityksessä ehdotettua tasaisemmin, ja vuonna 2021 oltaisiin taas

normaalissa tilanteessa. Esimerkki: jos katsastusaika päättyy esim. 31.5.2020 ja ajoneuvo katsastetaan poikkeussäännöksen vuoksi 26.8.2020, tulee seuraava katsastus suorittaa viimeistään 31.5.2021 eikä 26.8.2021.

Ensisijaisesti ehdotamme, ettei Ajoneuvolain 1090/2002 muutoksia tehdä laisinkaan, ja toissijaisesti ehdotamme, että ehdotettujen muutosten lisäksi Ajoneuvolain 1090/2002 51 c § lisätään seuraavan vuoden katsastusajankohtaa koskeva muutos. Jos Ajoneuvolakia koskevia pykälämuutoksia tehdään, tulisi samanaikaisesti tarkastella myös katsastuksen valvontamaksusta annettua lakia (2013/960). Edellä mainittu laki tulisi kumota poikkeusolosuhteiden ajaksi, eli 31.8.2020 asti.

4. Pykälät ja perustelut koskien Ajoneuvolain 1090/2002 muutoksia

51 c § Määräaikaikatsastusaika, 5. momentti

Pykälään tulisi lisätä 5 momentti, jotta tulevina vuosina katsastusvälit jakautuisivat tasaisemmin koko vuodelle. Jos muutosta ei tehdä, on tulevina vuosina koko nykyisen ajoneuvokaluston osalta katsastusten ja korjaamovierailujen määrä maaliskuun ja kesäkuun välisenä aikana olematon, ja vastaavasti kesän loppupuolella katsastus- ja korjaamoalan kapasiteetti ei riitä täyttämään kysyntää.

”Jos ajoneuvo, jonka määräaikaikatsastusvelvollisuus on 16.3.2020 ja 15.6.2020 välisenä aikana, katsastetaan lain voimaantulon (xx.xx.2020) ja 31.8.2020 välisenä aikana, merkitään katsastus vastaamaan rekisterissä ollutta viimeistä määräaikaikatsastusajankohtaa.”

5. Yhteenveto

Katsastus on lakisääteistä ja kysyntä perustuu lähes kokonaan lainsäädännön vaatimukseen katsastusvelvollisuudesta. Mikäli säädösmuutos toteutetaan esitetyssä muodossa, lykkääntyy suurin osa ennen 15.6. muutoin suoritettavista katsastuksista tehtäväksi elokuun lopulle. Tämä johtaa käytännössä mahdottomaan tilanteeseen, koska katsastusalan kapasiteetti ei riitä siihen, että elokuussa jo luonnollisesti tehtävien katsastusten lisäksi silloin tehtäisiin vielä lisäksi vähintään kahden jo tekemättä jääneen kuukauden katsastukset. Koska katsastusalan toimilla on suora vaikutussuhde useisiin muihin autoalan toimijoihin, eivät vaikutukset koske pelkästään katsastusala.

Tarkasteltaessa esityksen vaikutuksia, on otettu huomioon vain kuluvalle vuodelle kohdistuneita vaikutuksia. Seuraava katsastusajankohta määräytyy tehdyn katsastuksen ajankohdan mukaan. Esitetty muutos johtaisi siihen, että joka vuosi tästä eteenpäin lähes koko nykyinen ajoneuvokalusto, joka muutoin katsastettaisiin 15.3. – 15.6. tulisi katsastukseen vasta elokuussa ja ko. ajankohtana katsastuksia tehtäisiin tuskin lainkaan.

Nähdäksemme ehdotetut muutokset ovat ylimitoitettuja, koska niissä ei huomioida jo tehtyjä toimenpiteitä. Kaikkien yhteiskunnassa nyt jo tehtyjen toimenpiteiden ansiosta ollaan tehokkaasti saatu hillittyä Covid-19 epidemiaa. Koska tehdyt toimenpiteet näyttävät olleen riittäviä, olisi tärkeää

harkita erittäin tarkasti uusien toimenpiteiden tarpeellisuutta niiden nostaessa yhteiskunnallisia kuluja entisestään.

Mikäli valtiovalta katsoo, että jo tehtyjä toimenpiteitä laajempia toimenpiteitä on välttämätöntä tehdä, ei niitä missään nimessä kannata tehdä esitetyllä tavalla, vaan esimerkiksi ehdottamamme muutokset huomioiden. Esittämällämme tavalla vältetään myös mahdolliset riskit EU:n rikkomusmenettelyistä, koska tällä tavoin toteutettuna poikkeukset kohdistetaan pelkästään tätä vuotta koskeviksi. Jos muutoksia tehdään, tulisi samanaikaisesti tarkastella myös katsastuksen valvontamaksusta annettua lakia (2013/960). Edellä mainittu laki tulisi kumota poikkeusolosuhteiden ajaksi, eli 31.8.2020 asti. Olemme käytettävissä täsmällisempiä pykälämuotoiluja mietittäessä tai perusteluita laadittaessa; nykyiset perustelut eivät nähdäksemme istu niihin tavoitteisiin, joita ehdotuksella haetaan.

YKL ry edustaa suomalaisia pieniä ja keskisuuria katsastustoimijoita. Jäsenyrityksiä on 145, ja niiden yhteenlaskettu markkinaosuus on noin 55% Suomen katsastusmarkkinoista. Tämä lausunto edustaa näitä yrityksiä.

Helsingissä 15.4.2020

YKL ry

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Pykäläehdotukset ja perustelut koskien Ajoneuvolain 1090/2002 muutoksia

51 c § Määräaikaikatsastusaika, 5. momentti

Pykälään tulisi lisätä 5 momentti, jotta tulevina vuosina katsastusvälit jakautuisivat tasaisemmin koko vuodelle. Jos muutosta ei tehdä, on tulevina vuosina koko nykyisen ajoneuvokaluston osalta katsastusten ja katsastukseen sidoksissa olevien korjaamovierailujen määrä maaliskuun ja kesäkuun välisenä aikana olematon, ja vastaavasti kesän loppupuolella katsastus- ja korjaamoalan kapasiteetti ei riitä täyttämään kysyntää.

”Jos ajoneuvo, jonka määräaikaikatsastusvelvollisuus on 16.3.2020 ja 15.6.2020 välisenä aikana, katsastetaan lain voimaantulon (xx.xx.2020) ja 31.8.2020 välisenä aikana, merkitään katsastus vastaamaan rekisterissä ollutta viimeistä määräaikaikatsastusajankohtaa.”

Jos muutoksia tehdään, tulisi samanaikaisesti tarkastella myös katsastuksen valvontamaksusta annettua lakia (2013/960). Edellä mainittu laki tulisi kumota poikkeusolosuhteiden ajaksi, eli 31.8.2020 asti.

Ziessler Björn
Yksityisten katsastustoimipaikkojen liitto ry

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Koska maassa vallitsee COVID-19-tartuntatautiepidemian vuoksi valmiuslain (1552/2011) 3 §:n 3 ja 5 kohdassa tarkoitetut poikkeusolot, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ei ole huomautettavaa asiassa.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

-

Pääkkönen Jussi
Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Lausunto

15.04.2020

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

CAP-Group Oy ja Suomen Ammattiliikenne Akatemia Oy kiittää mahdollisuudesta lausua Laki liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Laki liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Ammattipätevyyden jatkokoulutusta tarjoavat toimijat hyödyntävät aktiivisesti Liikenne- ja viestintäviraston mahdollistamaa etä- ja verkko-opetusta, joten koulutusta voidaan antaa myös poikkeusolojen aikana, ainakin osin, ilman fyysistä läsnäoloa. Nykyinen etä- ja verkko-opetusmahdollisuus ei kuitenkaan yksin riitä takaamaan, että kaikki kuljettajat pystyisivät suorittamaan koulutuksen poikkeusolojen aikana.

Liikenne- ja viestintäviraston mukaan yhteensä 4 619 kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden voimassaolo päättyy 1.4.-30.9.2020 aikavälillä. Kuljettajien saatavuuden heikkenemisen johdosta yhteiskunnan perustoimintojen kannalta tärkeiden kuljetusten jatkuminen voi vaarantua. Poikkeusolojen vuoksi on riski, että kuljettajien saatavuus muutoinkin heikkenee esimerkiksi sairaustapausten vuoksi. Yhteiskunnan perustoimintojen kannalta tärkeiden kuljetusten jatkuvuus on pyrittävä turvaamaan.

28 a § Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden voimassaolon jatkuminen Jos 27 §:n 1 momentissa tarkoitetun kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden voimassaoloaika on umpeutunut 16 päivä maaliskuuta 2020 tai sen jälkeen, tai ammattipätevyys umpeutuu ennen 30 päivää syyskuuta 2020, ammattipätevyyden voimassaolo jatkuu 30 päivään syyskuuta 2020 vaatimatta 34 §:ssä tarkoitetun jatkokoulutuksen suorittamista.

Suomen Ammattiliikenne Akatemia Oy kannattaa esitettyä väliaikaista muutosta. Koronavirusepidemian aikana valvottu verkko-opetus sekä virtuaalikoulutus on toiminut katkeamatta koko ajan. 1.10.2020 jälkeen valvottu verkko-opetus sekä virtuaalikoulutus ovat ensiarvoisen tärkeitä vaihtoehtoja valtakunnallisen riittävän tarjonnan takaamiseksi lähiopetuksen lisäksi koska hetkellinen tarve tulee olemaan suuri määrällisesti ja alueellisesti.

Valvottu verkko-opetus sekä virtuaalikoulutus ovat osoittautuneet erittäin tärkeäksi kokonaisuuden kannalta poikkeusolojen aikana. Koulutus määrät ovat pienentyneet normaalista, mutta koulutusta on kuitenkin ollut koko ajan tarjolla valtakunnallisesti. Valvottu verkko-opetus tarjonta olisi ollut huomattavasti laajempi mutta tällä hetkellä toimijat odottavat tulevia säädöksiä verkko-opetuksen tulevaisuuden näkymistä.

Ajokorttilain osalta kannatamme Autoliikenteen Työnantajaliitto ry:n esitystä

Sakari Kaikkonen

CAP-Group Oy

Suomen Ammattiliikenne Akatemia Oy

Kaikkonen Sakari
Suomen Ammattiliikenne Akatemia Oy

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Viitaten Liikenne- ja viestintäministeriön 9.4.2020 lähettämään lausuntopyyntöön koskien liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta johtuen Covid-19 epidemiatilanteesta Helppokatsastus Oy esittää kunnioittavasti seuraavaa:

On tärkeää, että Covid-19 pandemian hillitsemiseksi mietitään toimia kaikilla sektoreilla. HelppoKatsastus Oy pitää viruksen aiheuttamaa uhkaa ihmisten terveydelle vakavana asiana ja ymmärrettävänä, että ihmisten välisiä kontakteja on vähennettävä kaikin mahdollisin keinoin.

Toimien tulee olla sellaisia, että niillä pystytään vähentämään ihmisten liikkumisvelvoitteita ja ihmiskontakteja tartuntojen määrään selkeästi vaikuttavalla tavalla. Jos katsastusvelvoitetta muutetaan ministeriön ehdottamalla tavalla ja ajanjaksona, niin se koskee erittäin pientä osaa suomalaisia ja toimenpiteen vaikutus itse asiaan jäänee vähäiseksi. Varsinkin kun ottaa huomioon, että samaan aikaan kuitenkin kaikki kaupat, korjaamot, rengasliikkeet, huoltoasemat jne. voivat jatkaa toimintaansa normaalisti. Ja kuitenkin autojen katsastaminen olisi yhteiskunnan toiminnan jatkuvuuden kannalta yksi tärkeimmistä toiminnoista.

Katsastustoimialalle lakimuutos merkitsisi käytännössä sitä, että kysyntä loppuisi lähes kokonaan ja edessä olisi toimipaikkojen sulkeminen sekä henkilökunnan lomauttaminen. Tästä aiheutuisi raskaita tappioita toimialalle, joka jo tälläkin hetkellä taistelee kahden vuoden takaisen lakimuutoksen

(katsastusaikavälin harventaminen) aiheuttaman 15% kysynnän putoamisen vaikutuksien keskellä. Tällä olisi huomattavia välillisiä negatiivisia vaikutuksia myös korjaamotoimialalle.

Keskustelu aiheesta aloitettiin asetusmuutoksen osalta jo viikkoja sitten. Lakimuutoksen voimaan saaminen kestää tästä eteenpäin myöskin viikkoja. Jäljelle jää ennen 15.6.2020 reilu kuukausi mahdollista vaikuttavaa aikaa. Ja tällä hetkellä olemme jo tilanteessa, jossa esim. Uudenmaan eristäminen lopetetaan tänään 15.4.2020 ja muidenkin rajoitteiden purkamisen aloittamisesta käydään keskusteluja. Eli siltäkin osin lakimuutoksen vaikutukset todennäköisesti jäisivät hyvin pieniksi, mutta taloudellinen negatiivinen vaikutus olisi toimialalle ja sen kumppaneille merkittävä.

Tämän vuoksi katsomme, nykyisen tiedon valossa lakimuutosta ei tulisi tehdä, vaan toimintaa pitäisi jatkaa normaalisti, mutta ottaen toiminnassa huomioon erityisen paljon tilanne ja olosuhteet niin kuin jo tälläkin hetkellä ainakin me toimimme.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

-

Luoma Tuomo
Helppokatsastus Oy

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Suomen Varustamot ry (SV) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainittuun asiaan liittyen. SV kannattaa merenkulkua ja merikuljetuksia koskettavia lainsäädännön muutosesityksiä pitäen niitä perusteltuina ja tarpeellisina. Esitys sisältää sellaisia väliaikaisia lainsäädännöllisiä muutoksia, jotka helpottavat varustamoiden toimintaa ja turvaavat omalta osaltaan merikuljetusten jatkuvuutta vallitsevissa poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Lisäksi esitetyt muutokset sujuvoittavat asiakkaan näkökulmasta viranomaisprosesseja hyödyntämällä digitalisaatiota (muutokset alusrekisterilakiin 512/1993), valtuuttamalla eräiden toimintojen siirtämisen hyväksytyille luokituslaitoksille (muutokset lakiin eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta 485/2004) ja mahdollistamalla erinäisiin todistuksiin liittyvien voimassaoloaikojen pidentäminen ja erivapauksien myönnöt (muutokset lakeihin laivaväestä ja alusten turvallisuusjohtamisesta 1687/2009, liikenteen palveluista 320/2017 ja luotsauksesta 940/2003).

Esitetyt muutokset liikenteen palveluista annettuun lakiin (320/2017) koskien merenkulkijoiden pätevyystodistuksia ja lisäpätevyystodistuksia ovat tarpeellisia. SV on poikkeusolosuhteiden alusta alkaen korostanut varustamoiden hallinnollisen taakan pienentämiseksi tarvetta saada merihenkilöstön todistusten voimassaolon pidentämistä koskeva yleinen linjaus sen sijaan, että jokainen tilanne edellyttäisi hakemusta ja ratkaistaisiin tapauskohtaisesti. Nyt esitetty yleinen kuuden kuukauden automaattinen pidennys määritetyllä aikavälillä vanhenevien pätevyystodistusten osalta on kannatettava.

SV pitää erittäin tärkeänä sitä, että riski aluksien hallinnollisesta pysäyttamisestä poikkeustilanteen aikana vanhentuneiden tarkastus- tai todistusasiakirjojen vuoksi minimoidaan. Tämän vuoksi SV haluaa muistuttaa tarpeesta saada voimaan mahdollisimman yhteneväiset säädökset, tulkinnat ja käytännöt Euroopan eri maiden välillä, mutta myös globaalisti.

Sinikka Hartonen

Johtava asiantuntija, Suomen Varustamot ry

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

-

Hartonen Sinikka
Suomen Varustamot ry

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

15.4.2020

Liikenne- ja viestintäministeriö

Asia: Luonnos hallituksen esitykseksi liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Autoliitto kiittää mahdollisuudesta saada lausua tässä asiassa.

COVID-19 -pandemia on aiheuttanut merkittäviä muutoksia ihmisten liikkumiseen. Erityisesti riskiryhmiin kuuluvia, kuten 70 vuotta täyttäneitä henkilöitä kehoitetaan voimakkaasti pysyttelemään kotonaan ja välttämään kontakteja muihin ihmisiin, sillä jokainen ylimääräinen kontakti lisää tartunnan saamisen mahdollisuutta. Myös muiden ihmisten on kehoitettu välttämään kaikkia ei-välttämättömiä kontakteja.

Ajokorttilaki

Nyt lausunnolla olevassa hallituksen esityksen luonnoksessa esitetään väliaikaisia muutoksia 70 vuotta täyttäneiden lääkärintodistuksen toimittamiseen. Samat muutokset esitetään otettavaksi käyttöön 45 vuotta täyttäneiden raskaampien ajoneuvojen ajo-oikeuden haltijoille ja 45 vuotta täyttäneille liikenneopettajaluvan uusijoille. Esityksen mukaan riittäisi, että lääkärintodistus toimitettaisiin 30.9.2020 mennessä, vaikka määräaika tulisikin täyteen ennen tätä päivämäärää.

Autoliitto kannattaa esitystä. Esitys varmistaisi muun muassa sellaisten 70 vuotta täyttäneiden itsenäisen liikkumisen tarpeen mukaan muiden kulkumuotojen sijaan turvallisesti omalla henkilöautolla, jotka eivät saa kiireettömään lääkärintarkastukseen aikaa tai eivät haluaisi tartuntariskin takia sellaiseen mennä. Esitys parantaisi omalta osaltaan myös terveydenhuollon resurssien kohdentamista kiireellisiin tapauksiin.

Ajoneuvolaki

Hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetaan, että ajoneuvoja, joiden määräaikaikatsastuksen viimeinen katsastuspäivä on 16.3.-15.6. välisenä aikana viimeistä katsastuspäivää pidennettäisiin 31.8.2020 saakka. Sama koskisi katsastuksessa hylättyjä ajoneuvoja, joita ei kuitenkaan ole määrätty ajokieltoon.

Autoliitto pitää tätä esitystä hyvänä. Katsastusajan pidentäminen vähentää tarvetta ylimääräisille ihmiskontakteille, joita tulee myös esimerkiksi katsastusmiehen istuessa autoon sisälle katsastuksen aikana, ja pienentää siten omalta osaltaan tartuntariskiä. Traficomien tilastojen mukaan ajoneuvojen hylkäysprosentit määräaikaikatsastuksissa ovat alentuneet jatkuvasti käytännössä kaiken ikäisissä autoissa. Valtaosa hylkäyksistä johtuu syistä, jotka eivät vaikuta suoraan liikenneturvallisuuteen, minkä takia autoja ei normaalissakaan tilanteessa aseteta ajokieltoon. Tekninen vika on erittäin harvinainen onnettomuuden aiheuttaja. Rajatun määrän ajoneuvoja liikennekelpoisuuden jatkaminen kesän yli ei siten aiheuta merkittävää vaaraa liikenneturvallisuuden heikkenemiselle.

Kunnioittavasti,

Pasi Nieminen

Autoliitto Ry

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

-

Tolvanen Jukka
Autoliitto ry

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry haluaa kunnioittavasti esittää lausuntonaan hallituksen esityksestä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi seuraavaa:

1. Ajokorttilain 27 § ja 89 §

Ajokorttilakiin (386/2011) ehdotetaan väliaikaisia muutoksia tietyn ikäryhmän ajokortin uudistamiseen sekä

liikenneopettajaluvan uudistamiseen tarvittavan lääkärinlausunnon liittyvään lääkärintodistuksen toimittamiseen 30.9.2020 saakka.

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry puoltaa esitettyjä väliaikaisia muutoksia.

Koronavirusepidemiasta johtuen terveydenhuollon kuormitusta tulee vähentää kiireettömien asiointiaikojen siirtämisellä myöhempään ajankohtaan ja keskittää resurssit koronavirusepidemiasta selviämiseen. Asiakkaiden on myös tällä hetkellä erittäin vaikeaa saada aikaa ajoterveystarkastukseen.

6. Liikenteen palveluista annetun lain 26 § ja 28 a §

Liikenteen palveluista annettuun lakiin (320/2017) ehdotetaan väliaikaisesti 26 §:ään uuden 3. momentin ja uuden 28 a §:n lisäämistä 30.9.2020 saakka.

Säännös (26 § 3 mom.) turvaisi taksinkuljettajan ajoluvan uusimisen edellytyksenä olevan 25 §:n 2 momentin 2 kohdan terveysvaatimusten täyttymisen osoittavan lääkärintodistuksen toimittamisen kuuden kuukauden kuluessa ajoluvan uusimisesta.

Säännös (28 a §) turvaisi kuorma- ja linja-autokuljettajien ammattipätevyyden voimassaolon jatkumisen 30.9.2020 saakka ilman 34 §:n mukaisen jatkokoulutuksen suorittamista silloin, kun ammattipätevyyden voimassaoloaika on umpeutunut 16.3.2020 tai sen jälkeen taikka umpeutuu ennen 30.9.2020. Väliaikaisen säännöksen voimassaolon päättymisen ja 34 §:n mukaisen jatkokoulutuksen suorittamisen jälkeen ammattipätevyyden seuraava viiden vuoden voimassaoloaika alkaisi alkuperäisestä ammattipätevyyden päättymispäivästä lukien.

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry puoltaa esitettyjä väliaikaisia muutoksia.

Taksinkuljettajan ajoluvan uusimisen edellytyksenä olevan terveysvaatimusten täyttymisen osoittavan lääkärintodistuksen toimittamisen osalta väliaikainen muutos vähentää koronavirusepidemiasta johtuen ruuhkautuneen terveydenhuollon kuormitusta. Asiakkaiden on myös tällä hetkellä erittäin vaikeaa saada aikaa terveystarkastukseen.

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden väliaikaisella voimassaolon jatkumisella turvattaisiin kuorma- ja linja-autonkuljettajien työn jatkuvuus ja yhteiskunnan perustoimintojen toimivuus koronavirusepidemian aikana. Kuljettajien määrä on jo vähentynyt ja voi edelleen vähentyä äkillisesti sairastumis- ja karanteenitilanteiden vuoksi. Jatkokoulutusten toteuttaminen on kohdannut samoja isoja haasteita kuin muidenkin koulutusten järjestäminen. Lähiopetuksia ei toteuteta enää ryhmissä, ja käytännössä etä- ja verkko-opetukset ovat ainoat toimivat menetelmät jatkokoulutuksen toteuttamiseen. Liikenne- ja viestintäviraston mukaan yhteensä 4 619 kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden voimassaolo päättyy 1.4.-30.9.2020 aikavälillä, joten nykyinen etä- ja verkko-opetusmahdollisuus ei yksin riitä takaamaan, että kaikki kuljettajat pystyisivät suorittamaan koulutuksen poikkeusolojen aikana.

Kuljettajien saatavuuden heikkenemisen johdosta yhteiskunnan perustoimintojen kannalta tärkeiden kuljetusten jatkuminen voi vaarantua. Yhteiskunnan perustoimintojen kannalta tärkeiden kuljetusten jatkuvuus on pyrittävä turvaamaan, jolloin kuljettajaresurssit on keskitettävä kuljetusten hoitamiseen.

Ammattipätevyyksien voimassaolo turvattaisiin 30.9.2020 saakka. Käytännön toteutuksen osalta tulee kuitenkin miettiä, miten varmistetaan ja turvataan jatkokoulutusten koulutuskapasiteetti ja suoritushallinnollisuudet 1.10.2020 lukien kaikille niille, joiden ammattipätevyyden voimassaolo päättyy 16.3. – 30.9.2020 ja jotka eivät pysty osallistumaan jatkokoulutuksiin esim. verkko- tai etäopetuksena, kun lisäksi samaan aikaan jatkokoulutuksia tarvitaan loppuvuodesta umpeutuville ammattipätevyyden haltijoille.

Hallitus on antamassa ilmoituksensa mukaan eduskunnalle vielä huhtikuussa 2020 liikenne- ja viestintäministeriön valmistelussa olevan hallituksen esityksen tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin ja ajokorttidirektiivin muutosten täytäntöönpanoa koskeviksi laeiksi. Esityksellä saatetaan kansallisesti voimaan ammattipätevyysdirektiiviin 2003/59/EY ja ajokorttidirektiiviin 2006/126/EY säädetyt muutokset. Esityksen mukaan muutokset tulisivat voimaan toukokuussa 2020. Esitys sisältää muutoksia mm. tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämiseen opetuksessa ja rajoittaa verkko-opetuksen enimmäismäärää jatkokoulutuksessa.

Poikkeusoloista johtuen Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry esittää, että kyseisiä rajoituksia ja kiristysä koskien tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä ja verkko-opetuksen käyttämistä jatkokoulutuksessa ei säädettäisi vielä nyt lausuttavana olevan väliaikaisen liikenteen palveluista annetun lain 28 a §:n voimassa ollessa. Kyseiset koulutustavat ja -tekniikat ovat käytännössä tällä hetkellä ainoat keinot suorittaa jatkokoulutuksia, eikä niiden käyttömahdollisuuksia tule rajoittaa nyt poikkeusolojen aikana. Mikäli rajoittaisimme kansallisesti vielä niidenkin käyttömahdollisuuksia, mahdollisuudet suorittaa 16.3. – 30.9.2020 umpeutuneet jatkokoulutukset 1.10.2020 lukien vaikeutuisivat entisestään.

Pasanen Harri
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Moottoriajoneuvojen Katsastusmiehet MKM ry, lausunto; Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi.

Yleiset kommentit hallituksen esityksestä:

Moottoriajoneuvojen Katsastusmiehet MKM ry ei kannata Hallituksen esitystä Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi, koskien ajoneuvolain väliaikaista muuttamista.

Covid-19 epidemia on tilastojen valossa saavuttamassa huippunsa huhti- toukokuussa. Nyt ehdotetulla lakimuutoksella ehdittäisiin muuttamaan lakia vasta huhtikuun lopussa ja tämän hallituksen esityksen vaikutusajaksi määrittelemä aika kesäkuun loppuun eli n. 2,5 kuukautta aiheuttaisi saatavaan hyötyyn nähden kohtuuttomia vaikutuksia katsastuksien kysyntäaikoihin vuosien päähän ja mahdollistaisi takautuvalla vaikutusajallaan negatiivisesti liikenneturvallisuuteen sekä autonomistajien epätasa-arvoiseen kohteluun koskien muita katsastusaikoja ja katsastuslajeja.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Lakiehdotukset:

Moottoriajoneuvojen Katsastusmiehet MKM ry ei kannata Hallituksen esitystä Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi, koskien ajoneuvolain väliaikaista muuttamista.

Ajoneuvolaki ja sen väliaikainen muuttaminen.

Emme kannata ajoneuvolain muuttamista koskien oikeutta käyttää katsastamatonta ajoneuvoa sekä oikeutta käyttää määräaikaikatsastuksessa hylättyä ajoneuvoa muuttamalla ajoneuvolain pykälää niin, että niissä huomioidaan ajoneuvon käyttö yli käytössä olevien määräaikojen. Vaikka perusteena onkin covid-19 aikaansaamat poikkeusolot, on lakimuutoksella voimassaoloaikaansa nähden kauaskantoisemmat vaikutukset katsastusmääriin, mikäli suurin osa autoista katsastettaisiin loppukesästä. Tämä aiheuttaisi vuosiksi katsastustarvepiikin aina kesäkuusta eteenpäin. Tämä aiheuttaisi epidemian varjolla myös useiden vuosien resurssitarpeen normaaliin kesälomakauteen ja vaikeuttaisi varsinkin perheellisten työntekijöiden mahdollisuuden lomaila yhdessä perheen kanssa saatikka hoitaa lapsia normaaleina koulujen kesälomakausina.

Nyt jo lähes kaikki alan yrittäjät ovat luoneet varsinkin riskiryhmille suunnatut noutopalvelut, joilla oma-aloitteisesti on haluttu suojella riskiryhmiä saamasta koronatartuntaa katsastusmatkalla. Näiden palvelujen lisäksi asemilla suoritetaan normaalin siivousrytmin lisäksi tehostettua pintojen desinfiointia ja vältetään turhaa kanssakäymistä asiakkaan kanssa.

Haluamme myös lausua huolestamme liikenneturvallisuuden puolesta, kun valtaosa ”kesäautoista”, joiden katsastusaika tai katsastuksen aloittaminen osuu muutosaikojen kanssa samaan sykliin. Näitä autoja tuskin katsastetaan enää elokuussakaan vaan jäävät kokonaan katsastamatta. Näiden kesäautojen kunnosta ei kukaan muu kuin auton omistaja kanna huolta ja näiden päätyminen täysin sallitusti liikenteeseen ei ole turvallista.

Lakimuutos luo myös suuren neuvonnan tarpeen, koska autoilijat eivät osaa tulkita oikeata katsastusaikaa järjestelmän kertomasta käyttökiellosta lain sallimaan oikeuteen liikkua ajoneuvolla.

Mikäli lakimuutos ei astu tällaisena voimaan, uskomme myös että valta osaa työntekijöistä ei tarvitse turvautua ansiosidonnaiseen työttömyysturvaa lomautuksien ollessa melko todellisia.

Perustelumuistiossa oli otettu kantaa vuoden 2018 tilastoihin, jotka ovat alalle varsin vanhoja vertailukohtia. Alaa on jo viime vuosina kohdeltu varsin epäoikeudenmukaisesti mm. frekvenssivälimuutoksilla, jonka johdosta alalla on käyty YT-neuvotteluja useaan otteeseen viimeisen kahden vuoden aikana. Alan työllisyys siis tarvitsee työtä, jota on mahdollista myös tehdä vaikka maailmaa ja suomea kohtelee vakava korona-epidemia.

Moottoriajoneuvojen Katsastusmiehet MKM Ry:n puolesta

Janne Koskelainen

Sami Forss

Puheenjohtaja

Sihteeri

Koskelainen Janne

Moottoriajoneuvojen Katsastusmiehet MKM ry

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

K1 Katsastajat on tehnyt paljon erityisjärjestelyjä pitääkseen henkilöstönsä ja asiakkaansa turvassa. Ja näemme, että jatkossakin olemme valmiit tekemään kaikkemme, jottei henkilöstömme ja asiakkaamme sairastu. Jos katsotaan, että tämä lakimuutos vähentää koronaviruksen tartunnan riskiä asiakkaisiimme ja henkilöstöömme on lain valmistelu kannattavaa.

Pyytäisimme kuitenkin vielä tarkistamaan sen kuinka suurta ryhmää poikkeus koskettaisi ja olisiko lakimuutoksella toivottu vaikutus koronaviruksen leviämisen ehkäisyssä.

Haluamme muistuttaa, että Suomen huoltovarmuuden kannalta on tärkeää sujuva ja turvallinen maantieliikenne. Yhtenä osana turvallista maantieliikennettä on liikennekelpoiset ajoneuvot. Katsastustoiminta on arvioitu kriittiseksi toimialaksi.

Me pystymme jatkamaan toimintaamme vaikka tämä hanke toteutuisikin, mutta palvelun tarjonta todennäköisesti supistuisi monilla paikkakunnilla. Pyydämme että otatte huomioon tämän että asiakkaat joutuvat matkustamaan pitempiä matkoja suorittamaan katsastuksia, rekisteröintejä ja yksittäishyväksyntöjä kun palveluja supistetaan. Onko tällä koronaviruksen kannalta negatiivinen vaikutus?

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Pykälä 57a. Pykälä antaa mahdollisuuden käyttää ajoneuvoa joka on hylätty katsastuksessa. Pyydämme vielä harkitsemaan tämän pykälän sisältöä ja vaikutuksia. Ajoneuvo joka on huomattu vialliseksi ja vaaralliseksi jatkaa tai aloittaa liikennekäytön hylätyn katsastuksen jälkeen.

Esimerkki 1. Kuljetusyrittäjällä on poikkeuksellisen paljon rahtia. Pihan perällä on 3 vuotta seisonut perävaunu. Yrittäjä päättää ottaa vaunun käyttöön paikatakseen kalustopulaansa. Katsastuksessa huomataan, ettei kahdella akselilla ole jarruja. Kuljetus yrittäjä korjaa jarrut parhaan osaamisensa mukaan ja aloittaa liikenteen perävaunulla. Perävaunun jarruihin jää kuitenkin vikaa ja perävaunu ajautuu jarrutustilanteessa vastaantulijan kaistalle.

Esimerkki 2. Opiskelija tarvitsee halvimman mahdollisen kesäauton. Hän ostaa käytetyn hylätyn auton ja korjaa ruostevauriot niin hyvin kuin osaa lasikuidulla. Hän omasta mielestään täyttää pykälän 57a kohdan vaatimuksen ajoneuvon korjaamisesta.

Pykälä 57a on kirjoitettu myös niin, että se antaa mahdollisuuden poiketa myös korjausvelvollisuudesta 16.1 - 15.6 välisenä aikana ja käyttää viallista ajoneuvoa koko kesän.

Jos edellä tarkoitettu aika hylätyn ajoneuvon määräaikaikatsastuksen suorittamiselle on alkanut 16 päivänä tammi-kuuta 2020 ja 15 päivänä kesäkuuta 2020 vä-lisenä aikana, saa ajoneuvoa kuitenkin edellä säädetystä poiketen käyttää liikenteessä 31 päivään elokuuta 2020 muutoinkin kuin vain sen kuljettamiseksi korjattuna sille varattuna aikana katsastukseen.

Eli miten varmistetaan, että tätä poikkeusaikaa ei käytetä taloudellisen edun tavoitteluun liikenneturvallisuuden kustannuksella. Ja miten varmistetaan itse tehtyjen korjausten oikeellisuus ja ammattiliikenteen työturvallisuus?

Ojala Timo
K1 Katsastajat oy

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi,

Liikenneturvan lausunto

Liikenneturva kannattaa muutoksia ajokorttilakiin ja lakiin liikenteen palveluista.

Ajoterveysvaatimusten osoittamiseen tarvittavien lääkärintodistusten toimittamiseen liittyen niin ajokorttien kuin liikenneopettajalupienkin voimassaoloaikaan on syytä siirtää esitetyllä tavalla. Koronavirusepidemiasta johtuen terveydenhuolto on kuormittunut, ja kiireettömät asiointiajat pitää siirtää myöhäisempään ajankohtaan. Vastaavalla perusteella on taksinkuljettajien ajoluvan uusimiseen ehdotettu tilapäinen muutos puollettavissa.

Kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyyteen liittyvästä jatkokoulutuksesta on osa koulutusmahdollisuuksista mahdotonta toteuttaa, kun lähiopetuksen edellyttämää kokoontumista tulee välttää. Ehdotettu 28 a §:n lisäys auttaa turvaamaan kuljetusten toimivuutta poikkeusolojen aikana.

Sen sijaan ajoneuvojen katsastus on näkemyksemme mukaan sellainen toimenpide, joka ei edellytä koronavirukseen altistavaa lähikontaktia. Katsastusasemat ovat varautuneet poikkeustilanteeseen hyvin. Asemilla on rajoitettu kerrallaan asioivien määrää ja useimmissa paikoissa on käytössä myös noutopalvelu. Siten riskiryhmään kuulumattomilla ei sikäli ole estettä katsastuksessa asioimiselle katsastusajan puitteissa. Riskiryhmille, eli henkilöille, joiden tulee olla karanteenia vastaavissa olosuhteissa, katsastuksen jousto olisi tarpeellinen vapautus.

Vapautuksen kohdistamisessa kaikkiin ajoneuvoihin kolikon kääntöpuolena on se, että suuri osa autokannastamme on iäkästä, ja noin joka neljäs ajoneuvo hylätään jo nyt katsastuksessa jonkin liikenneturvallisuuteen vaikuttavan vian vuoksi. Osalla näistä autoista katsastushetki venyisi poikkeuksen vuoksi noin viisi kuukautta.

Lisäksi todennäköisesti moni kesäauto, yms. vain osan vuotta käytössä oleva auto, jäisi kokonaan tältä vuodelta katsastamatta, kun ajokausi päättyy joka tapauksessa elokuun lopulle. Näin riski sille, että kesän ajan liikenteessä olisi runsaasti selkeästi liikennekäyttöön kelpaamattomia ajoneuvoja, on todennäköinen. Voidaan perustellusti olettaa, että ”kesäautot” ja muut katsastuksessa hylkäykseen joutuvat ajoneuvot ovat suurelta osin muiden kuin riskiryhmien, esimerkiksi nuorten, käytössä.

Vaikka liikenne tällä hetkellä on huomattavasti vähentynyt mm lisääntyneen etätyön ja Uudenmaan liikkumisrajoitusten vuoksi, tulee liikenne kesän aikana suurelta osin palautumaan Uudenmaan rajoitusten poistuttua ja esimerkiksi kesälomien aikana kotimaan matkailun elpyessä. Tapahtumien ja kokoontumisten rajoitusten jatkuessa tulee automatkailu mahdollisesti jopa lisääntymään. Varsinkin nuorilla autolla ajelusta kavereiden kanssa voi tulla entistä enemmän korvaava ajanviettotapa. Liikennekäyttöön kelpaamattomien ajoneuvojen lisääntymisestä johtuva liikenneonnettomuusriskin kasvu voi olla haittana suurempi kuin katsastusvapautuksesta pandemian torjunnalle saatava hyöty.

Liikenneturva ei kannata ajoneuvolakiin tehtäviä tilapäisiä katsastusajan siirtoja eikä oikeutta käyttää liikenteessä ajoneuvoa, joka on määräaikaikatsastuksessa hylätty. Katsastus on palvelu, jota voidaan pääsääntöisesti toteuttaa turvallisesti poikkeusolojenkin aikana. Mikäli toimenpide toteutetaan, tulisi se kohdentaa tarkemmin rajattuna koskemaan vain riskiryhmiä.

Lisäksi huomautamme, että ehdotettu muutos ei koske pelkästään ajoneuvoja, joiden määräaikaikatsastuksen aika päättyy 16.3. – 31.5 välisenä aikana. Ehdotuksen 57 a §:n mukaan myös niillä ajoneuvoilla, joiden hylkäyksen johtanut katsastus on alkanut 16 tammikuuta tai sen jälkeen, olisi mahdollista käyttää 31.8.2020 asti.

LIIKENNETURVA

Juha Valtonen

Tutkimuspäällikkö

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

-

Valtonen Juha
Liikenneturva

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta:

- DNV GL on valmis tekemään ISPS auditointeja/tarkastuksia Suomalaisille aluksille koti- ja ulkomaan satamissa asiakkaamme sitä meiltä pyytäessä. On kuitenkin satamia, jotka ovat täysin suljettuja ulkopuolisilta COVID-19 takia. Esitänkin, että tarvittaessa varustamot voisivat pyytää lisääikaa näihin auditointeihin/tarkastuksiin Traficomilta, ainakin siihen saakka, että laiva pääsee satamaan, johon tarkastajillamme on pääsy.
- Jos teemme ISPS auditoinnin ulkomailla pitää turvavaatimukset ja muu tähän liittyvä dokumentointi olla englanniksi (virallinen työkielimme). Meille pitää taata pääsy myös kaikkiin luottamuksellisiin dokumentteihin näiltä osin.
- Aluksen miehistön tulee osata englantia riittävästi.
- Turvatodistuksen kirjoittamiseen pitää saada tieto voiko luokituslaitos kirjoittaa täyden 5 vuotta voimassa olevan sertifikaatin?

Laivaväen pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten voimassaolon jatkuminen:

- Kuuden kuukauden automaattinen lisääika on hyvä ajatus. Mahdollisesta lisääjasta pitää tiedottaa myös muille lippuvaltioille laivojen liikkumisen turvaamiseksi.

Rekisteröintihakemus poikkeusoloissa:

Ehdotan että tässä tilanteessa (COVID-19) ovat allekirjoitetut, (leimatut) ja sitten skannatut dokumentit hyväksyttävä sellaisenaan. Jos myöhemmin tulee asiasta epäilystä ovat alkuperäiset

dokumentit toimitettava viranomaisille mutta vain pyydettyäessä. Tämä helpottaisi mahdollista ruuhkaa lain loppumisen aikoihin. Kannatan myös nykyistä ehdotusmallia.

Muista laivatarkastuksista seuraavaa:

Luokituslaitokset eivät saa tehdä myöskään AVI:n alaisia nostolaitetarkastuksia Suomessa eivätkä AVI:n alaisia MLC (Maritime Labour Convention) tarkastuksia Suomessa eikä ulkomailla. Nämä ovat ILO:n säännösten mukaisia tarkastuksia, mutta myös tärkeitä aluksen liikkumisen osalta. Onko näihin tulossa mitään muutoksia?

Suomessakin on satama/satamia, jotka ovat täysin suljettuja ulkopuolisilta COVID-19 takia. Onkohan tämä täyssulku oikein huoltovarmuuden näkökulma huomioon ottaen?

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta 4 a §

Lakiehdotus on kannatettava huoltovarmuuden jatkumisen turvaamiseksi.

Laivaväen pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten voimassaolon jatkuminen 109 a §

Lakiehdotus on kannatettava huoltovarmuuden jatkumisen turvaamiseksi.

Rekisteröintihakemus poikkeusoloissa 20 a §

Lakiehdotus on kannatettava huoltovarmuuden jatkumisen turvaamiseksi.

Viherto Jyrki

DNV GL - Principal Surveyor, Denmark, Sweden, Finland and North Atlantic
FIS, Finland DNV GL Finland Oy Ab

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

A-KATSASTUKSEN LAUSUNTO LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALAAAN KUULUVIEN LAKIEN MUUTTAMISTA KOSKEVAN HALLITUKSEN ESITYKSEN LUONNOKSEN JOHDOSTA

1. Tausta

Liikenne- ja viestintäministeriö ("LVM") on varannut A-Katsastus Group Oy:lle, A-Katsastus Oy:lle ja Ajovarma Oy:lle ("A-Katsastus") mahdollisuuden lausua LVM:n laatimasta hallituksen esityksen luonnoksesta ("HE-luonnos"), joka koskee LVM:n hallinnonalaan kuuluvaan lainsäädäntöön tehtäviksi ehdotettuja väliaikaisia muutoksia. HE-luonnos on julkaistu 9.4.2020, ja lausunnot on pyydetty toimittamaan 15.4.2020 mennessä. HE-luonnoksessa ehdotetaan muutoksia yhteensä seitsemään LVM:n hallinnonalaan kuuluvaan lakiin. Yhtenä ehdotuksena on ajoneuvolain muuttaminen ajoneuvojen määräaikaikatsastusvelvollisuuden ja määräaikaikatsastuksen ajankohdan osalta. Tässä lausunnossa keskitytään kyseiseen muutosehdotukseen

A-Katsastus esittää HE-luonnoksen määräaikaikatsastuksia koskevien muutosehdotusten osalta seuraavan:

- Katsastustoimintaan ei liity erityistä tartuntariskiä ja katsastus on mahdollista suorittaa täysin ilman kontaktia;

- esityksen aikaansaamat perusoikeusrajoitukset eivät ole välttämättömiä eivätkä oikeasuhtaisia niillä tavoiteltuun hyötyyn nähden; ja
- LVM ei ole lainkaan selvittänyt muita, perusoikeuksia vähemmän rajoittavia toteuttamisvaihtoehtoja lakiesityksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

A-Katsastus jakaa LVM:n huolen koronaviruskriisin aiheuttamasta uhkasta yhteiskunnalle. Ihmisten terveyden suojaaminen on siksi ensiarvoisen tärkeää. Se on myös A-Katsastuksen toiminnan perusta. A-Katsastus on koronaepidemian takia ryhtynyt jo lukuisiin toimiin työntekijöidensä ja asiakkaidensa suojaamiseksi sekä tartuntariskin minimoimiseksi. Tilannetta seurataan päivittäin sekä konsernitasolla että yksittäisissä toimipisteissä. A-Katsastuksen jo käyttöönnottamien toimien ansiosta määräaikaikatsastus voidaan suorittaa jopa täysin ilman kontaktia katsastajan ja asiakkaan välillä. A-Katsastuksen käsityksen mukaan muutkin alan toimijat ovat ryhtyneet vastaaviin suojatoimenpiteisiin lähikontaktien vähentämiseksi. Tartuntariski on siten saatu tehokkaasti minimoitua koko toimialalla. Katsastustoiminta ei siis ole erityinen riski koronavirustartuntojen leviämisen kannalta.

HE-luonnoksessa ei kuitenkaan ole huomioitu näitä A-Katsastuksen ja muiden alan toimijoiden jo tekemiä toimenpiteitä tartuntariskin minimoimiseksi, vaan HE-luonnoksessa esitetään määräaikaikatsastusvelvollisuuteen samoja muutoksia kuin LVM:n aiemmassa luonnoksessa ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun asetuksen muuttamiseksi. Ainoa huomioitu muutos näyttää olevan, että LVM on HE-luonnoksessa katsonut, että ehdotetut muutokset ovat mahdollisia vain eduskunnan säätämällä lailla.

HE-luonnoksessa määräaikaikatsastusta koskeville muutosehdotuksille on esitetty kaksi keskeistä perustetta: 1) koronavirustilanteen aiheuttamat poikkeusolot saattavat pahentua niin, että ajoneuvojen katsastaminen ei ole käytännön syistä enää mahdollista, ja 2) katsastusvelvollisuuden noudattaminen voi vaarantaa asiakkaiden terveyden, erityisesti riskiryhmillä.

HE-luonnoksessa on esitetty ehdotuksen katsastusalaan koskevat vaikutukset hyvin eri tavalla kuin asetusluonnoksessa. Asetusluonnoksen mukaan muutokset johtaisivat katsastusalan toiminnan loppumiseen ja työntekijöiden massalomauttamiseen, HE-luonnoksen mukaan muutokset voisivat vähentää katsastusalan toimintaa (vrt. LVM:n asetusluonnoksen perustelumuistio, s. 3–4, ja HE-luonnos, s. 17–18). Näille voimakkaasti muuttuneille vaikutusarvioille ei ole kuitenkaan esitetty HE-luonnoksessa mitään perusteluja.

A-Katsastuksen näkemyksen mukaan HE-luonnos ei sisällä sellaisia perusteita, joiden vuoksi ehdotettuja muutoksia voitaisiin pitää perustuslain edellyttämällä tavalla välttämättöminä ja oikeasuhtaisina ottaen huomioon muutosten katsastusalan toimijoille aiheuttamat haitalliset vaikutukset. Siten HE-luonnoksessa esitettyjä määräaikaikatsastusvelvollisuuden muutoksia ei tule

ottaa käyttöön tai niiden käyttöalaa tulee rajoittaa siihen, mikä on välttämätöntä ja oikeasuhtaista. A-Katsastuksen esittämät ratkaisuvaihtoehdot on lueteltu tämän lausunnon lopussa.

A-Katsastus esittää seuraavaksi lausuntonsa tarkemmat perustelut.

2. Lakiehdotuksen tavoitteet ja yleiset perustelut

Määräaikaikatsastusvelvollisuutta koskevia muutoksia on perusteltu keskeisesti kahdella eri syyllä. Ensinnäkin muutosten esitetään olevan tarpeen, koska poikkeusolojen takia asetetut rajoitukset voivat aiheuttaa sen, ettei katsastaminen ole käytännön syistä mahdollista riskiryhmiin kuuluville tai muille henkilöille esimerkiksi eristyksen tai karanteenin vuoksi. Ehdotetut muutokset olisivat siksi tarpeen, jotta ihmiset voisivat yhä käyttää ajoneuvojaan välttämättömään liikkumiseen poikkeusolojen aikana, vaikka niitä ei olisi mahdollista tai suotavaa katsastaa. Toisena pääasiallisena perusteluna lainmuutoksille on viitattu terveyssyihin ja tartuntariskien minimoimiseen, erityisesti riskiryhmien osalta. (HE-luonnos, s. 29)

2.1 Katsastusten muuttuminen mahdottomaksi tulevaisuudessa

HE-luonnoksessa on perusteltu muutosehdotuksia sillä, että poikkeusolojen muutokset voivat tulevaisuudessa johtaa siihen, että ajoneuvojen katsastaminen olisi mahdotonta tai vaikeaa esimerkiksi eristyksen tai karanteenin vuoksi. (HE-luonnos, s. 29) Tämä perustelu oli keskeinen myös LVM:n aiemmassa valtioneuvoston asetusta koskevassa perustelumuistiossa. Muistiossa LVM viittasi myös mahdollisiin tulevaisuudessa asetettaviin katsastusasemien aukiolojen rajoituksiin. Tätä perustelua ei ole enää HE-luonnoksessa esitetty.

A-Katsastus on samaa mieltä siitä, että tilanteessa, jossa ihmisten ulkona liikkuminen olisi kokonaan kielletty (esim. absoluuttinen ulkonaliikkumiskielto tai karanteeni) tai hallitus määräisi katsastustoimipaikat suljettaviksi, olisi perusteltua tehdä muutoksia määräaikaikatsastuksia koskeviin säädöksiin. Tällainen tilanne ei kuitenkaan ole käsillä, vaan määräaikaikatsastukset on tähän mennessä saatu poikkeusoloista huolimatta hoidettua normaalisti alan omaksumien uusien työskentelytapojen avulla.

Ehdotettuja, merkittäviin perusoikeusvaikutuksiin johtavia lainmuutoksia ei tule perustaa sille, että koronavirustilanne saattaa tulevaisuudessa muuttua nykyistä vakavammaksi. Jos tilanne tulevaisuudessa todella pahenisi, lainmuutokset tulisi ottaa käyttöön vasta silloin. Toistaiseksi ei ole nähtävissä merkkejä siitä, että Suomessa olisi tarpeen asettaa laajamittaisia ulkonaliikkumiskieltoja ja karanteeneja. Ainoa liikkumisrajoitus eli Uudenmaan eristäminen on tällä hetkellä voimassa 19.4. saakka.

HE-luonnoksen mukaan määräaikaikatsastuksia koskeva poikkeus koskisi ajoneuvoja, joiden viimeinen katsastuspäivä olisi aikavälillä 16.3.–15.6.2020. Tällaisten ajoneuvojen liikennekäyttö olisi sallittua määräaikaikatsastusta koskevista pääsäännöistä poiketen 31.8.2020 asti. Mikäli koronavirustilanne pahenisi niin, että edellä kuvatut liikkumista ja elinkeinotoimintaa voimakkaasti rajoittavat toimet olisivat tarpeellisia, eivät ne välttämättä kohdistuisi ajallisesti HE-luonnoksessa määritettyyn ajankohtaan. Tällä hetkellä käytettävissä olevan tiedon ja asiantuntija-arvioiden mukaan koronavirustilanteen kestoa ei pystytä tarkasti ennakoimaan. Mahdollisen tautitilanteen pahenemisen ajankohtaa ja laajuutta koskevat arviot vaihtelevat suuresti. Siten siitä, että tilanne muuttuisi LVM:n kuvailemaan suuntaan tai että muutos tapahtuisi LVM:n esittämän ajanjakson aikana, ei ole minkäänlaista varmuutta.

Muutosehdotusten hyväksyminen tällaisen epävarmuuden vallitessa aiheuttaisi merkittävän riskin siitä, että määräaikaikatsastusvelvollisuuden muutokset osoittautuisivat jälkikäteen tarpeettomiksi. Tällöin alan yritykset ja työntekijät kärsisivät haittavaikutukset, mutta uhraus olisi ollut turha. Samaan aikaan olisi olemassa riski siitä, että muutoksia katsastusvelvollisuuteen pitäisi tehdä myöhemmin, mikäli tautitilanne vakavasti pahenisi. Tällöin määräaikaikatsastusvelvollisuudesta poikkeamisen ajankohtaa jouduttaisiin pidentämään, jotta se vastaisi todellista tarvetta. Tämä moninkertaistaisi katsastusosalalle aiheutuvat haittavaikutukset. Toimien oikea ajoittaminen on siten ratkaisevan tärkeää, eikä oikea aika ole ainakaan vielä käsillä.

2.2 Terveysriskit

Toisena keskeisenä perusteluna HE-luonnoksessa viitataan tartuntariskien minimoimiseen erityisesti riskiryhmiin kuuluvien henkilöiden suojaamiseksi (HE-luonnos, s. 5, 29). HE-luonnoksen mukaan tavoitteena on parantaa ihmisten mahdollisuuksia välttää lähikontakteja sekä vähentää ihmisten tarvetta liikkua poikkeusolojen aikana (HE-luonnos, s. 29).

Asetusluonnosta koskevassa muistiossaan LVM piti todennäköisenä, että muutosten johdosta katsastusten kysyntä loppuisi väliaikaisesti kokonaan, katsastusasemat suljettaisiin kesäkuun puoliväliin saakka ja katsastusasemille tulisi kysyntäpiikki kesällä 2020 (LVM:n asetusluonnoksen perustelumustio, s. 3–4). Nyt HE-luonnoksessa LVM on jostain syystä muuttanut vaikutusarviotaan täysin ja pitää todennäköisenä, että osa riskiryhmiin kuulumattomista ihmisistä veisi ajoneuvonsa määräaikaikatsastukseen poikkeusolojenkin aikana normaalisti, eikä katsastusasemien laajamittaiselle sulkemiselle olisi tarvetta (HE-luonnos, s. 17). LVM siis katsoo ongelman rajautuvan todellisuudessa riskiryhmiin, koska olettaa muiden ihmisten edelleen vievän ajoneuvojaan katsastukseen. Tätä ei kuitenkaan ole huomioitu määräaikaikatsastusvelvollisuutta koskevien rajoitusten laajuudessa vaan LVM on esittänyt vapautusta katsastusvelvollisuudesta kaikille.

HE-luonnoksessa ei ole huomioitu A-Katsastuksen ja muiden alan toimijoiden jo tekemiä muutoksia toiminta-tapoihinsa tartuntariskin minimoimiseksi, vaikka muun muassa A-Katsastus on kertonut

näistä uusista toimintatavoista asetusluonnoksen johdosta 2.4.2020 antamassaan lausunnossa. A-Katsastuksen kaikilla katsastusasemilla on otettu käyttöön THL:n ohjeistuksiin perustuvat hygieniaohteet. Työntekijät muun muassa huolehtivat tehostetusti hyvästä käsihygieniasta, käyttävät suojakäsineitä, välttävät lähikontaktia, desinfioivat kosketuspintoja katsastusasemilla ja katsastettavissa autoissa ja jäävät pois töistä, mikäli heillä on lieviäkin oireita. Myös asiakkaita on ohjeistettu näistä hygieniaohteista. Katsastusasemalla lähikontaktit voidaan välttää lähes kokonaan, sillä ajanvaraus ja maksaminen on mahdollista tehdä ennakkoon ilman asioimista katsastusaseman henkilökunnan kanssa. Ennakkoon ajan varanneita asiakkaita tullaan aina pihalle vastaan, eikä asiakkaan ole välttämätöntä lainkaan asioida aseman sisätiloissa. Lisäksi A-Katsastus tarjoaa noin 30 asemalla maanlaajuisesti noutokatsastuspalvelua, jossa auto noudetaan asiakkaan luota katsastukseen ja palautetaan asiakkaan kotiin katsastuksen jälkeen. Tällöin asiakkaan ja katsastajan ei ole tarpeen kohdata lainkaan kasvotusten, eikä esimerkiksi riskiryhmään kuuluvan ajoneuvon omistajan tarvitse poistua kotoaan katsastusta varten.

Koronaviruksen on todettu leviävän pääasiassa pisaratartuntana. Esimerkiksi ravintoloiden sulkemista koskeneen lakiesityksen esitöissä ravintoloiden ja muiden ravitsemisliikkeiden väliaikaista sulkemista pidettiin perusteltuna siitä syystä, että niissä ihmisten välinen kanssakäyminen on tiivistä ja pisaratartuntaa voidaan tällaisissa tilanteissa pitää hyvin mahdollisena (HE 25/2020 vp, s. 6). Katsastusasemilla ihmisten välinen kanssakäyminen on normaaliolosuhteissakin hyvin erilaista ja paljon vähäisempää kuin ravintoloissa, joten katsastukseen ei liity samanlaista tartuntariskiä. Katsastusasemat ovat usein myös normaaliolosuhteissa varsin rauhallisia, niissä ei vietetä runsaasti aikaa eikä niihin kokoonnu samanaikaisesti suurta joukkoa ihmisiä. Ajoneuvon voi tarvittaessa tuoda katsastukseen myös muu henkilö kuin ajoneuvon omistaja. Näin esimerkiksi riskiryhmään kuuluva henkilö voi hoitaa katsastuksen kotoaan poistumatta käyttämällä asiointissa joko jotakuta läheistä henkilöä tai katsastusaseman tarjoamaa noutokatsastusta. Myös monet autokorjaamot myyvät palvelua, jossa ne voivat huoltaa ja katsastaa auton omistajan puolesta tilanteessa, jossa auto vaatii huoltoa tai korjausta ennen katsastusta. Tämäkin on tehokas tapa välttää ylimääräisiä lähikontakteja ja taata ajoneuvojen liikenneturvallisuus myös poikkeusolojen aikana.

Näiden alan omien toimien avulla lähikontaktien ja siten tartunnan riski katsastustoiminnassa on tällä hetkellä jo tehokkaasti minimoitu. Ehdotettuja lainmuutoksia ei siksi voida pätevästi perustella tartuntariskin liittyvillä syillä. Toisin kuin ravintoloiden sulkemista koskevassa HE:ssä (HE 25/2020 vp), LVM:n HE-luonnoksessa ei esitetä mitään perusteluja sille, miksi katsastus ylipäätään olisi tartuntariski.

A-Katsastus pitää päivittäin tilannekatsauksen poikkeusolojen ja koronavirusepidemian aiheuttaman tilanteen johdosta. A-Katsastus ja sen työntekijät ovat oman ja asiakkaidensa terveyden turvaamiseksi sitoutuneet noudattamaan ja edelleen kehittämään tartuntariskiä minimoivia toimenpiteitä. A-Katsastuksen kaikki toimipisteet on pystytty pitämään normaalisti auki, eikä noin 1.000 työntekijän organisaatiossa ole toistaiseksi tiedossa yhtään koronavirustartuntaa. A-Katsastuksen tiedossa ei ole myöskään asiakkaita, jotka olisivat saaneet tartunnan katsastuksessa. Tämä osaltaan osoittaa, että tällä hetkellä käytössä olevat uudet toimintatavat ovat tehokkaita eikä katsastustoimintaan liity erityistä tartuntariskiä.

2.3 Muut perustelut

LVM on perustellut lakiehdotusta myös ihmisten liikkumiseen liittyvillä seikoilla:

"Esityksen tavoitteena on COVID-19-tartuntatautiepidemian johdosta vähentää ihmisten tarvetta liikkua poikkeusolojen aikana ja siten hidastaa koronaviruksen leviämistä. Lisäksi tavoitteena on helpottaa ja kohtuullistaa kansalaisten ja yritysten toimintaa poikkeusoloissa tekemällä muutoksia liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan säädöksiin. Esityksellä pyritään erityisesti turvaamaan tie-, rautatie- ja merikuljetusten toimiminen muun muassa pidentämällä pätevyyksien voimassaoloa ja joustavoittamalla katsastussäätelyä. Katsastussäätelyn joustavoittamisen tavoitteena on mahdollistaa erityisesti riskiryhmiin kuuluville ajoneuvon liikennekäyttö myös poikkeusolojen aikana tilanteissa, joissa katsastaminen ei ole mahdollista tai suotavaa." (HE-luonnos, s. 11)

Perustelut ovat tältä osin ristiriitaisia: yhtäältä korostetaan tarvetta vähentää ihmisten tarvetta liikkua ja toisaalta esitetään, että määräaikaikatsastusvelvollisuuden noudattaminen voisi vaikeuttaa ihmisten mahdollisuutta liikkua. Samalla todetaan, että tavoitteena on turvata tavaraliikenne, joka ei kuitenkaan liity yksityisautoilua koskeviin edellytyksiin tai riskiryhmien suojaamiseen lähikontakteilta.

Ristiriitaa korostaa edelleen muun muassa samassa HE-luonnoksessa oleva ajokorttilakiin ehdotettuja muutoksia koskeva LVM:n perustelu:

"Ajokorttilakiin (386/2011) ehdotetaan väliaikaisia muutoksia tietyn ikäryhmän ajokortin uudistamiseen sekä liikenneopettajalupaun. [...] Poikkeuksella taattaisiin 70-vuotta täyttäneiden mahdollisuus liikkua ajoneuvoillaan poikkeustilasta huolimatta." (HE-luonnos, s. 12)

Ajokorttilakiin sisältyvien lääkärintodistuksen esittämistä koskevien vaatimusten väliaikaista poistamista perustellaan sillä, että yli 70-vuotiaiden, siis riskiryhmään kuuluvien, liikkuminen ajoneuvoilla mahdollistettaisiin. Tämä on ristiriidassa sen kanssa, että määräaikaikatsastusvelvollisuuden ajankohdan muuttamista perustellaan riskiryhmiin kuuluvien henkilöiden liikkumistarpeen vähentämisellä ja tartuntariskin minimoimisella. Näyttää siltä, että liikkumistarvetta halutaan vähentää vain katsastusmatkojen osalta. Määräaikaikatsastuksen suorittaminen vaatii lähtökohtaisesti yhden käynnin katsastusasemalla. Edellä kohdassa 2.2 kuvatusti senkin voi välttää esimerkiksi noutokatsastuspalvelun avulla. Siten määräaikaikatsastusvelvollisuuden muuttaminen ei juuri lainkaan vähentäisi ihmisten liikkumista.

LVM on lisäksi viitannut ehdotettujen lainmuutosten perusteena tarpeeseen turvata tavaraj- ja henkilöliikenne myös poikkeusoloissa. HE-luonnoksessa on muun muassa esitetty, että taksinkuljettajien ajolupien vanhentuminen tai kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyden voimassaolon päätyminen voisivat johtaa työvoimapulaan, yhteiskunnan kannalta tärkeiden kuljetusten jatkuvuuden vaarantumiseen ja alan yritysten toiminnan edellytysten heikentymiseen (HE-luonnos, s. 8–9). Lisäksi HE-luonnoksessa on todettu, että pyrkimyksenä on turvata tie-, rautatie- ja merikuljetusten toimiminen muun muassa pidentämällä pätevyyksien voimassaoloa ja joustavoittamalla katsastussääntelyä (HE-luonnos, s. 11).

Tämän tarkemmin LVM ei kuitenkaan ole perustellut määräaikaikatsastuksiin ehdotettujen muutosten tarpeellisuutta henkilö- ja tavaraliikenteen turvaamiseksi. HE-luonnoksen perusteella jää epäselväksi, miten määräaikaikatsastusvelvoitteen noudattaminen nyt käsillä olevissa poikkeusoloissa voisi vaarantaa henkilö- ja tavaraliikenteen jatkuvuuden ja toiminnan ja miksi kyseinen peruste siten muodostaisi niin painavan syyn, että katsastusalan yritysten ja työntekijöiden perusoikeuksia rajoittavat muutokset olisivat sen johdosta hyväksyttäviä, välttämättömiä ja oikeasuhtaisia.

3. Perusoikeusnäkökohdat

HE-luonnoksessa on lausuttu useista perusoikeuksiin liittyvistä seikoista, joihin A-Katsastus kiinnitti LVM:n huomiota aiemmassa, LVM:n asetusluonnosta koskevassa lausunnossaan (A-Katsastuksen lausunto LVM:lle 2.4.2020). LVM:n suunnitteleman määräaikaikatsastuksia koskevan muutoksen sisältämien perusoikeusrajoitusten kohteena ovat erityisesti katsastusalan yritysten elinkeinovapaus ja omaisuuden suoja, katsastusalan työntekijöiden oikeus työhön ja valtion velvollisuus edistää työllisyyttä sekä kaikkien tiellä liikkujien turvallisuus.

Asetusluonnoksen perustelumuistiossa LVM arvioi, että esitetyt muutokset johtaisivat katsastustoimialan toiminnan tilapäiseen loppumiseen, mittaviin taloudellisiin menetyksiin katsastusalan yrityksille ja alan noin 1.500 työntekijän töiden loppumiseen. LVM esittää HE-luonnoksessa edelleen samoja muutoksia määräaikaikatsastukseen kuin asetusluonnoksessa. HE-luonnoksessa LVM kuitenkin arvioi nyt, että muutoksen vaikutukset katsastusalaan olisivat merkittävästi vähäisempiä kuin LVM aiemmin esitti asetusluonnoksen perusteluissa (vertaa HE-luonnoksen s. 17–18 ja asetusluonnoksen perustelumuistio, s. 3–4). LVM ei ole ilmoittanut, mihin sen uudet, huomattavasti aiempaa lievemmat arviot perustuvat. A-Katsastuksen näkemyksen mukaan LVM:n alkuperäinen, asetuksen perustelumuistiossa esitetty arvio on oikea, ja HE-luonnoksessa esitetyt uudet arviot antavat liian positiivisen kuvan vaikutuksista.

LVM arvioi HE-luonnoksessa, että sen esittämät muutokset ovat hyväksyttäviä, välttämättömiä ja oikeasuhtaisia (HE-luonnos, s. 29–30). A-Katsastus on asiasta kunnioittavasti eri mieltä. HE-luonnoksessa esitetyt määräaikaikatsastuksen muutokset eivät läpäise perustuslakivaliokunnan asettamaa, perusoikeuksien rajoittamisen yleisiä edellytyksiä koskevaa testiä (PeVM 25/1994 vp, s.

4–5; Hallberg ym.: Perusoikeudet (2011), s. 146). HE-luonnoksessa esitetyt määräaikaikatsastuksen muutokset eivät ole hyväksyttäviä, välttämättömiä ja oikeasuhtaisia keinoja HE-luonnoksessa esitettyjen päämäärien toteuttamiseksi.

Perustuslakivaliokunta on luonut seitsemän vaatimuksen testin, josta tässä keskitytään hyväksyttävyyksivaatimukseen ja suhteellisuusvaatimukseen, koska HE-luonnoksen vakavimmat ongelmat liittyvät niihin.

3.1 Rajoitusperusteen hyväksyttävyyksivaatimus

Perustuslakivaliokunta on määrittänyt, että rajoitusperusteiden tulee olla hyväksyttäviä ja rajoittamisen tulee olla painavan yhteiskunnallisen tarpeen vaatima (PeVM 25/1994 vp, s. 5). Lähtökohtaisesti perusoikeuksien rajoittamisen tulisi perustua tarpeeseen turvata jokin toinen perusoikeus. LVM on perustellut puuttumista katsastusalan yritysten elinkeinovapauteen ja työntekijöiden oikeuteen tehdä työtä sillä, että HE-luonnoksessa esitetty muutos katsastusvelvollisuuksiin:

- vähentää ihmisten tarvetta liikkua poikkeusoloissa ja siten hidastaa koronaviruksen leviämistä;
- helpottaa ja kohtuullistaa kansalaisten ja yritysten toimintaa poikkeusoloissa;
- turvaa tie-, rautatie- ja merikuljetusten toimintaa; ja
- mahdollistaa erityisesti riskiryhmiin kuuluville ajoneuvon liikennekäytön myös poikkeusolojen aikana tilanteissa, joissa katsastaminen ei ole mahdollista tai suotavaa. (HE-luonnos, s. 11)

Epidemian rajoittaminen ja siihen liittyvä ihmishenkien ja terveyden suojaaminen on hyväksyttävä peruste elinkeinovapauden rajoittamiseen (ks. ravintoloiden sulkemislain esityöt, HE 25/2020 ja PeVL 7/2020). Riskiryhmiin kuuluvien henkilöiden ajoneuvon liikennekäyttö liittyy liikkumisvapauteen, mutta tämä perustelu palautuu tosiasiallisesti riskiryhmiä koskeviin terveystoimenpiteisiin, minkä LVM itsekin toteaa:

"Esitetyt katsastusaikoja koskevat muutokset perustuvat perustuslain 7 §:n mukaisten perusoikeuksien toteuttamiseen vähentämällä erityisesti riskiryhmiin kuuluvien ihmisten pakollista liikkumista poikkeusolojen aikana." (HE-luonnos, s. 32)

Kansalaisten ja yritysten toiminnan helpottaminen ja kohtuullistaminen ei ole perustuslaissa turvattu oikeus, joten sillä ei voi suoraan perustella perusoikeusrajoitusten hyväksyttävyyttä.

Myöskään kuljetusten toimimisen turvaamisesta ei ole säädetty perustuslaissa, joskin kuljetusten toiminta on tosiasiallisesti edellytyksenä monien muiden oikeuksien toteutumiselle.

Hyväksyttävyyden kannalta suurin ongelma HE-luonnoksessa on, että edellä esitetyt perustelut jäävät täysin abstraktille tasolle. LVM ei ole esittänyt mitään näyttöä tai perusteluja siitä, että

- katsastuksilla ja koronavirusepidemian leviämällä todella olisi yhteys; ja
- jos tällainen yhteys olisi, se olisi niin voimakas, että se oikeuttaisi LVM:n esittämiin perusoikeusrajoituksiin, jotka johtavat koko katsastusalan toiminnan loppumiseen.

Vaikka hengen ja terveyden suojaaminen on abstraktilla tasolla hyväksyttävä peruste perusoikeuksien rajoittamiselle, täytyy henkeen ja terveyteen kohdistuvan uhkan olla todellinen. LVM:n pitäisi siten perustella, miksi katsastustilanteet todella muodostavat uhkan hengelle ja terveydelle.

Kuten edellä kohdassa 2.2 on todettu, A-Katsastuksen tähänastiset kokemukset osoittavat päinvastoin, ettei katsastukseen liity erityistä tartuntariskiä. Tähän mennessä tiedossa ei ole, että yksikään A-Katsastuksen noin 1.000 työntekijästä olisi sairastunut koronavirukseen. A-Katsastuksen tiedossa ei ole, että yksikään A-Katsastuksen asiakas olisi saanut koronavirustartunnan katsastuksen yhteydessä. Katsastus tilanteena poikkeaa täysin ravintolassa käymisestä. Katsastus on ihmiskontaktiltaan verrattavissa pikemminkin ravintoloiden ruokanoutoihin (takeaway), joka on edelleen sallittua, koska sen ei katsota aiheuttavan merkittävää tartuntariskiä.

HE-luonnoksessa ei ole myöskään esitetty mitään näyttöä siitä tai perusteluja sille, että määräaikaikatsastukset vaarantaisivat maantiekuljetusten toiminnan. Tältä osin HE-luonnoksessa viitataan mahdolliseen tulevaisuuteen:

"Ajoneuvojen katsastustoiminnan osalta Suomessa poikkeusolojen takia asetetut rajoituksen voivat aiheuttaa sen, ettei katsastaminen ole käytännön syistä mahdollista riskiryhmiin kuuluville sekä muille henkilöille esimerkiksi eristyksen tai karanteenin vuoksi." (HE-luonnos, s. 29)

Mahdollisella tulevilla asiointilalla voitaisiin korkeintaan perustella lakiin säädettävää valtuutusta, jonka nojalla hallitus voisi myöhemmin määrätä katsastusvelvollisuuksien muutoksesta asetuksella, jos HE-luonnoksessa mainitut, katsastuksen mahdottomaksi tekevät karanteeniolot joskus toteutuisivat.

Siten HE-luonnoksessa ei ole osoitettu hyväksyttävän rajoitusperusteen olemassaoloa, eikä esitetty rajoitus siten täytävä perustuslakivaliokunnan asettamaa rajoitusperusteen hyväksyttävyyksivaatimusta.

3.2 Rajoitusperusteen suhteellisuusvaatimus

HE-luonnoksen suurimmat perusoikeusongelmat koskevat rajoitusperusteiden suhteellisuusvaatimusta. Suhteellisuusvaatimukseen kuuluu, että rajoitusten on oltava välttämättömiä ja oikeassa suhteessa rajoituksilla tavoiteltuihin päämääriin:

"Rajoitusten on oltava suhteellisuusvaatimuksen mukaisia. Rajoitusten tulee olla välttämättömiä hyväksyttävän tarkoituksen saavuttamiseksi. Jokin perusoikeuden rajoitus on sallittu ainoastaan, jos tavoite ei ole saavutettavissa perusoikeuteen vähemmän puuttuvien keinoin. Rajoitus ei saa mennä pidemmälle kuin on perusteltua ottaen huomioon rajoituksen taustalla olevan yhteiskunnallisen intressin painavuus suhteessa rajoitettavaan oikeushyvään." (PeVM 25/1994, s. 5)

HE-luonnoksessa rajoitusten välttämättömyyttä ja oikeasuhtaisuutta on perusteltu seuraavasti:

"Esitettujen säännösten voimassaolo on kuitenkin rajattu siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä, jotta poikkeusolojen aiheuttamia haitallisia oheisvaikutuksia voidaan lieventää." (HE-luonnos, s. 30)

"Esityksen perusoikeusliittännäiset ehdotukset ovat täsmällisiä, ajallisesti rajattuja, ja perustellussa suhteessa suojeltaviin oikeushyviin nähden. Ehdotettu sääntely on rajattu vain siihen laajuuteen, joka on katsottava sen taustalla olevien tavoitteiden kannalta välttämättömäksi ja oikeasuhtaiseksi. Ehdotuksilla ei puututa perustuslaissa turvattujen oikeuksien ydinalueelle." (HE-luonnos, s. 30)

"Esitetyt katsastusaikoja koskevat muutokset perustuvat perustuslain 7 §:n mukaisten perusoikeuksien toteuttamiseen vähentämällä erityisesti riskiryhmiin kuuluvien ihmisten pakollista liikkumista poikkeusolojen aikana." (HE-luonnos, s. 32)

HE-luonnoksessa ei kuitenkaan esitetä mitään konkreettisia perusteluja näiden väitteiden tueksi.

Ensinnäkään HE-luonnos ei sisällä minkäänlaista selvitystä tai harkintaa siitä, olisiko katsastusaikoja koskevien muutosten tavoitteet voitu saavuttaa keinoilla, jotka rajoittaisivat perusoikeuksia

vähemmän kuin HE-luonnoksessa on esitetty. Tämä on yllättävää, koska A-Katsastus ja muut lausunnonantajat ovat jo LVM:n asetusluonnosta kommentoidessaan luetelleet tällaisia keinoja. Katsastuslalla on jo otettu käyttöön useita keinoja tartuntariskin minimoimiseksi, kuten kohdassa 2.2 on yksityiskohtaisesti kuvattu. Katsastuksen voi hoitaa myös jonkun muun henkilön avulla tai katsastusaseman tarjoamalla noutopalvelulla, jossa katsastus-aseman työntekijät noutavat katsastettavan ajoneuvon, hoitavat katsastuksen ja palauttavat ajoneuvon. Ajoneuvon omistajan, kuten riskiryhmiin kuuluvan henkilön, ei tällöin tarvitse poistua kotoaan katsastusta varten. Kaikissa A-Katsastuksen katsastuksissa noudatetaan tehostettuja hygieniatoimenpiteitä, ja katsastajat edellä kuvatulla tavalla muun muassa käyttävät suojakäsineitä ja desinfioivat autojen kosketuspintoja. On vaikea nähdä, miten katsastus tästä huolimatta aiheuttaisi terveysriskin. Tätä ei ole mitenkään huomioitu arvioitaessa lainmuutosten välttämättömyyttä ja oikeasuhtaisuutta.

Edellä kohdassa 2.2 tarkemmin kuvatuksi nämä katsastusalan jo omaksumat toimet ovat tosiasiallisesti tehokkaita, koska A-Katsastuksen organisaatiossa ei ole tiedossa koronavirustapauksia, eikä A-Katsastuksen tiedossa ole, että katsastus olisi johtanut yhdenkään asiakkaan sairastumiseen. Julkisuudessa ei ole mitään viitteitä, että katsastukset olisivat merkityksellinen tartuntariski, vaikka katsastuksia suoritetaan koko ajan.

HE-luonnoksessa esitetyt riskiryhmiä koskevat ongelmat voidaan siis minimoida ja on jo minimoitu alan omin, vapaaehtoisin toimin. Ei ole mitään näyttöä siitä, että määräaikaikatsastusten aikataulun muuttaminen ja siitä seuraava katsastusasemien sulkeminen, katsastusyriyten taloudelliset vaikeudet ja suuren työntekijä-joukon lomauttaminen tai irtisanominen olisi tehokas ja välttämätön keino riskiryhmien terveyden suojaamiseksi. Vähintään HE-luonnoksessa pitäisi konkreettisesti perustella, miksi näin on.

Toiseksi HE-luonnoksessa perustellaan rajoituksia sillä, että katsastus voisi tulevaisuudessa muuttua mahdottomaksi esimerkiksi tiukentuvan karanteenin takia:

"Ajoneuvojen katsastustoiminnan osalta Suomessa poikkeusolojen takia asetetut rajoituksen voivat aiheuttaa sen, ettei katsastaminen ole käytännön syistä mahdollista riskiryhmiin kuuluville sekä muille henkilöille esimerkiksi eristyksen tai karanteenin vuoksi. Lisäksi Suomessa poikkeusoloissa on asetettu liikkumiseen liittyviä rajoituksia sekä yleisesti suositeltu liikkumisen välttämistä. Rajoitukset aiheuttavat yksityisille henkilöille hankaluuksia, joita pyritään säädettäväksi ehdotetuilla muutoksilla kohtuullistamaan. Näin ollen ehdotetut muutokset toteuttavat valtiosääntöistä suhteellisuusperiaatetta." (HE-luonnos, s. 29)

Tältä osin HE-luonnoksessa esitetyt perustelut viittaavat mahdolliseen tulevaisuuteen, eivät tällä hetkellä vallitseviin oloihin. Edellä kohdassa 2.1 on käsitelty tarkemmin näitä perusteluja. Olisi epäsuhtaista tehdä lainmuutos, joka johtaa perusoikeusrajoituksiin ja aiheuttaa varmoja vahinkoja, kun ei ole mitään varmuutta, että rajoitusten perusteena mainitut erittäin ankarat liikkumisrajoitukset koskaan toteutuvat. Oikea toimintatapa olisi säätää laki, joka valtuuttaa

valtioneuvoston säätämään muutoksista asetuksella, jos katsastus käy HE-luonnoksessa kuvatulla tavalla mahdottomaksi esimerkiksi absoluuttisen ulkonaliikkumiskiellon takia. Tällaisen ulkonaliikkumiskiellon vallitessa olisi kuitenkin ilmeistä, etteivät kansalaiset voisi enää liikkua katsastetuillakaan ajoneuvoilla.

On epäselvää, mihin jo asetettuihin liikkumiseen liittyviin rajoituksiin HE-luonnoksessa viitataan perusteluna katsastuksen vaikeuteen. Ainoat tällä hetkellä voimassa olevat liikkumisrajoitukset koskevat liikennettä Uudenmaan ja muun Suomen välillä 19.4. saakka sekä ulkomaanliikennettä. Ne eivät estä tai haittaa katsastuksia, minkä voi havaita siitä, että katsastusasemat toimivat tällä hetkellä normaalisti koko maassa.

Edellä esitetty HE-luonnoksen perustelut eivät siten osoita mitään suhteellisuusperiaatteen täyttymisestä.

Kolmanneksi olisi suhteetonta käytännössä sulkea kokonainen toimiala, kun ei ole mitään näyttöä, että se muodostaisi terveysriskin. Pelkät yksityisille henkilöille mahdollisesti aiheutuvat käytännön hankaluudet ja halu kohtuullistaa niitä eivät voi oikeuttaa katsastusalan yritysten ja työntekijöiden perusoikeuksien rajoittamista. Lainmuutos johtaisi katsastusalan yritysten vakaviin talousvaikeuksiin ja tuhansien työntekijöiden lomautuksiin tai irtisanomisiin. HE-luonnoksessa suunniteltujen toimien suhteettomuutta korostaa se, että samaan aikaan esimerkiksi kuntosalit, kampaamot ja lukuisat muut yritykset saavat olla toiminnassa, vaikka niihin liittyy luonteensa takia selvästi suurempi tartuntariski. Autoalalla puolestaan renkaiden vaihto, määräaikaishuollot ja korjaukset ovat kaikki katsastuksen kaltaisia toimia, joita yhä edellytetään autoilijoilta.

HE-luonnoksessa perustellaan, että katsastusalan liiketoiminnan häiriöt olisivat väliaikaisia ja että vuoden aikana katsastuksia suoritetaan joka tapauksessa sama määrä, vain niiden ajankohta muuttuu. Katsastusyritysten kannalta kyseessä ei ole lainkaan sama asia. Yrityksillä on henkilöstökulujen lisäksi kiinteitä kustannuksia, joita ei voi sopeuttaa ja jotka tulisivat maksettavaksi toiminnan loppumisen väliaikaisuudesta ja henkilöstön lomautuksista tai irtisanomisista huolimatta. Siksi liikevaihdon loppuminen aiheuttaisi kassakriisin, joka voi hyvin nopeasti johtaa yrityksen maksukyvyttömyyteen ja konkurssiin, vaikka liiketoiminta muuten olisi terveellä pohjalla. Tällaisen riskin aiheuttaminen katsastusalan yrityksille on suhteetonta, varsinkin kun lainsäädännön tavoitteet voidaan edellä mainitusti saavuttaa muillakin keinoilla.

Kun arvioidaan, miten painavilla perusteilla voidaan säätää katsastusalan toiminnan lopettavia lainmuutoksia, tulisi huomioida, että valtioneuvosto on tiedotteessaan 20.3.2020 linjannut ajoneuvokatsastuksen kuuluvan yhteiskunnan kannalta kriittisiin aloihin. Tätä ei ole huomioitu HE-luonnoksessa.

Jos määräaikaikatsastuksiin olisi tarpeen tehdä muutoksia, ne tulisi rajoittaa pelkästään riskiryhmiin kuuluviin. On suhteetonta ulottaa muutokset kaikkiin ajoneuvojen omistajiin, koska juuri se johtaa käytännössä toimialan toiminnan keskeytymiseen (LVM:n asetusluonnoksen perustelumuistio, s. 3–4).

Edellä esitetyistä syistä HE-luonnoksessa määräaikaikatsastusvelvollisuuteen esitetyt muutokset eivät täytä perusoikeuksien rajoitusten yleisiä edellytyksiä, jotka perustuslakivaliokunta on toiminnassaan asettanut. Siten kyseisiä muutoksia ei voida esitetyssä muodossa saattaa voimaan. Tämän vuoksi ei ole tässä vaiheessa tarpeen lausua laajemmin perusoikeusongelmista, joita HE-luonnokseen liittyy elinkeinovapauden, oikeuden työhön ja omaisuudensuojan kannalta.

4. Lakiehdotuksen tosiasialliset vaikutukset

LVM:n ehdottamat muutokset määräaikaikatsastusvelvollisuuteen johtaisivat moniin eri haittavaikutuksiin, joita ei ole juurikaan huomioitu muutosehdotusten perusteluissa. Perusteluissa on esimerkiksi lähes kokonaan ohitettu lakiehdotuksen liikenneturvallisuutta koskevat haittavaikutukset. Lisäksi LVM on aiemmasta kannastaan poiketen arvioinut muutoksen taloudelliset vaikutukset vähäisiksi.

A-Katsastus katsoo, että lakiehdotuksen vaikutusarviointi ja perustelut ovat puutteellisia, eikä HE-luonnos sisällä sellaisia painavia perusteita, joiden takia katsastusalan yritysten ja työntekijöiden perusoikeuksien rajoituksia voitaisiin pitää välttämättöminä ja oikeasuhtaisina niillä tavoiteltuihin hyötyihin nähden. Siten myös lakiehdotuksen tosiasialliset vaikutukset ovat sellaisia, että ehdotettuja muutoksia ei tulisi hyväksyä.

4.1 Liikenneturvallisuus

Ajoneuvojen määräaikaikatsastusta koskevan sääntelyn tavoitteena on liikenneturvallisuuden parantaminen. Katsastuksessa varmistetaan, että liikennekäytössä olevat ajoneuvot ovat turvallisia sekä liikenteen että ympäristön kannalta. Siksi myös liikenneturvallisuuskohdat on otettava huomioon, kun harkitaan muutoksia määräaikaikatsastusvelvollisuuteen.

HE-luonnoksessa on katsottu, että ehdotetuilla muutoksilla ei olisi merkittäviä vaikutuksia liikenneturvallisuuteen (HE-luonnos, s. 19). A-Katsastuksen katsastamista ajoneuvoista kuitenkin noin 25 % hylätään määräaikaikatsastuksessa. Tämä tarkoittaisi, että lakiehdotuksen vaikutuspiiriin kuuluvista noin 600.000 ajoneuvosta 150.000 pysyisi liikenteessä, vaikka niissä on korjaamista vaativa vika. Lisäksi noin 1 % katsastettavista ajoneuvoista määrätään niissä olevan välitöntä vaaraa

aiheuttavan vian tai puutteen takia ajokieltoon, mikä määrä tarkoittaa noin 6.000 ajoneuvoa. Tämä olisi omiaan vaarantamaan tiellä liikkujien hengen ja terveyden.

LVM on perustellut, että liikenneturvallisuus ei vaarantuisi merkittävästi, koska tekninen vika on syynä vain noin kymmeneen kuolonkolariin vuosittain (HE-luonnos, s. 19). A-Katsastuksen näkemyksen mukaan kymmenen kuolonkolaria vuodessa on merkittävä määrä, eikä viallisten autojen määrää liikenteessä tulisi pyrkiä lisäämään. Liikenneonnettomuudet ovat vakava asia silloinkin, kun ne eivät johda kuolemaan.

Liikenneturvallisuutta koskevat näkökohdat tulisi siten huomioida lakiehdotuksen hyväksyttävyyttä koskevassa intressipunninnassa suhteessa lainmuutoksella saavutettavissa oleviin hyötyihin.

4.2 Taloudelliset vaikutukset

Lakiehdotuksella olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia niin katsastusalan yritysten kuin niiden työntekijöiden kannalta. Edellä kuvatusti LVM on HE-luonnoksessa muuttanut arviotaan taloudellisista vaikutuksista verrattuna asetusluonnoksen perustelumuiustiossa esittämäänsä. LVM on HE-luonnoksessa esittänyt muutosehdotusten taloudellisista vaikutuksista paljon positiivisemmän kuvan kuin aiemmin selittämättä kuitenkaan, mihin muuttunut arvio perustuu. HE-luonnoksessakin silti arvioidaan, että osa katsastusalan yrityksistä voisi ajautua taloudellisiin haasteisiin, millä voisi olla negatiivisia työllisyysvaikutuksia (HE-luonnos, s. 17).

A-Katsastuksen näkemyksen mukaan LVM:n asetusluonnoksen perustelumuiustiossa esittämä vaikutusarvio on oikea: lainmuutos johtaisi katsastustoimialan sulkemiseen kesäkuun puoliväliin saakka ja koko henkilöstön lomauttamiseen tai irtisanomiseen. Pelkästään A-Katsastuksen osalta tämä tarkoittaisi noin 1.000 työntekijää. Keväällä ja kesällä 2020 määräaikaikatsastettavien ajoneuvojen katsastusvelvollisuuden lykkääminen 31.8.2020 asti johtaisi katsastuspalveluiden kysynnän väliaikaiseen romahtamiseen, jonka vuoksi katsastusasemien ja alan yritysten toiminnan jatkamiselle ehdotuksen mukaisena ajanjaksona ei olisi edellytyksiä. Katsastusalan henkilöstön lomauttaminen tai irtisanominen johtaisi kasvavaan työttömyysetuuksien tarpeeseen ja tuloverokertymän pienenemiseen. A-Katsastuksen on vaikea ymmärtää, miksi LVM haluaa tällaista muutosta, kun nyt olisi tärkeää tukea liiketoimintaa ja pitää töissä kaikki, jotka suinkin voidaan.

Henkilöstökulujen poistamisen jälkeenkin A-Katsastuksen kiinteät kulut olisivat kuukausitasolla miljoonaluokkaa, minkä A-Katsastus kärsisi tappiona. Näin suuri tappio yhdessä liiketoiminnan pysähtymisen kanssa aiheuttaisi A-Katsastukselle nopeasti kassakriisin, joka uhkaisi yhtiön kykyä jatkaa liiketoimintaansa. Muut alan toimijat kohtaisivat väistämättä samanlaisia vaikeuksia.

Tilannetta ei korjaisi se, että katsastuspalveluiden kokonaiskysyntä vuositasolla pysyisi samana (HE-luonnos, s. 17). Kysynnän siirtyminen myöhemmäksi ei poistaisi niitä haittavaikutuksia, jotka ehdotetut muutokset aiheuttaisivat välittömästi astuessaan voimaan. Lisäksi katsastusasemien olisi vaikea vastata voimakkaaseen kysyntäpiikkiin, joka ajoittuisi kesälomakauteen ja todennäköisesti loppukesään ihmisten tuodessa autojaan katsastukseen lakiesityksen mukaisen määräajan umpeutumisen lähestyessä.

Näin ollen lakiehdotuksen taloudelliset vaikutukset olisivat vakavia niin katsastusalan yritysten kuin työntekijöidenkin kannalta. HE-luonnoksessa ei A-Katsastuksen arvion mukaan ole riittävästi huomioitu näitä haittavaikutuksia eikä esimerkiksi muutoksista seuraavaa alan yritysten kassakriisiä ole huomioitu mitenkään. Lakiehdotuksen todelliset, koko katsastusalaan ulottuvat taloudelliset vaikutukset on otettava huomioon arvioitaessa ehdotettujen määräaikaikatsastusvelvollisuutta koskevien muutosten hyväksyttävyyttä, välttämättömyyttä ja oikeasuhtaisuutta.

5. Ratkaisuvaihtoehtoja

Edellä lausutun perusteella A-Katsastus esittää seuraavia ratkaisuvaihtoehtoja katsastuksia koskeviin muutoksiin.

1. Ensisijaisesti lainmuutoksesta tulisi luopua, koska se ei nykytiedon valossa ole tarpeen. Ei ole mitään tietoa siitä, että katsastukset muodostaisivat terveysriskin tai olisivat muuttuneet kohtuuttoman hankaliksi, edes riskiryhmille. Katsastusalan jo käyttöön ottamat toimet ovat minimoineet tartuntariskit. Katsastus voidaan hoitaa myös noutopalveluna, jossa ajoneuvon omistajan ei tarvitse poistua kotoaan. A-Katsastus ja koko katsastusala kehittää jatkossakin työskentelytapojaan sitä mukaa kuin koronaviruksesta saadaan lisää tutkimustietoa.
2. Toissijaisesti lainmuutos tulisi toteuttaa ehdollisena. Laissa säädettäisiin valtioneuvostolle valtuudet säätää määräaikaikatsastusten muutoksista asetuksella siinä tapauksessa, että katsastukset todella käyvät mahdottomiksi tai kohtuuttoman vaikeiksi. Tällaisia tilanteita voisivat olla esimerkiksi laajamittaiset kategoriset ulkonaliikkumiskiellot tai katsastusasemien aukiolon rajoittaminen (LVM:n asetus-luonnoksen perustelumuistio, s. 1). Tämä olisi oikeasuhtainen toimintatapa, koska perusoikeuksia rajoitettaisiin vasta, kun siihen todellisuudessa on perusteet. Koska toimivalta olisi jo säädetty laissa, voisi hallitus tällaisen tilanteen toteutuessa toimia nopeasti asetuksella.
3. Kolmassijaisesti lainmuutos tulisi toteuttaa pelkästään riskiryhmiin rajattuna. HE-luonnoksessa vedotaan perusteluna erityisesti riskiryhmien hengen ja terveyden suojaamiseen. Edellä todetusti ei ole näyttöä siitä, että katsastus muodostaisi riskiryhmillekään tartuntavaaran, mutta jos lainmuutos ylipäättään on tällä hetkellä perusteltavissa, se on perusteltavissa riskiryhmiin rajattuna. Riskiryhmien määrittelyn osalta tulisi viitata THL:n määritelmään:

Tällä tavoin riskiryhmiä koskeva poikkeus pysyisi ajan tasalla koronavirusta koskevan tutkimustiedon lisääntyessä ja THL:n päivittäessä määritelmäänsä, ilman että lakia tai asetusta tarvitsisi jatkuvasti muuttaa. Määritelmä kattaa tällä hetkellä yli 70-vuotiaat ja eräistä vakavista perussairauksista kärsivät. Riskiryhmään kuulumisesta päättää viime kädessä henkilöä hoitava lääkäri. Käytännössä katsastuksen puuttuminen tulisi ilmi poliisin pysäyttäessä liikenteessä olevan ajoneuvon. Tässä tilanteessa ajoneuvon omistajan tulisi kyetä esittämään lääkärintodistus, jonka mukaan hän kuuluu koronavirus-taudin riskiryhmään.

Mikäli määräaikaikatsastusten ajankohtaan päädyttäisiin tekemään joitakin muutoksia, tulisi muutokset säätää niin, että niiden johdosta lykkääntynyt katsastusajankohta ei vastaavasti lykkäisi seuraavan määräaikaikatsastuksen ajankohtaa. Tällä tavoin vältettäisiin lainmuutoksen haittavaikutukset katsastusten kysyntäpiikkien osalta tulevana vuosina ja varmistettaisiin, että katsastettavien ajoneuvojen määrät jakautuisivat nykyistä tilannetta vastaavasti koko vuodelle.

Minkä vaihtoehdon hallitus valitsee, A-Katsastus huomauttaa, että ravintoloiden sulkemista koskevan lain esitöissä perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota tarpeeseen kompensoida menetyksiä elinkeinonharjoittajille (PeVL 7/2020 vp, s. 5). Tämä pätee myös katsastustoimialaan.

Helsingissä, 15.4.2020

A-Katsastus Group Oy	A-Katsastus Oy	Ajovarma Oy
Kari Kivikoski	Petri Haikola	Hannu Pellikka
toimitusjohtaja	toimitusjohtaja	toimitusjohtaja

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

-

Pellikka Hannu
A-Katsastus Oy

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Logistiikkayritysten Liitto ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä.

Emme anna omaa lausuntoa, vaan yhdyimme Autoliikenteen Työnantajaliitto ry:n tekemään lausuntoon.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

-

Aaltonen Pekka
Logistiikkayritysten Liitto ry

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Taksiliitto kannattaa edellä mainittua väliaikaista muutosta taksinkuljettajan ajoluvan voimassaoloon ja uusimiseen. COVID-19-tartuntatautiepidemian aiheuttaman poikkeustilan vuoksi terveydenhuolto on kuormittunut ja kiireettömien asiointiaikojen saaminen on haastavaa. Taksirytysten toiminnan jatkuvuus on erityisen tärkeää varmistaa poikkeusoloissakin ja kuljettajien ajolupien ennen aikainen vanheneminen tässä poikkeustilanteessa johtaisi vain taksirytysten liiketoiminnan vaikeutumiseen entisestään.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

-

Välimäki Jenni
Suomen Taksiliitto ry

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Väylävirasto kannattaa esitystä, jolla pyritään helpottamaan kansalaisten ja yritysten toimintaa sekä turvaamaan kuljetuksia koronaepidemian aikana.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

-

Kuistio Laura

Koskelainen Katja
Väylävirasto

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Suomen Laivameklarit ry toteaa yleisesti, että katkeamaton rahtiliikenne ei saa vaarantua esim. luotsien lupakirjojen teknisen vanhentumisen vuoksi varsinkaan poikkeusoloissa. Rahti- ja tavaraliikenteen harjoittamisen kannalta lupakirjojen uusimista vaativan lain vaatimuksista joustaminen on välttämätöntä.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Suomen Laivameklarit toteaa, että jos ja kun luotsauslain (940/2003) väliaikaisella muutoksella ja erivapauden pidentämisellä mahdollistetaan luotsauksen jatkuminen poikkeusoloissa, tuemme mielellään tätä muutoshanketta.

Riittävän rahti- ja tavaraliikenteen ylläpitäminen on välttämätöntä Suomen tuonnin ja viennin sekä huoltovarmuuden kannalta.

Suomen Laivameklarit ry, puolesta

Sari Turkkila

toiminnanjohtaja

sari.turkkila@shipbrokers.fi

+358405263348

www.shipbrokers.fi

Rautio Tomi

Turkkila Sari
Suomen Laivameklariliitto

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Hallituksen esitys on epidemiatilanteessa tärkeä. Arviomme mukaan poikkeussäännösten voimassaolon pidentämiseen on tarpeen varautua myös linja-autoliikenteen osalta.

Siltä osin kuin Autoliikenteen Työnantajaliitto on lausunut asiasta, tuemme lausunnossa esitettyä.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Liikenteen palveluista annetun lain 179 pykälän määräajan muutos on erittäin tarpeellinen ja tässä tilanteessa realistinen keino henkilöliikennepalvelujen tarjonnan ja niiden muutosten mahdollistamiseksi. Pidemmällä aikavälillä säännöksen tarkoituksen kannalta olisi selvitettävä sen suhde PSA-säätelyyn (PSA-liikenteen suojaamiseen) ja toisaalta ainakin neljään muuhun relaatioon nähden, joissa määräajan tarpeellisuus ja pituus voivat olennaisesti poiketa PSA-suojan tarpeesta.

Mäkilä Mika
Linja-autoliitto ry

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Autoliikenteen Työnantajaliitto ry kiinnittää työmarkkinajärjestönä lausunnossaan huomiota hallituksen esityksen sisältämiin kahteen esitykseen: ajokorttilain 27 §:n muutokseen ja liikenteen palveluista annetun lain 28 a §:n säätämiseen. Väliaikaisten poikkeusten käyttöönotto on tarpeen nykyisessä poikkeustilanteessa, jonka koronavirusepidemia/-pandemia (COVID-19) on aiheuttanut ja tulee laajemmin nopealla aikataululla aiheuttamaan, jotta yhteiskuntamme perustoimintojen toimivuus pystytään varmistamaan. Polttoaine-, jäte-, tavara- ja linja-autokuljetukset kaikkienensa on pystyttävä hoitamaan myös tilanteessa, jossa kuljettajien määrä vähenee äkillisesti sairastumis- ja/tai karanteenitilanteiden vuoksi.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

Autoliikenteen Työnantajaliitto ry haluaa kunnioittavasti esittää lausuntonaan hallituksen esityksestä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi seuraavaa:

1. Ajokorttilain 27 §

Ajokorttilakiin (386/2011) ehdotetaan väliaikaisia muutoksia tietyn ikäryhmän ajokortin uudistamiseen liittyvään lääkärintodistuksen toimittamiseen 30.9.2020 saakka.

Autoliikenteen Työnantajaliitto ry puoltaa esitettyjä väliaikaisia muutoksia.

Koronavirusepidemiasta johtuen terveydenhuollon kuormitusta tulee vähentää kiireettömien asiointiaikojen siirtämisellä myöhempään ajankohtaan ja keskittää resurssit koronavirusepidemiasta selviämiseen. Asiakkaiden on myös tällä hetkellä erittäin vaikeaa saada aikoja ajoterveystarkastukseen.

2. Liikenteen palveluista annetun lain 28 a §

Liikenteen palveluista annettuun lakiin (320/2017) ehdotetaan väliaikaisesti uuden 28 a §:n lisäämistä 30.9.2020 saakka. Säännös turvaisi kuorma- ja linja-autokuljettajien ammattipätevyyden voimassaolon jatkumisen 30.9.2020 saakka ilman 34 §:n mukaisen jatkokoulutuksen suorittamista silloin, kun ammattipätevyyden voimassaoloaika on umpeutunut 16.3.2020 tai sen jälkeen taikka umpeutuu ennen 30.9.2020. Väliaikaisen säännöksen voimassaolon päättymisen ja 34 §:n mukaisen jatkokoulutuksen suorittamisen jälkeen ammattipätevyyden seuraava viiden vuoden voimassaoloaika alkaisi alkuperäisestä ammattipätevyyden päättymispäivästä lukien.

Autoliikenteen Työnantajaliitto ry puoltaa esitettyä väliaikaista muutosta.

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden väliaikaisella voimassaolon jatkumisella turvattaisiin kuorma- ja linja-autonkuljettajien työn jatkuvuus ja yhteiskunnan perustoimintojen toimivuus koronavirusepidemian aikana. Kuljettajien määrä on jo vähentynyt ja voi edelleen vähentyä äkillisesti sairastumis- ja karanteenitilanteiden vuoksi. Jatkokoulutusten toteuttaminen on kohdannut samoja isoja haasteita kuin muidenkin koulutusten järjestäminen. Lähiopetuksia ei toteuteta enää ryhmissä, ja käytännössä etä- ja verkko-opetukset ovat ainoat toimivat menetelmät jatkokoulutuksen toteuttamiseen. Liikenne- ja viestintäviraston mukaan yhteensä 4 619 kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden voimassaolo päättyy 1.4.-30.9.2020, joten nykyinen etä- ja verkko-opetusmahdollisuus ei yksin riitä takaamaan, että kaikki kuljettajat pystyisivät suorittamaan koulutuksen poikkeusolojen aikana.

Kuljettajien saatavuuden heikkenemisen johdosta yhteiskunnan perustoimintojen kannalta tärkeiden kuljetusten jatkuminen voi vaarantua. Yhteiskunnan perustoimintojen kannalta tärkeiden kuljetusten jatkuvuus on pyrittävä turvaamaan, jolloin kuljettajaresurssit on keskitettävä kuljetusten hoitamiseen.

Ammattipätevyyksien voimassaolo turvattaisiin 30.9.2020 saakka. Käytännön toteutuksen osalta tulee kuitenkin miettiä, miten varmistetaan ja turvataan jatkokoulutusten koulutuskapasiteetti ja suoritushaasteet 1.10.2020 lukien kaikille niille, joiden ammattipätevyyden voimassaolo päättyy 16.3.-30.9.2020 ja jotka eivät pysty osallistumaan jatkokoulutuksiin esim. verkko- tai etäopetuksena, kun lisäksi samaan aikaan jatkokoulutuksia tarvitaan loppuvuodesta umpeutuville ammattipätevyyden haltijoille.

Hallitus on antamassa ilmoituksensa mukaan eduskunnalle vielä huhtikuussa 2020 liikenne- ja viestintäministeriön valmistelussa olevan hallituksen esityksen tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin ja ajokorttidirektiivin muutosten täytäntöönpanoa koskeviksi laeiksi. Esityksellä saatetaan kansallisesti voimaan ammattipätevyysdirektiiviin 2003/59/EY ja ajokorttidirektiiviin 2006/126/EY säädetyt muutokset. Esityksen mukaan muutokset tulisivat voimaan toukokuussa 2020. Esitys sisältää muutoksia mm. tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämiseen opetuksessa ja rajoituksia verkko-opetuksen enimmäismäärään jatkokoulutuksessa.

Poikkeusoloista johtuen Autoliikenteen Työnantajaliitto ry esittää, että jos em. esitys sisältää rajoituksia tieto- ja viestintätekniikan ja verkko-opetuksen käyttämiseen jatkokoulutuksessa, kyseisiä rajoituksia ei säädettäisi vielä nyt lausuttavana olevan väliaikaisen liikenteen palveluista annetun lain 28 a §:n voimassa ollessa. Kyseiset koulutustavat ja -tekniikat ovat käytännössä tällä hetkellä ainoat keinot etäkoulutusten ohella suorittaa jatkokoulutuksia, eikä niiden käyttömahdollisuuksia tule rajoittaa nyt poikkeusolojen aikana. Mikäli rajoittaisimme kansallisesti vielä niidenkin käyttömahdollisuuksia, mahdollisuudet suorittaa 16.3.-30.9.2020 umpeutuneet jatkokoulutukset 1.10.2020 lukien vaikeutuisivat entisestään. Esitys ei toivottavasti sisällä rajoituksia etäyhteydellä toteutettaviin jatkokoulutuksiin.

Vasarainen Mari
Autoliikenteen Työnantajaliitto ry

Lausunto

10.04.2020

Asia: VN/8406/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta: Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

LAUSUNTO LIITTYEN SUUNNITELTUUN ASETUKSEEN JOLLA MUUTETTAISIIN AJONEUVOJEN KATSASTUSAJANKOHTIA POIKKEUSOLOJEN AIKANA

Mielestämme kyseinen asetus on täysin ylimitoitettu, ja sen seuraamukset olisivat kohtuuttoman suuria koko katsastusosalalle.

Ajoneuvon katsastus on asiakkaalle kertaluonteinen tapahtuma, jolloin sen terveyteen kohdistuvat riskit eivät ole suuria. Jo nyt suuri osa katsastusyrityksistä tarjoaa riskiryhmiin kuuluville ja muillekin halukkaille erityispalveluita, joihin kuuluu esimerkiksi ajoneuvon nouto asiakkaan kotoa noudattaen korostettua hygieniää. Lisäksi useat yritykset tarjoavat mahdollisuuden maksaa katsastus verkkopalveluissa, jolloin käteistä tai kortteja ei tarvitse käsitellä. Tartuntatautiriskien pienentäminen liikenneturvallisuutta heikentäen on ristiriitaista.

COVID-19 epidemia saa aikaan suuria taloudellisia vaikutuksia maassamme jo ilman katsastusalaankin kohdistuvia toimia. Näemme että tämän toimen kohdistuminen katsastusyrityksiin on kohtuutonta, koska alan toimintaedellytyksiä on heikennetty vahvasti jo aiemmillä lakimuutoksilla mm. harventaen ajoneuvojen katsastusvälejä. Suunnitteilla oleva asetusmuutos tulee aiheuttamaan suuria taloudellisia ongelmia useille yrityksille sekä tulee päättämään usean yrityksen toiminnan. Kassavirran katketessa ei yrityksillä ole mahdollisuuksia selvittää edes kiinteistä kuluista, vaikka koko henkilöstö olisi lomautettu. Koska valtiolta katsoo ajoneuvojen katsastuksen olevan hallintotehtävän hoitamista, odotamme että alan toimintaedellytyksiä ei heikennetä nykyistä enempää, ja odotamme saavamme valtiolta apua mm. kiinteiden kulujen ja palkkakulujen hoitoon.

Suunniteltu asetusmuutos tulee heijastumaan myös autokorjaamoiden työtilanteeseen. Merkittävä osuus korjaamoiden töistä on ajoneuvojen katsastustarkastuksia tai katsastuksissa havaittujen vikojen korjauksia. Jo nyt virusepidemia on hiljentänyt korjaamot, ja katkos katsastustoiminnassa saa aikaan lomautustarpeen myös korjaamoilla, sekä tulee ajamaan osan korjaamoista konkurssiin.

Kyseinen asetuksen vaikutus katsastusosalalle olisi vastakkainen verrattuna muihin asetuksen alaisiin toimijoihin. Muiden yritysten toimintaedellytyksiä pyritään parantamaan joustojen avulla, mutta katsastusalan toimintaedellytyksiä suunnitteilla oleva asetus heikentäisi.

Keväälle sijoittuvien katsastusten siirtyminen kesään tulisi aiheuttamaan suuria vaikeuksia katsastusasemien henkilöstöressurssien riittävydessä. Perinteisesti huhti- ja toukokuu ovat olleet vilkkaimpia kuukausia, ja kuluvana vuonna jo ennen määräaikojen muutoksia on laskelmien mukaan ollut tulossa vilkas kesä. Kun nyt nämä kaksi ruuhkahuippua yhdistetään kesälle ja samalla mahdollisesti osan henkilökunnasta ollessa lomalla tulevat vielä toiminnassa olevat katsastusasemat ruuhkautumaan pahoin. Lisäksi rullaava katsastusajan määräytyminen saa aikaan saman ruuhkahuipun myös tulevana vuosina. Tämä ilmiö tulee pysyvästi vaikeuttamaan katsastusalan työntekijöiden mahdollisuutta lomailla yhdessä perheidensä kanssa.

Näkemyksemme mukaan suunniteltujen katsastusmääräaikojen joustojen haittavaikutukset ovat hyötyjä suuremmat, jonka vuoksi niistä tulisi luopua.

Mika Tenhunen

Helsinki 10.4.2020

Herttoniemen Autokatsastus Oy, Reilukatsastus Oy, Suomen Katsastusmies Oy

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään; Lakiehdotukset

-

Tenhunen Mika
Herttoniemen Autokatsastus Oy

15.04.2020

AQ7605
1909/00.00/2020

PLM lausuntopyyntö 15.4.2020, VN/8406/2020-PLM-1, PE ak AQ7591

**PÄÄESIKUNNAN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALAA KOSKEVAAN LAINSÄÄDÄNTÖÖN
TEHTÄVISTÄ MÄÄRÄAIKAISISTA POIKKEUKSISTA**

Puolustusministeriö on viiteasiakirjalla pyytänyt pääesikunnan lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi otsikon asiassa.

COVID-19-tartuntatauti-epidemian aiheuttaman poikkeustilan ja liikku-
mista koskevien rajoitusten vuoksi liikennealan lainsäädäntöön tarvi-
taan väliaikaisia muutoksia, joilla helpotetaan kansalaisten ja yritysten
toimintaa sekä turvataan kuljetusten toimiminen. Esitysluonnos sisältää
lähinnä tie- ja rautatieliikennettä sekä merenkulkua koskeviin säädök-
siin määräaikoihin ja toimitettaviin asiakirjoihin liittyviä teknisluontoisia
muutoksia. Muutokset liittyvät ajokorttilakiin, ajoneuvolakiin, alusrekiste-
rilakiin, lakiin eräiden alusten ja niitä palvelulevien satamien turvatoi-
mista ja turvatoimien valvonnasta, lakiin laivaväestä ja alusten turvalli-
suusjohtamisesta, lakiin liikenteen palveluista, sekä luotsauslakiin. Lait
on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Ajoneuvolain
katsastussääntelyä koskevat poikkeussäännökset olisivat voimassa
31.8.2020 saakka, ajokorttilain ja alusrekisterilain muutokset 30.9.2020
saakka ja turvatoimilakia koskeva poikkeus olisi voimassa 31.12.2020
saakka. Merenkulun pätevyyskoskevien pidennystarpeiden vuoksi
laivaväkilain ja luotsauslain muutokset olisivat voimassa enintään
31.3.2021 saakka. Suurin osa liikenteen palveluista annetun lain muu-
toksista olisi voimassa 30.9.2020 saakka, mutta koska merenkulun pä-
tevyyskoskevat muutokset on yhtenäistetty laivaväkilain ja luotsaus-
lain muutosten kanssa, olisi laki voimassa 31.3.2021 saakka.

Pääesikunnan oikeudellinen osasto on tutustunut esitysluonnokseen ja
varannut poikkeuksellisen lyhyen lausuntomääräajan vuoksi vain Pää-
esikunnan teknilliselle tarkastusosastolle ja Merivoimien esikunnalle
mahdollisuuden antaa kommenttinsa asiassa.

Esitetyillä määräaikaisilla poikkeuksilla ei ole tunnistettu välitöntä vaiku-
tusta puolustusvoimien toimintaan eikä pääesikunnalla ei ole erityistä
lausuttavaa esitysluonnoksesta.

Lisätietoja asiasta pääesikunnan oikeudellisella osastolla tarvittaessa antaa sotilaslakimies Laura Laaja (p. 0299 500 851, laura.laaja@mil.fi).

Puolustusvoimien asessori
Varatuomari, OTL

Tuija Sundberg

Sotilaslakimies
Oikeustieteen maisteri

Laura Laaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

Puolustusministeriö
Kosti Honkanen

TIEDOKSI

PE LOGOS

Lausunto

15.4.2020

VN/8406/2020

VN/8406/2020-PLM-30

JAKELU

PLM; Puolustusministeriön lausunto liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan poikkeusoloja koskevasta hallituksen esityksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa puolustusministeriöltä.

Puolustusministeriö toteaa esityksen olevan tarpeellinen. Ehdotusten voidaan arvioida helpottavan yksityisten ihmisten ja yritysten toimintaa poikkeuksellisissa oloissa. Poikkeustilanteen kesto on kuitenkin vaikea ennakoida, joten tarkkojen määräaikojen asettaminen lienee haasteellista.

Puolustushallinnossa esimerkiksi ajoneuvojen määräaikaikatsastuksia suoritetaan toistaiseksi myös poikkeusaikana, jos olosuhteet sen mahdollistavat ja katsastusasemat ovat auki. Nyt esitetyillä muutoksilla ei arvioida olevan suoranaista vaikutusta puolustushallintoon.

Puolustusministeriöllä ei ole puolustushallinnon osalta lausuttavaa nyt käsiteltävänä olevaan esitykseen.

Lainsäädäntöjohtaja

Jenni Herrala

Vanhempi hallitussihteeri

Kosti Honkanen

Jakelu

Liikenne- ja viestintäministeriö
Pääesikunta

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Sisäministeriö
Hallinto- ja kehittämisosasto

Sisäministeriön poliisiosaston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi. Sisäministeriön poliisiosasto lausuu asiasta seuraavaa.

Sisäministeriön poliisiosasto kiinnittää liikenne- ja viestintäministeriön huomiota siihen, että sisäministeriö ei ole ollut alkuperäisessä lausuntopyynnön jakelussa. Esitettävillä muutoksilla on kuitenkin vaikutusta sisäministeriön hallinnonalan viranomaisten toimintaan liikennevalvonnassa ja lupahallinnossa.

Esitys

COVID-19-tartuntatautiepidemian aiheuttaman poikkeustilan ja liikkumista koskevien rajoitusten vuoksi tarvitaan liikennealan lainsäädäntöön väliaikaisia muutoksia, joilla helpotetaan kansalaisten ja yritysten toimintaa sekä turvataan kuljetusten toimiminen. Esitys sisältää lähinnä määräaikoihin ja toimitettaviin asiakirjoihin liittyviä teknisluontoisia muutoksia tie- ja rautatieliikennettä sekä merenkulkua koskeviin säädöksiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Ajoneuvolain katsustussäätelyä koskevat poikkeussäännökset olisivat voimassa 31.8.2020 saakka. Ajokorttilain ja alusrekisterilain muutokset olisivat voimassa 30.9.2020 saakka. Turvatoimilakia koskeva poikkeus olisi voimassa 31.12.2020 saakka. Merenkulun pätevyyskoskevien pidennystarpeiden vuoksi laivaväkilain ja luotsauslain muutokset olisivat voimassa enintään 31 maaliskuuta 2021 saakka. Suurin osa liikenteen palveluista annetun lain muutoksista olisi voimassa 30.9.2020 saakka, mutta koska merenkulun pätevyyskoskevat muutokset on yhtenäistetty laivaväkilain ja luotsauslain muutosten kanssa, olisi laki voimassa 31.3.2021 saakka.

Lausunto

Laki ajokorttilain 27 ja 89 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Ajokorttilain 27 §:ään lisättäisiin väliaikaisesti uusi 5 momentti. Momentin tarkoittamalla poikkeuksella lääkärintodistuksen myöhentämiseksi turvattaisiin 70 vuotta täyttäneiden ajo-oikeus ajaksi, jolloin heillä ei ole ollut mahdolli-

Lausunto

SM2011272

00.02.04

15.04.2020

SMDno-2020-944

suutta käydä lääkärintarkastuksessa ja uusia ajokorttiaan. Poikkeus koskee henkilö- ja pakettiautoja sekä muita kevyempiä ajoneuvoja. Samanlainen poikkeus säädettäisiin myös raskaampien ajoneuvojen kuljettajille, joiden on uusittava korttinsa 45 vuotta täytettyään. Näin voidaan vähentää lääkärissä käyntejä poikkeus-olojen ajaksi. Lisäksi ajokorttilain 89 §:ään lisättäisiin väliaikaisesti uusi 5 momentti. Momentin tarkoittamalla poikkeuksella myöhennettäisiin 45 vuotta täyttäneiden liikenneopettajien velvollisuutta toimittaa lääkärintodistus luvan uudistamiseksi. Poikkeus koskee vain lupien uudistajia eli jo alalla olevia ammatinharjoittajia.

Esityksen mukaan arviolta noin 1700:n ajokortin uudistamiseen kuukaudessa liittyy lääkärinlausunnon toimittamisvelvoite. Lääkärinlausunnot ovat yleensä myönteisiä. Ajoneuvon kuljettajien ja liikenteen kokonaismäärään verrattuna lääkärintodistuksensa myöhemmin toimittavia olisi varsin vähän ja myöhentäminen lisäksi lyhytaikaista. Tällä perustella vaikutus liikenneturvallisuuteen ei olisi merkittävä lain voimassaoloaikana.

Sisäministeriön poliisiosaston näkemyksen mukaan muutoksella voi olla vaikutusta liikenneturvallisuuteen, mutta huomioiden poikkeuksellinen tilanne niin muutos on perusteltu. Sisäministeriön poliisiosasto kuitenkin esittää, että toteutettava muutos kävisi selkeästi ilmi kyseisten henkilöiden ajokorttitiedoista. Tämä helpottaisi poliisin valvontaa. Asiakirjojen toimittamisen siirtäminen tulee vaikuttamaan myös poliisin työmäärään, kun iso määrä lääkärintodistuksia toimitetaan myöhemmin.

Laki ajoneuvolain väliaikaisesta muuttamisesta

Ajoneuvolain 51 d §:ään lisättäisiin kuitenkin väliaikaisesti uusi 3 momentti. Momentissa säädettäisiin oikeudesta käyttää katsastamatonta ajoneuvoa 31 päivään elokuuta 2020. Edellytyksenä olisi, että ajoneuvon 51 b §:n 1 momentissa tarkoitettu viimeinen katsastuspäivä ajoittuisi aikavälille 16.3.2020–15.6.2020. Ajoneuvon omistaja tai hänen sijastaan rekisteriin ilmoitettu haltija sekä ajoneuvon kuljettaja olisivat edelleen ajoneuvolain 9 §:n mukaisesti vastuussa siitä, että ajoneuvo on liikennekelpoinen sitä katsastamattomana käytettäessä. Lisäksi ajoneuvolain 57 a §:än 1 momenttiin lisättäisiin väliaikaisesti säännös, jonka mukaan ajoneuvoa saisi vielä käyttää liikenteessä 31 päivään elokuuta 2020 muutoinkin kuin vain sen kuljettamiseksi erikseen varattuna aikana katsastukseen, jos määräaikaikatsastuksessa hylätyn ajoneuvon jälkikatsastuksen tai katsastuksen määräaika olisi päättynyt 16.3.-15.6.2020 välisenä aikana.

Muutokset ovat määräaikaaisina ja tarkasti rajattuina poikkeuksina perusteltuja, koska niiden tavoitteena on mahdollistaa erityisesti riskiryhmille ajoneuvon liikennekäyttö myös poikkeusolojen aikana. Ajoneuvolakiin esitetyillä muutoksilla voi olla myös vähäisiä vaikutuksia liikenneturvallisuuteen. Katsastusten tehtävänä on varmistaa, että ajoneuvot ovat turvallisessa kunnossa ja sitä kautta eivät aiheuta teknisistä vioista johtuvia onnettomuuksia. Katsastusten lykkämisellä voi olla se vaikutus, että ajoneuvoja huolletaan poikkeusaikana vähemmän, jolloin niissä on tavallista enemmän vikoja ja liikenteessä aiheutuu tavallista enemmän teknisistä vioista aiheutuvia onnettomuuksia.

Sisäministeriön poliisiosaston näkemyksen mukaan kuorma-autojen, linja-autojen ja näiden perävaunujen osalta muutosten tarvetta tulisi arvioida liikenneturvallisuuden näkökulmasta tarkemmin. Jos katsastuksen lykkämisellä tavoitellaan nimenomaan riskiryhmien ajoneuvon käytön mahdollistamista

Lausunto

SM2011272

00.02.04

15.04.2020

SMDno-2020-944

niin näiden ajoneuvojen katsastusten lykkääminen ei ole perusteltua. Lisäksi näillä ajoneuvoilla ajetaan hyvin paljon ja teknisten tienvarsitarkastusten perusteella on arvioitavissa, että niiden teknisessä kunnossa on puutteita.

Lisäksi sisäministeriön poliisiosaston näkemyksen mukaan katsastusajan pidentäminen tulee näkyä ajoneuvojen tiedoissa, jotta poliisin valvonnassa asia olisi selkeästi todettavissa sekä rekisterikilven lukulaitteen tunnistettavissa.

Laki liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Lain 26 §:ään lisättäisiin väliaikaisesti uusi 3 momentti, joka olisi voimassa 30.9.2020 saakka. Ehdotuksen mukaan taksinkuljettajan ajolupa voitaisiin uusia, vaikka hakija ei ole toimittanut lain 25 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaista lääkärintodistusta. Hakijan tulisi kuitenkin toimittaa tarvittava lääkärintodistus kuuden kuukauden kuluessa ajoluvan uudistamisesta. Käytännössä taksinkuljettajan ajoluvan uudistamisen yhteydessä liikenne- ja viestintävirasto lisää luparekisteriinsä lääkärinlausunnon toimittamisvelvoitteen puolen vuoden päähän. Lisäksi lain 28 a §:ään ehdotetaan lisättäväksi väliaikaisesti uusi 28 a §. Pykälä olisi voimassa 30.9.2020 saakka. Pykälän mukaan, jos 27 §:n 1 momentissa tarkoitetun kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden voimassaoloaika on umpeutunut 16.3.2020 tai sen jälkeen, tai ammattipätevyys umpeutuu ennen 30.9.2020, ammattipätevyyden voimassaolo jatkuu 30.9.2020 saakka vaatimatta 34 §:ssä tarkoitetun jatkokoulutuksen suorittamista. Ammattipätevyyden voimassaolo jatkuu automaattisesti. Pykälän voimassaolon päättymisen ja 34 §:n mukaisesti vaadittavan jatkokoulutuksen suorittamisen jälkeen ammattipätevyys voidaan uudistaa viideksi vuodeksi alkuperäisestä ammattipätevyyden päättymispäivästä lukien.

Ehdotus ammattipätevyyden voimassaolon väliaikaisesta jatkumisesta ilman vaaditun jatkokoulutuksen suorittamista koskisi käytännössä vakituisesti ja jatkuvasti kuljettajatehtävissä toimivia henkilöitä, jonka lisäksi ehdotuksen voimassaoloaika olisi suhteellisen lyhyt.

Sisäministeriön poliisiosaston näkemyksen mukaan tämä on perusteltu esitys.

Muuta

Hallituksen esitykseen ei muilta osin lausuttavaa. Tulisi kuitenkin varmistua, että muutoksista viestitään riittävästi. Tällä varmistetaan muutosten tavoitteet.

Poliisijohtaja

Stefan Gerkman

Poliisitarkastaja

Jari Pajunen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 15.04.2020 klo 15:10. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-mosta.

15.04.2020

POL-2020-22628

LVM:n lausuntopyyntö 9.4.2020, VN/8406/2020

Poliisihallituksen lausunto; Hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Poliisihallituksen lausuntoa valmistelemastaan luonnoksesta kiireelliseksi hallituksen esitykseksi, jolla muutettaisiin väliaikaisesti liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan säädöksiä koronavirus-epidemian edellyttämällä tavalla. Poliisihallitus toteaa, ettei sisäministeriöltä näy pyydetyn lausuntoa asiassa.

Poliisihallitus toteaa yleisesti, että vaikka poliisi lainvalvontaviranomaisena voi jossakin määrin ottaa vallitsevan tilanteen omassa valvontatoiminnassaan huomioon, on laillisuusperiaatteen näkökulmasta aivan oikea peruslähtökohta, että tilanteen edellyttämiä säädösmuutoksia tehdään väliaikaisina säädösten muuttamisella. Ihmisten liikkumisen ja tarpeettoman asioinnin välttäminen, mutta samalla eri liikennemuotojen välttämättömien toimintojen ylläpitäminen on keskeinen ja hyväksyttävä päämäärä.

Määräaikauskatsastukset

Ajoneuvolakiin (1090/2002) on ehdotettu muutoksia määräaikauskatsastuksen säännöksiin. Muutosten tarkoitus on esitysluonnoksen mukaan helpottaa erityisesti riskiryhmien toimintaa ja vähentää ihmisten tarvetta liikkua poikkeusolojen aikana ja siten hidastaa koronaviruksen leviämistä. Lakiin ehdotetaan siirrettäväksi säännöksiä ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetusta valtioneuvoston asetuksesta (1455/2019). Uudet väliaikaisesti sovellettavat 51 a–51 d § sekä uusi 57 a § koskevat säännöksiä määräaikauskatsastuksista sekä oikeutta käyttää määräaikauskatsastuksessa hylättyä ajoneuvoa väliaikaisesti 31.8.2020 saakka.

Ajoneuvolain esitetyillä muutoksilla poikettaisiin moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikauskatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/45/EU (katsastusdirektiivi) säädetyistä katsastustiheydestä (5 artikla) ja oikeudesta käyttää katsastuksessa hylättyä ajoneuvoa (9 artikla).

Ehdotuksen mukaisesti ajoneuvolain uudella väliaikaisella 51 d pykälällä (*Oikeus käyttää katsastamatonta ajoneuvoa*) säädettäisiin oikeudesta käyttää katsastamatonta ajoneuvoa 31.8. 2020 asti. Edellytyksenä olisi, että ajoneuvon 51 b §:n 1 momentissa tarkoitettu viimeinen katsastuspäivä ajoittuisi aikavälille 16.3.2020–15.6.2020. Jos esimerkiksi 51 b §:n 4 kohdassa tarkoitettun henkilöauton käyttöönottopäivästä määräaikauskatsastukselle laskettava neljän vuoden pituinen määräaika päättyisi 10.4.2020,

henkilöautoa saisi pykälän 1 momentista poiketen käyttää katsastamattomana 31.8.2020 saakka. Ajoneuvoja, joiden viimeinen katsastuspäivä ajoituisi ajankohtaan, jolloin poikkeusolot ovat vallinneet, olisi mahdollista käyttää liikenteessä vielä kolme kuukautta poikkeusolojen päätyttyä, jotta katsastustoimipaikoilla olisi aikaa katsastustoiminnan käynnistämiseen, eikä kaikkia mainittuna aikana katsastamatta jääneitä ajoneuvoja olisi käytännössä katsastettava samana päivänä poikkeusolojen päättymisen jälkeen. Ajoneuvon omistaja tai hänen sijastaan rekisteriin ilmoitettu ajoneuvon haltija sekä ajoneuvon kuljettaja olisivat edelleen ajoneuvolain 9 §:n mukaisesti vastuussa siitä, että ajoneuvo on liikennekelpoinen sitä katsastamattomana käytettäessä.

Ehdotuksen mukaisesti ajoneuvolain 57 a pykälään (*Oikeus käyttää määräaikaikatsastuksessa hylättyä ajoneuvoa*) sisällytettäisiin väliaikaisesti säännös, jonka mukaan ajoneuvoa saisi vielä käyttää liikenteessä 31.8.2020 asti muutoinkin kuin vain sen kuljettamiseksi erikseen varattuna aikana katsastukseen, jos määräaikaikatsastuksessa hylätyn ajoneuvon jälkitarkastuksen tai katsastuksen määräaika olisi päättynyt 16.3.-15.6.2020 välisenä aikana. Tarkoituksena on mahdollistaa ajoneuvon käyttäminen liikenteessä poikkeusolojen keston ajan ja kohtuullisen ajan sen jälkeen, vaikka hylätyn ajoneuvon jälkitarkastusta tai katsastusta ei ole poikkeusoloista johtuen voitu suorittaa kahden kuukauden kuluessa hyläystä katsastuksesta.

Lisäksi ajoneuvolain 57 a pykälällä varauduttaisiin tilanteisiin, jossa ajoneuvo on poikkeusolojen vuoksi katsastettu asetuksen pääsääntöisen katsastuspäivämäärän jälkeen. Tällaista ajoneuvoa saataisiin käyttää normaalisaännöstä vastaavasti enintään kahden kuukauden ajan niissä tilanteissa, joissa on 51 d §:n 3 momentissa säädettyyn päivämäärään mennessä suoritettu katsastuksessa on havaittu hylkäykseen, mutta ei ajokieltoon johtavia vikoja. Ajoneuvon omistaja tai hänen sijastaan rekisteriin ilmoitettu haltija sekä ajoneuvon kuljettaja olisivat edelleen ajoneuvolain 9 §:n mukaisesti vastuussa siitä, että ajoneuvo on liikennekelpoinen sitä katsastamattomana käytettäessä.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan ajoneuvolakiin esitetyillä muutoksilla voi olla kielteisiä vaikutuksia liikenneturvallisuuteen. Näkemyksemme mukaan alle kymmenen vuoden ikäiset ajoneuvot eivät muodosta ongelmaa, eivätkä merkittävää liikenneturvallisuusriskiä, koska olettamana on, että ne ovat pääosin liikenteeseen soveltuvia. Niiden katsastusväliksi onkin määritetty kaksi vuotta ensimmäisen katsastuksen jälkeen. Suurimman riskin liikenneturvallisuudelle aiheuttaa iäkkäämpi ajoneuvokanta, joilla on ajettu enemmän ja joissa vikojen esiintyminen on todennäköisempää. Nämä ajoneuvot tulee katsastaa juuri tästä syystä vuosittain, ja jos katsastusta nyt lykätään jopa viidellä kuukaudella pidemmäksi, voi tällä olla vaikutuksia liikenneturvallisuudelle, jos ajoneuvoissa on vikoja, joita ei ole huomattu eikä korjattu.

Määräaikaikatsastuksessa hylätyn ajoneuvon käyttämisen salliminen liikenteessä voi Poliisihallituksen näkemyksen mukaisesti heikentää liikenneturvallisuutta ja aiheuttaa ongelmia ja jopa onnettomuuksia. Tästä syystä Poliisihallitus ei suosittele esitystä siltä osin. Poliisihallitus korostaa poikkeusolojen vaikutusta poliisin toimintaan ja sitä, että poikkeusolojen aikana

tekniisiä tienvarsitarkastuksia ei pystytä tekemään siinä määrin kuin normaaleissa oloissa, joten siltä osin on mahdollista, että epäkuntoisia iäkkäitä ajoneuvoja on liikenteessä enemmän.

Poliisihallitus toteaa lisäksi, että vaikka muutosten tarkoitus on helpottaa erityisesti riskiryhmien toimintaa ja vähentää ihmisten tarvetta liikua poikkeusolojen aikana, ovat katsastusasemat edelleen toiminnassa ja nämä ovat sopeuttaneet toimintansa huomioiden poikkeusolot, esim. ajoneuvon noutopalvelun muodossa. Tämä huomioiden määräaikaikatsastukseen liittyvät muutokset eivät ole täysin välttämättömiä. Poliisihallituksen näkemyksen mukaan riskiryhmien tulisi suosi naapuri- tai ystävääpua ja katsastuspaikkojen noutopalvelua katsastusten ja korjausten toteuttamiseksi. Tällöin liikenneturvallisuudesta ei jouduttaisi tinkimään, eikä sitä vaarannettaisi.

Poliisihallitus kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että jos kaavaillut muutokset tulevat voimaan, on myös tarvittavat poikkeukset otettava huomioon tietojärjestelmissä (esim. ATJ), jotta määräaikaisten poikkeuksien voidaan ylläpäänsä valvoa.

Lääkärintlausunnot

Ajokorttilakiin (386/2011) sekä liikenteen palveluista annettuun lakiin (320/2017) ehdotettujen muutosten osalta Poliisihallitus toteaa, että esitysluonnoksen mukaan ajokorttilain 27 §:ään lisättäisiin uusi 5 momentti, jonka mukaan ajokortin uudistamiseen tarvittavan lääkärinlausunnon saisi toimittaa rekisteriviranomaiselle uudistettavan ajokortin voimassaolon jatkamiseksi 30.9.2020 mennessä, jos uudistettavaa ajokorttia on ollut haettava 16.3.2020 tai sen jälkeen.

Ajokorttilain 89 §:ään myös lisättäisiin uusi 5 momentti, jonka mukaan liikenneopettajaluvan uudistamiseen tarvittavan lääkärinlausunnon saisi toimittaa uudistettavan liikenneopettajaluvan voimassaolon jatkamiseksi 30.9.2020 mennessä, jos uudistettavan luvan voimassaolo on päättynyt 16.3.2020 tai päättyy sen jälkeen. Säännösluonnoksessa ei ole suoraan todettu, kenelle lääkärinlausunto tulee kyseisessä tapauksessa toimittaa. Hallituksen esitysluonnoksessa on kuitenkin ”Nykytila ja sen arviointi” -jakson yhteydessä todettu, että asiakkaiden tulisi osoittaa ajoterveysvaatimusten täyttyminen viiveellä rekisteriviranomaiselle Liikenne- ja viestintävirastolle.

Liikenteen palveluista annetun lain 26 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan siinä tapauksessa, että taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolo päättyy 16.3. ja 30.9.2020 välisenä aikana, hakija saa toimittaa ajoluvan uusimisen edellytyksenä olevan lääkärintodistuksen kuuden kuukauden kuluessa ajoluvan uusimisesta. Tässäkään säännösluonnoksessa ei ole suoraan todettu, kenelle lääkärinlausunto tulee kyseisessä tapauksessa toimittaa. Pykälää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa on kuitenkin todettu, että ”--- käytännössä taksinkuljettajan ajoluvan uudistamisen yhteydessä liikenne- ja viestintävirasto lisää luparekisteriinsä lääkärinlausunnon toimittamisvelvoitteen puolen vuoden päähän. Luvanhaltijan tulisi näin osoittaa ajoterveysvaatimusten täyttyminen viiveellä poliisille”.

Poliisihallitus katsoo, että lääkärinlausunnot tulee kaikissa edellä mainituissa tilanteissa toimittaa samalle viranomaiselle ja tämä viranomainen tulee selkeästi kirjata säännöksiin. Käytännön syistä johtuen Poliisihallitus toteaa, että lääkärinlausunnot voi toimittaa poliisille. On kuitenkin ehdottoman tärkeä ottaa huomioon, että tästä voi aiheutua poliisille jopa 30.000 uuden toimenpiteen suuruinen lisätyö poikkeuksen voimassaoloaikana. Lisätyön tarkkaa työaika-arviota ei pysytä tällä aikataululla laatimaan. Huomioon on kuitenkin otettava se, että kyseessä on poliisin maksuttomaan toimintaan liittyvä lupavalvonnallinen toimenpide, johon kohdistuva työaika katetaan poliisin budjettirahoituksesta. Tämä tulee ehdottomasti ottaa huomioon poliisin määrärahahehyksessä.

Määräajat lääkärinlausunnon toimittamisvelvollisuudelle vaihtelevat hallituksen esitysluonnoksessa. Taksinkuljettajan ajoluvan uudistamista koskeva lääkärinlausunto tulisi esitysluonnoksen mukaan toimittaa kuuden kuukauden kuluessa ajoluvan uudistamisesta, kun taas ajokortin ja liikenneopettajaluvan uudistamista koskeva lääkärinlausunto tulisi toimittaa 30.9.2020 mennessä. Poliisihallitus katsoo, että määräaika lääkärinlausunnon toimittamiselle tulee olla yhteneväinen. Poliisihallituksen näkemyksen mukaan olisi parempi, että määräaika olisi aina kuusi kuukautta uudistamisesta lukien, jolloin kaikki määräajat eivät umpeutuisi samaan aikaan.

Lopuksi Poliisihallitus kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetulla muutoksella voi olla vaikutuksia liikenneturvallisuuteen. Jos ajokortin uudistaminen sallitaan ilman lääkärintodistusta, on liikenteessä ajoterveyden kannalta riskiryhmään kuuluvia kuljettajia, joiden terveydentilaa ei ole luvan myöntämisen hetkellä tarkistettu.

Avoimeksi jää myös kysymys siitä, onko kyseessä maksuton lupavalvonta. Koko järjestelyn ollessa tietyllä lailla erikoistapaus olisi asiaa vielä selvennettävä. Käsityksemme mukaan lääkärintodistuksen toimittaminen on normaalityötilanteessa osa lupaharkintaa, joka nyt ehdotetun poikkeuksen aikana tehtäisiin kuitenkin jälkikäteisesti. Poliisihallitus varaa oikeuden tarkastella erikseen kysymystä siitä, onko kyseessä sellainen toimenpide, josta koituvat kustannukset voitaisiin periä suoritemaksuina luvanhaltijalta.

Muiden esitysluonnokseen sisältyvien säädösehdotusten osalta Poliisihallitukselta ei ole yksityiskohtaista kommentoitavaa.

Poliisijohtaja

Tomi Vuori

Poliisiylitarkastaja

Niina Uskali

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 15.04.2020 klo 15:53. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-
mosta.

Jakelu

Liikenne- ja viestintäministeriö

Tiedoksi

Sisäministeriö, poliisiosasto

Poliisihallitus, poliisitoimintayksikkö

Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto

14.04.2020

Liikenne- ja viestintäministeriö

LVM lausuntopyyntö 9.4.2020 (VN/8406/2020)

**HE luonnos liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala koskevaan lainsäädäntöön tehtävistä
väliaikaisista muutoksista poikkeusolojen vuoksi**

Rajavartiolaitoksen puolesta ilmoitamme, että meillä ei ole lausuttavana olevaan hallituksen esitykseen mitään huomauttamista oman toimialamme osalta.

Osastopäällikkö
Rajavartioylitarkastaja

Martti Ant-Wuorinen

Rajavartioylitarkastaja
Varatuomari

Reijo Lahtinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 14.04.2020 klo 13:57.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

TIEDOKSI SM/Hallinto- ja kehittämisosasto
Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
RVLE/Rmos ja Oikos

Liikenne- ja viestintäministeriö

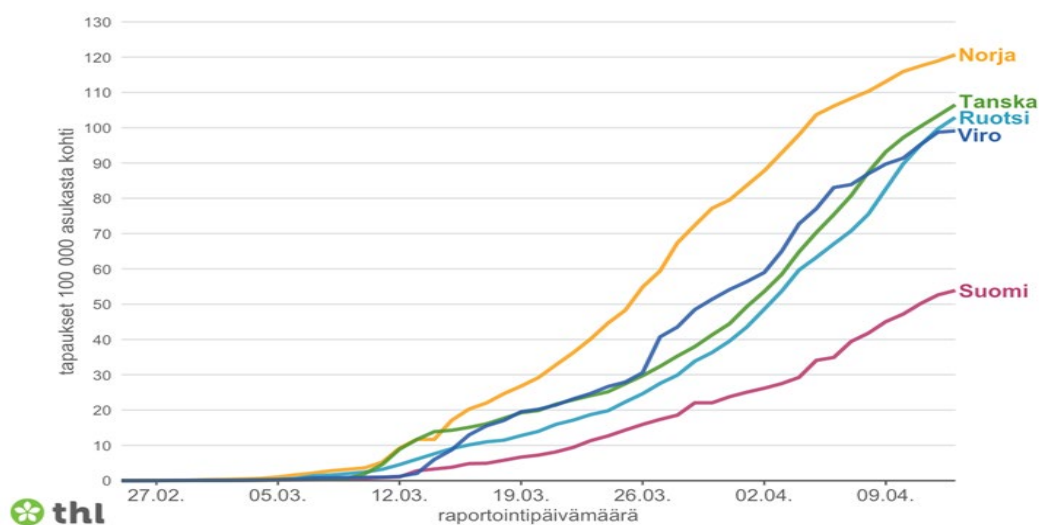
Lausuntopyyntönnö 9.4.2020, VN/8406/2020

COVID-19 epidemia - tilannekuva

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tartuntatautirekisteriin on ilmoitettu 15.4.2020 mennessä yhteensä 3237 uuden koronaviruksen aiheuttamaa COVID-19 tautitapausta (58/100 000 väestö). Tautiin on menehtynyt 72 henkilöä. Toistaiseksi 37 kuolleesta on saatavilla tarkempia tietoja. Kuolleiden mediaani-ikä on 81 vuotta. Kuolleista 70 prosenttia on miehiä ja 30 prosenttia naisia. COVID-19 laboratoriotutkimuksia on tehty yli 47 000.

Suomi on torjunut epidemian leviämistä tehokkaasti. Toistaiseksi tautitapausten lisääntyminen on Suomessa ollut hitaampaa kuin muissa Pohjoismaissa ja monissa EU – maissa.

Kuva 1. COVID-19 ilmaantuvuus / 100 000 väestö Pohjoismaissa ja Virossa
(Kuvaaja päivitetty 13.4.2020)

Koronaepidemian leviäminen Suomessa

Uusia COVID-19 tautitapauksia todetaan tällä hetkellä Suomessa noin 120 tapausta päivässä. Vaikka testimäärissä ja laboratorioiden raportoinnissa on päiväkohtaista vaihtelua, on todettujen tapausten kokonaismäärän kasvu selvästi hidastunut viimeisten viikkojen kuluessa. Myös sairaalahoidossa ja tehohoidossa olevien potilaiden määrä on lisääntynyt maltillisesti.

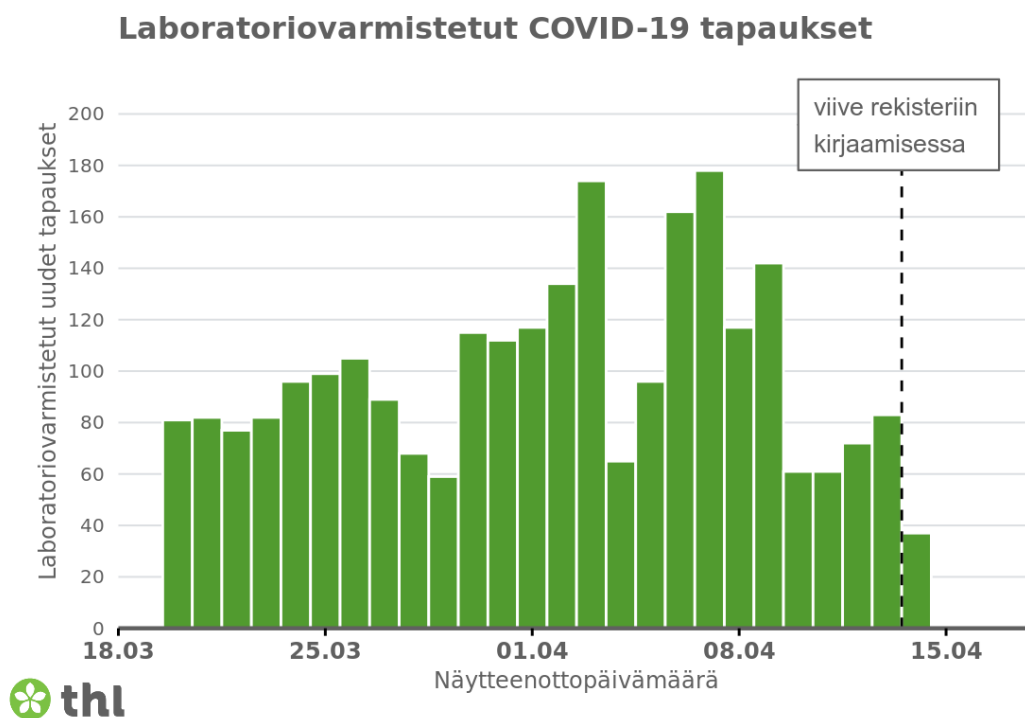
On hyvin todennäköistä, että hyvin lieväoireisia tai mahdollisesti kokonaan oireettomia tartuntoja on väestössä huomattavasti nyt todettuja tapausmääriä enemmän. Lähiaikoina

valmistuvat ensimmäiset seroepidemiologiset seurantatiedot antavat tarkemman arvion siitä, moniko suomalainen on virustartunnan tähän mennessä saanut.

Muiden maiden seurantatietoihin perustuen on arvioitu, että epidemia leviäisi ilman rajoitustoimia uusiintumisluvun $R_0 = 2,4$ mukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että jokainen tautitapaus johtaisi epidemian alkuvaiheessa keskimäärin 2,4 uuteen tartuntaan. Suomen seurantatiedot viittaavat siihen, että jo käyttöön otetut rajoitustoimet ovat merkittävästi hidastaneet epidemian leviämistä ja R_0 on laskenut välille 1,2 – 1,3 ja jopa joillakin alueilla lähelle yhtä.

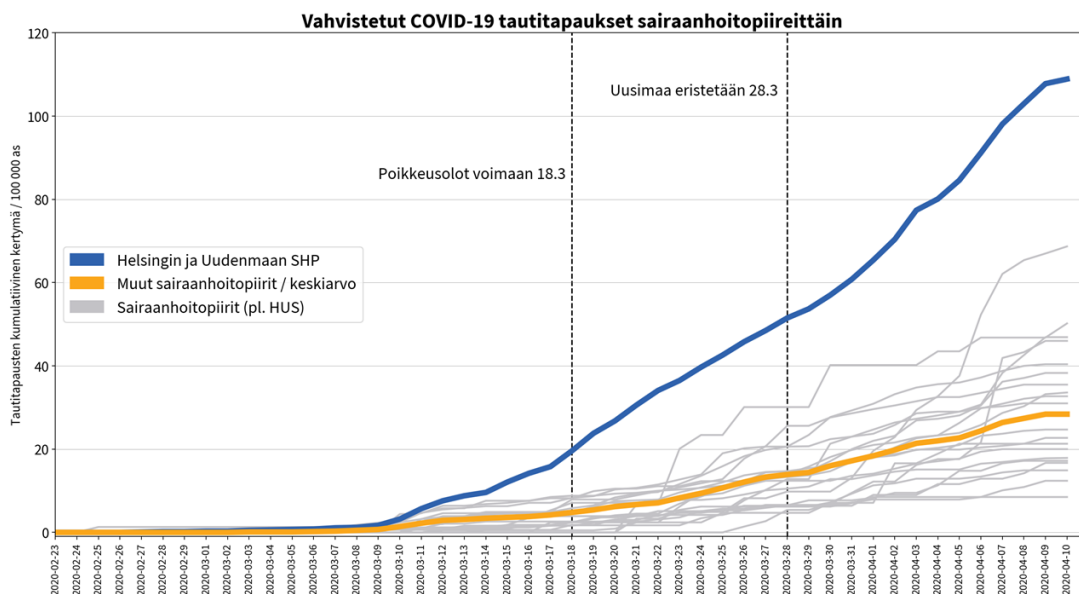
Kuva 2. Näytteenottopäivän mukaan raportoidut uudet COVID-19 tapaukset (THL Tartuntatautirekisteri 15.4.2020)

COVID-19 -epidemia on käynnistynyt ja levinnyt muuta maata nopeammin Uudellamaalla, mistä johtuen hallitus on päättänyt voimakkaasti rajoittaa liikkumista Uudenmaan ja muun Suomen välillä. Liikkumisrajoitusten alkaessa 28.3.2020 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin COVID-19 ilmaantuvuus oli 37 /100 000 väestö (Kuva 3). Muista sairaanhoitopiireistä ilmaantuvuus oli suurinta Etelä-Savon, Kanta-Hämeen, Keski-Suomen ja Pirkanmaan sairaanhoitopiireissä (10-13 / 100 000 väestö). Maakuntien välisessä vertailussa Uudenmaan kumulatiivinen ilmaantuvuus on Lappiin ja Kainuuseen nähden noin kaksinkertainen (Kuva 4). Uusien COVID-19 tapauksien ilmaantuvuus on tällä hetkellä suurinta Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirissä (Kuva 5).

Kuva 3. COVID-19 tautitapauksien kumulatiivinen ilmaantuvuus / 100 000 väestö sairaanhoitopiireittäin (THL Tartuntatautirekisteri)

*Kuva 4. COVID-19 tapausmäärät ja ilmaantuvuus Suomen maakunnissa
(THL tartuntatautirekisteri 15.4.2020)*

Maakunta	Tapauksia yhteensä	Osuus tapauksista (%)	Väestö	Ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden
Uusimaa	2039	62.99	1703011	119.73
Lappi	120	3.71	177497	67.61
Kainuu	42	1.30	72298	58.09
Keski-Suomi	117	3.61	275175	42.52
Pohjois-Savo	100	3.09	244568	40.89
Varsinais-Suomi	185	5.72	480723	38.48
Etelä-Savo	50	1.54	142380	35.12
Kanta-Häme	59	1.82	171141	34.47
Ahvenanmaa - Åland	10	0.31	29927	33.41
Pirkanmaa	170	5.25	518743	32.77
Päijät-Häme	52	1.61	199939	26.01
Pohjois- Pohjanmaa	107	3.31	413232	25.89
Pohjanmaa	40	1.24	180553	22.15
Satakunta	42	1.30	216701	19.38
Kymenlaakso	30	0.93	171421	17.50
Etelä-Pohjanmaa	32	0.99	188739	16.95
Keski-Pohjanmaa	10	0.31	68246	14.65
Etelä-Karjala	15	0.46	127710	11.75
Pohjois-Karjala	17	0.53	161229	10.54

Kuva 5. Uusien COVID-19 tapausten ilmaantuvuus viimeisen viikon aikana eri sairaanhoitopiireissä (THL Tartuntatautirekisteri 15.4.2020)

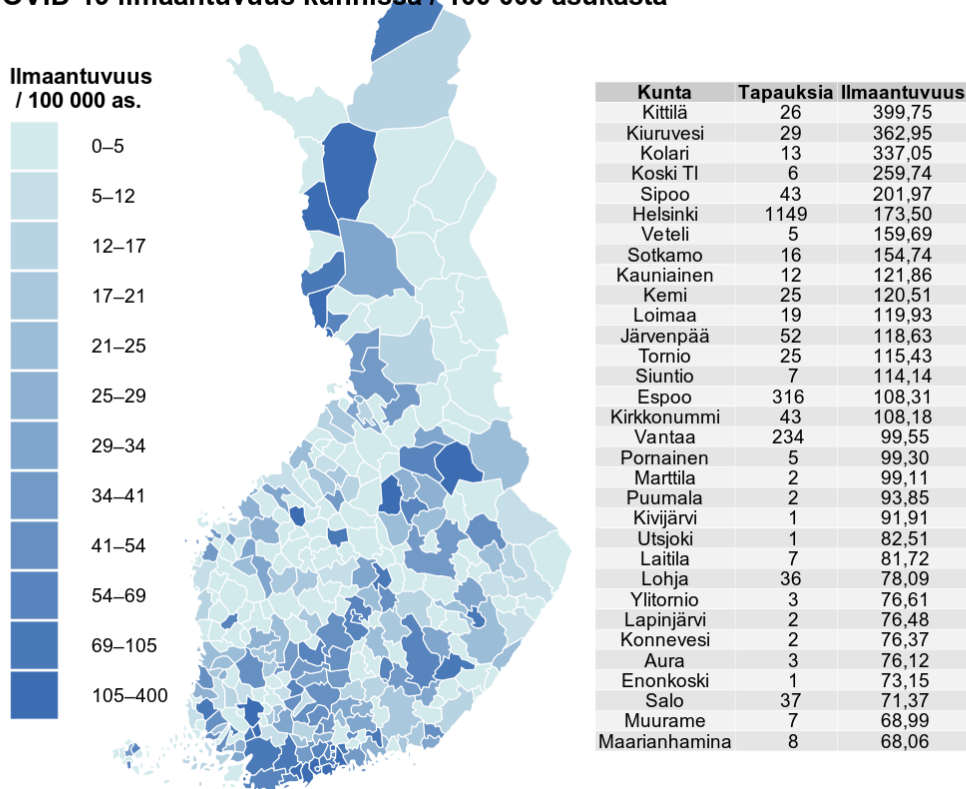
Sairaanhoitopiiri	Uusia tapauksia ed. viikon aikana	Osuus tapauksista (%)	Väestö	Ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden
Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri	20	3.49	60380	33.12
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	401	69.98	1699280	23.60
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri	48	8.38	483548	9.93
Lapin sairaanhoitopiiri	11	1.92	117117	9.39
Kainuun sairaanhoitopiiri	5	0.87	72298	6.92
Ahvenanmaa	2	0.35	29927	6.68
Etelä-Savon sairaanhoitopiiri	6	1.05	98845	6.07
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	11	1.92	244568	4.50
Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	3	0.52	77402	3.88
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	17	2.97	538297	3.16
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri	5	0.87	171141	2.92
Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri	6	1.05	210360	2.85
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	7	1.22	252796	2.77
Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiri	4	0.70	164474	2.43
Vaasan sairaanhoitopiiri	4	0.70	169615	2.36
Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri	3	0.52	127710	2.35
Satakunnan sairaanhoitopiiri	5	0.87	216701	2.31
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	9	1.57	410518	2.19
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	4	0.70	193235	2.07
Kymenlaakson	2	0.35	164731	1.21

COVID-19 epidemia leviää tyypillisesti paikallisina tapausten ja tartuntaketjujen ryvästyminä. Tautitapauksia voi siten tulla hyvin lyhyessä ajassa merkittävä määrä lisää missä tahansa Suomen kunnassa. Esimerkkejä tällaisista tilanteista on todettu Ylä-Savon hoivakotiepidemiaan liittyen sekä joissakin Lapin kunnissa. Kuntakohtaisessa ilmaantuvuudessa on selviä eroja, jotka eivät korreloi maakuntarajoihin.

Kuva 6. COVID-19 tapauksien ilmaantuvuus Suomen kunnissa
(THL Tartuntatautirekisteri 15.4.2020)

COVID-19 ilmaantuvuus kunnissa / 100 000 asukasta

Koronavirusepidemian aiheuttama kuormitus sairaaloissa

Valtaosa COVID-19 tapauksista on taudinkuvaltaan lievää. Erityisesti ikääntyneillä ja lääketieteellisiin riskiryhmiin kuuluvilla tauti voi olla vakavaoireinen. COVID-19 potilaiden tehohoitojaksojen odotuspituus on THL:n tämänhetkisen arvion mukaan 12 vrk.

Suomen sairaala- ja tehohoidon kapasiteetti on riittänyt kaikkien COVID-19 potilaiden hoitoon. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos viittaa sosiaali- ja terveysministeriön muistioon,

jossa kuvataan tarkemmin sairaalahoidon resurssien käyttöä ja niiden riittävyyttä COVID-19 epidemian aikana.

Kuva 7. Sairalahoidossa olevat ja tautiin kuolleet COVID-19 potilaat (Tiedot 15.4.2020)

Erityisvastuu- alue	Kokonais- määrä	Osasto- hoidossa	Teho- hoidossa	Kuolleet (kumul.)
HYKS erityisvastuualue	159	109	50	49
KYS erityisvastuualue	17	11	6	17
OYS erityisvastuualue	23	14	9	1
TAYS erityisvastuualue	11	8	3	2
TYKS erityisvastuualue	16	9	7	3
Yhteensä koko maa	226	151	75	72

Mallinnus arvio epidemian tulevaa kulkua

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on yhteistyökumppaneidensa kanssa jatkuvasti mallintanut COVID-19 epidemian mahdollisia kehityskulkuja Suomessa. Eri maista kertyneen tutkimus- ja seurantatiedon perusteella 26.3.2020 arvioitiin, että noin 11 300 ihmistä tulee tarvitsemaan sairaalahoidoa. Heistä tehohoitoa tarvitsisi 3 600 potilasta. Epidemian ensimmäisen aallon kestoksi arvioitiin koko maan tasolla neljästä kuuteen kuukautta, mutta epidemian eteneminen voi vaihdella eri alueilla. Lisäksi on huomattava, että epidemian kulkuun, niin sen keston kuin ajoitukseenkin, vaikuttavat merkittävästi jo tehdyt ja jatkossa tehtävät rajaamistoimet.

Erityisesti Uudenmaan tilannetta koskien 11.4. 2020 arvioitiin alustavasti, että tartuntatapausten huippu voisi ajoittua toukokuun puolivälin paikkeelle tai jopa myöhemmäksi. Vuodeosasto- ja tehohoitopaikkojen huipputarve osuisi 2-3 viikkoa myöhemmäksi (Esitys liitteessä 1). Epidemian rajaamistoimet voivat kuitenkin, samalla kun ne vähentävät sairastuneiden määrää, vaikuttaa epidemian keston ja ajoitukseen eri alueilla. Mikäli se osuus väestöstä, joka on jo saanut oireettoman tai oireisen COVID -19 virusinfektion on hyvin matala, voi epidemiahuippu ajoittua myöhemmäksi ajankohdaksi. Jo tartunnan saaneiden osuus väestöstä voidaan arvioida kunhan seroepidemiologista seurantatietoa kertyy.

Johtopäätökset

COVID-19 epidemian rajoitustoimet ovat selvästi hidastaneet uusien tautitapausten ilmaantumista. Ravitsemusliikkeiden sulkemisen vaikutus ei todennäköisesti näy seurantatiedoissa vielä täysimääräisesti. Alueellisesti tarkasteltuna Uudellamaalla on edelleen selvästi eniten tautitapauksia, mutta ero muuhun maahan supistuu vähitellen. Ilmaantuvuuden kuntakohtaiset erot ovat varsin suuria, eivätkä erityisesti heijasta maakuntien rajoja.

Sairaalassa ja teho-osastoilla hoidettujen COVID-19 potilaiden määrä on noussut maltillisesti. Tehohoidon resurssien vajausta ei ole toistaiseksi ilmennyt minkään sairaanhoitopiirin alueella.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos arvioi, että epidemian leviämistä hidastavia ja tartuntariskiä pienentäviä hygieniatoimenpiteitä, kuten käsienpesua ja käsidesin käyttöä voidaan edelleen merkittävästi tehostaa. Myös koronavirustestauksen kapasiteettia tulee edelleen nostaa nopeasti. Tämä tehostaa taudin varhaista toteamista sekä nopeita eristys- ja karanteenitoimia, joilla vähennetään riskiä jatkotartuntoihin.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toteaa lisäksi, että yllämainitut arviot ja johtopäätökset on tehty ainoastaan COVID-19 epidemian rajoittamisen ja sen aiheuttamien välittömien terveysvaikutusten kannalta. Laitos ei siten tätä lausuntoa tehdessään ole arvioinut rajoitustoimien yhteiskunnalle tai koko väestölle aiheutuvaa kokonaisvaikutusta, eikä sitä kuinka eri sektoreille rajoituksista aiheutuvat haitat suhteutuvat epidemian rajaamisesta saavutettavaan kansanterveyshyötyyn.

Helsinki 15.4.2020

Markku Tervahauta

pääjohtaja

Taneli Puumalainen

Ylilääkäri

Hänvisning

Kontaktperson

Ärende

Utlåtande över utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till temporära ändringar i lagstiftning inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde med anledning av undantagsförhållanden

Begäran om utlåtande

Kommunikationsministeriet har bett Ålands landskapsregering om ett utlåtande över utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till temporära ändringar i lagstiftning inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde med anledning av undantagsförhållanden.

Behörighetsfördelning

Enligt 18 § 21 punkten självstyrelselagen (1991:71) för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om vägtrafik. Det innebär att landskapet har lagstiftningsbehörighet på delar av de områden som lagförslaget rör.

Enligt 27 § 13 punkten har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om handelssjöfart. Det innebär att riket har lagstiftningsbehörighet på delar av de områden som lagförslaget rör.

Bakgrund

Förslagen till temporära lagar har sin bakgrund i det undantagstillstånd som råder till följd av epidemin av den smittsamma sjukdomen covid19. Enligt propositionen behövs temporära ändringar i lagstiftningen inom transportsektorn för att underlätta medborgarnas och företagens verksamhet och säkerställa att transporter fungerar. Propositionen innehåller främst tekniska ändringar i lagarna om väg- och järnvägstrafiken samt sjöfarten avseende tidsfrister och handlingar som ska lämnas in.

De temporära bestämmelserna

Ändringarna gäller körkortslagen (inlämnande av läkarintyg vid förnyelse av körkort), fordonslagen (bestämmelser som gäller periodisk besiktning), fartygsregisterlagen (kopia av åtkomsthandling), lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet (besiktning av fartyg), lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg (bestämmelser som gäller besättningen), lagen om transportservice (yrkeskompetens och tidtabeller för kollektivtrafik) och lotsningslagen (förlängning av giltighetstiden för behörighetsbrev).

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

Undantagsbestämmelserna om besiktning i fordonslagen föreslås gälla till och med den 31 augusti 2020. Ändringarna i körkortslagen och fartygsregisterlagen förslås vara i kraft till och med den 30 september 2020. Undantaget i lagen om sjöfartsskydd föreslås gälla till och med den 31 december 2020. På grund av behovet att förlänga giltighetstiderna för behörighetsbrev inom sjöfarten föreslås ändringarna i lagen om fartygspersonal och lotsningslagen gälla högst till och med den 31 mars 2021. Merparten av ändringarna i lagen om transportservice föreslås gälla till och med den 30 september 2020, men eftersom de ändringar som gäller behörighet inom sjöfarten har harmoniserats med ändringarna i lagen om fartygspersonal och lotsningslagen föreslås lagen gälla till och med den 31 mars 2021.

Ställningstagande

Ålands landskapsregering konstaterar inledningsvis att de temporära ändringarna i körkortslagen, fordonslagen och den stora majoriteten av föreslagna bestämmelser i lagen om transportservice inte berör Åland eftersom de lagstiftningsområdena hör till Ålands lagstiftningsbehörighet.

Genom landskapslagen (2011:36) om tillämpning av fordonslagen är fordonslagen tillämplig på Åland. Enligt landskapslagen ska dock inte fordonslagens sjätte kapitel om periodiska besiktningar tillämpas på Åland. Vad gäller sådana besiktningar har Åland egen lagstiftning. De temporära ändringarna i fordonslagen som propositionen avser gäller just kapitel sex och blir alltså inte tillämpliga på Åland. Landskapsregeringen har därför inga synpunkter på propositionen i dessa delar.

I övriga delar bedöms propositionen innehålla bestämmelser som i självstyrelselagens mening är att hänföra till rikets lagstiftningsbehörighet. De bestämmelserna blir alltså tillämpliga på Åland. Landskapsregeringen har inga synpunkter på förslaget och ser alltså inga hinder mot att de skulle träda i kraft.

Minister

Christian Wikström

Avdelningsjurist

Katja Meitz